

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ**

**«ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ,
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΓΚΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ»**

**Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ
ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΛΑΜΙΕΩΝ**

Παρασκευή Ζημιανίτη

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Επιβλέπων Καθηγητής
Αθανάσιος Κακαρούνας
Επίκουρος Καθηγητής**

Λαμία, Ιανουάριος 2019

UNIVERSITY OF THESSALY

SCHOOL OF SCIENCE

INFORMATICS AND COMPUTATIONAL BIOMEDICINE

**Open-Source and Open-Hardware for Social Applications.
Cultural Heritage for municipality of Lamia**

Paraskevi Zimizniti

Master thesis

Supervisor

Athanasios Kakarountas

Assistant Professor

Lamia

January 2019

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ**

**«ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ,
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΓΚΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ»**

**Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ
ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΛΑΜΙΕΩΝ**

Παρασκευή Ζημιανίτη

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Επιβλέπων Καθηγητής
Αθανάσιος Κακαρούντας
Επίκουρος Καθηγητής**

Λαμία, Ιανουάριος 2019

«Υπεύθυνη Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, και γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα και ενυπογράφως ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΑΜΙΕΩΝ» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές από τις οποίες χρησιμοποιήσα δεδομένα, ιδέες, φράσεις, προτάσεις ή λέξεις, είτε επακριβώς (όπως υπάρχουν στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε με παράφραση, έχουν δηλωθεί κατάλληλα και ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Αναλαμβάνω πλήρως, ατομικά και προσωπικά, όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναται να προκύψουν στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής.

Η ΔΗΛΟΥΣΑ

Παρασκευή Ζημιανίτη

25 Ιανουαρίου 2019

**Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ
ΚΩΔΙΚΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΛΑΜΙΕΩΝ**

Παρασκευή Ζημιανίτη

Τριμελής Επιτροπή:

Αθανάσιος Κακαρούντας, Επίκουρος Καθηγητής (επιβλέπων)

Γεώργιος Σταμούλης, Καθηγητής

Μαρία Κοζύρη, Επίκουρος Καθηγήτρια

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρώ υποχρέωση μου να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή για την πολύτιμη καθοδήγησή του.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εξέλιξη του υλικού/λογισμικού ανοιχτού κώδικα έχει παρουσιάσει έξαρση, δίνοντας την δυνατότητα σε νέους δημιουργούς να αναπτύξουν λύσεις για πλήθος προβλημάτων τα οποία δεν προσέλκυαν το εμπορικό ενδιαφέρον. Τα τελευταία χρόνια, έχουν κάνει την εμφάνιση τους λύσεις που στόχο έχουν την κοινωνία και στηρίζονται στην ιδέα της δύναμης του κοινωνικού δικτύου. Η Διπλωματική εργασία έχει ως ζητούμενο την μελέτη των σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και την υλοποίηση μίας εφαρμογής προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πολίτες του Δήμου Λαμιέων.

Λέξεις – κλειδιά: Έξυπνη πόλη, τεχνολογίες διαδικτύου, λογισμικό ανοικτού κώδικα, κοινωνικό λογισμικό

ABSTRACT

The development of open source software has been booming, enabling new creators to develop solutions for a number of problems that have not attracted commercial interest. In recent years, solutions have emerged that are aimed at society and are based on the idea of social networking power. The Diploma Thesis aims at studying the points of cultural interest and the implementation of an application in order to serve the citizens of the Municipality of Lamia.

Keywords: Smart city, Internet technologies, open software, social services

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	ii
ABSTRACT	iii
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ	viii
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	x
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εισαγωγή στο λογισμικό για κοινωνικούς σκοπούς.....	2
1.1 Οι έννοιες της έξυπνης πόλης	2
1.2 Ορισμοί της έξυπνης πόλης.....	3
1.3 Εννοιολογικά Συνώνυμα	4
1.3.1 Τεχνολογική Διάσταση.....	5
1.3.2 Ανθρώπινη Διάσταση	6
1.3.3 Θεσμική Διάσταση	7
1.4. Βασικά στοιχεία της έξυπνης πόλης	8
1.4.1 Τεχνολογικός Παράγοντας	9
1.4.2 Ανθρώπινος Παράγοντας.....	10
1.4.3 θεσμικοί παράγοντες	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Μελέτες περίπτωσης στην Ελλάδα.....	13
2.1 Εισαγωγή.....	13
2.1.1 ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΑΙΩΝ	13
2.1.2 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	14
2.1.3 ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.....	14
2.1.4 ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	15
2.1.5 ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	15
2.1.6 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	16
2.1.7 ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ	17
2.1.8 ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Τεχνολογίες Υλικού και Λογισμικού	19
3.1 Τεχνολογία	19
3.2 Κατανόηση της έξυπνης πόλης.....	21

3.2.1 Ανίχνευση και καταμέτρηση δεδομένων.....	21
3.2.2 Μετακινήσεις και δίκτυα	22
3.2.3 Συμπεριφορές μετακίνησης	23
3.2.4 Χρήσης γης και μεταφορές.....	23
3.2.5 Αγορές και συναλλαγές	24
3.2.6 Εταιρείες και οργανισμοί.....	25
3.2.7 Κοινότητες και δίκτυα	25
3.3 Μερικά δείγματα σύγχρονων προτύπων χρήσης ΤΠΕ στην έξυπνη πόλη.....	26
3.3.1 Τηλεανίχνευση σε πραγματικό χρόνο: αξιοποίηση των πόρων του πλήθους και χαρτογράφηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης	26
3.3.2 Πολλαπλά δίκτυα: Τα δεδομένα της έξυπνης κάρτας συγκοινωνιών Londonoystercard	27
3.4 Το ΕΛΛΑΚ και η αξιοποίηση του σε μια έξυπνη πόλη.....	29
3.4.1 Άδειες χρήσης.....	30
3.4.2. Πλεονεκτήματα.....	31
3.5 Διαφορές Λογισμικού Ανοικτού και Κλειστού Κώδικα.....	33
3.6 Βασικά κριτήρια επιλογής Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα.....	34
3.7 Ανοικτή Διακυβέρνηση.....	40
3.7.1 Ανοιχτή Διακυβέρνηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	40
3.7.2 Προτάσεις για την διακυβέρνηση του μέλλοντος: Δημιουργία δημόσιας αξίας με αλλαγές εστιασμένες στους πολίτες.....	40
3.7.2 Καλειδοσκόπιο Κοινωνικών Δεδομένων: Μια πλατφόρμα χαρτογραφικής αναπαράστασης κοινωνικών και πολιτικών δεδομένων.....	45
3.7.3 Το ανοιχτό λογισμικό καταλύτης για την συνεργασία στο δημόσιο: Μια μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	46
3.7.4 egovernment4eu: Μια πλατφόρμα για το σχέδιο δράσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης 2016 – 2020 της Ε.Ε.....	47
3.7.5 Οι προτάσεις του Οργανισμού Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) στην διαβούλευση: ΕΘΝΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2016-2021	48
3.8 Ανοικτά πρότυπα.....	49
3.9 Ανοικτά Δεδομένα	50
3.9.1 Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα.....	50
3.9.2 Ωριμότητα των Ανοιχτών Δεδομένων στις χώρες της Ευρώπης: Μια έκθεση του European Data Portal	53

3.9.3 Τα οφέλη των ανοιχτών δεδομένων: Μια έρευνα του European Data Portal:	55
3.9.4 Τα Δεδομένα και η Πόλη: Νέα έκθεση για το πώς τα δημόσια δεδομένα προωθούν τη συμμετοχή των πολιτών σε αστικές περιοχές.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Σχεδίαση Συστήματος.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Ανάλυση απαιτήσεων	60
5.3 Κατηγοριοποίηση των απαιτήσεων.....	61
5.3.1 Απαιτήσεις του χρήστη (Α.Χ).....	61
5.3.2 Απαιτήσεις του συστήματος (Α.Σ).....	61
5.3.3 Λειτουργικές απαιτήσεις (Λ.Α).....	61
5.3.4 Μη λειτουργικές απαιτήσεις (Μ.Λ)	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Υλοποίηση συστήματος.....	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 Συμπεράσματα	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α Σημεία Ενδιαφέροντος	86
i) Λαμία ...λίγα λόγια για την πόλη μας	86
ii) Ιστορία : ιστορικά αξιοθέατα του Δήμου μας	87
1.Άγαμα Αθανασίου Διάκου	87
2.Άγαμα Άρη Βελουχιώτη	88
3.Άγαμα Λεωνίδα στις Θερμοπύλες	89
4.Αλαμάνα	90
5. Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας	91
6.Βυζαντινό Κάστρο Υπάτης	93
7.Βυζαντινό Μουσείο	94
8.Δημοτική Πινακοθήκη	96
9.Ηρώο Πεσόντων	97
10.Ιστορική γέφυρα Γοργοποτάμου	98
11.Κάστρο Λαμίας	100
12.Κενοτάφιο Αθανασίου Διάκου	102
13.Κεντρικός Σιδηροδρομικός Σταθμός	104
14.Λόφος Κολωνού Θερμοπύλες	105
16.Μνημείο Εθνικής Αντίστασης	107
17. Μνημείο Καμηλόβρυσης	108
18. Μνημείο Μάχης Παύλιανης	109

19. Μνημείο Οπλαρχηγών στις Κομποτάδες	110
20. Μνημείο πεσόντων	111
21. Προτομές-Αδριάντες	112
23. Στάδιο Αμφικτυονιών	114
24. Τρίκλιτη βασιλική στα Βαρκά Υπάτης	115
iii) Θρησκεία : θρησκευτικά αξιοθέατα του Δήμου	116
1. Ι.Ν. Αγ. Νικολάου	116
2. Ι.Ν. Αγ. Σοφίας	117
3. Ιερά Μονή Αγάθωνος	118
4. Μοναστήρι Δαμάστας	120
5. Παναγία Αρχοντική	121
iv) Λαογραφία : λαογραφικά αξιοθέατα του Δήμου	122
1. Δημοτικό Θέατρο	122
2. Εικαστικά Εργαστήρια	124
3. Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης Θερμοπυλών	125
4. Κτίριο Μακροπούλου	127
5. Κτίριο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	128
6. Κτίριο Σκληβανιώτου	129
7. Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας	130
8. Λιθόκτιστο κτίριο σχολείο στις Κομποτάδες	131
9. Μουσείο Υδροκίνησης	132
10. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Οίτης	132
11. Νερόμυλοι	133
12. Οι μύλοι του Μουζέλη	134
13. Παραδοσιακό κτήριο Πλατή	135
14. Πέτρινο Γυμνάσιο Λαμίας	136
15. Φραντζόμυλος	137
v) Σχετικά	138

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Χάρτες ροών δεδομένων του Twitter: (a) ταραχές στο Λονδίνο το καλοκαίρι του 2011, και (b) στη διάρκεια του εικοσιτετράωρου της 21ης Ιουνίου του 2010.....	27
Εικόνα 2: Ημερήσιες ροές: (a) φόρτο κυκλοφορίας, και (b) μεταξύ των κεντρικών κόμβων του σιδηροδρομικού συστήματος του Λονδίνου, με βάση τα δεδομένα από τις έξυπνες κάρτες μετακίνησης	28
Εικόνα 3: Καλειδοσκόπιο κοινωνικών δεδομένων.....	45
Εικόνα 4 : Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα σε συνεργασία Κυβέρνησης- Δημόσιας Διοίκησης-Ιδιωτικά Ιδρύματα.....	47
Εικόνα 5 : Πλατφόρμα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	48
Εικόνα 6 : Ευρωπαϊκές Χώρες που χρησιμοποιούν Ανοιχτά Δεδομένα	53
Εικόνα 7 : Ποσοστιαία Ωριμότητα των portals Ανοιχτών Δεδομένων σε σύγκριση χρήσης των Ευρωπαϊκών χωρών	54
Εικόνα 8 : επηρεασμός της αστικής κοινωνίας ως προς την διακυβέρνηση	55
Εικόνα 9: Το προσαρμοσμένο μοντέλο ποιότητας λογισμικού McCall.....	60
Εικόνα 10 : Η εισαγωγική εικόνα της εφαρμογής δημιουργίας	62
Εικόνα 11 : Η επιλογή My apps.....	63
Εικόνα 12 : Η επιλογή της δημιουργίας νέας εφαρμογής, αποτελείται από 3 βασικές επιλογές, το όνομα	63
Εικόνα 13 : Η επιλογή προτύπου για τις οθόνες (template) της εφαρμογής	64
Εικόνα 14: Η επιλογή των στοιχείων που θέλουμε να ενσωματώσουμε στην εφαρμογή (ρύθμιση μέσω scripts)	64
Εικόνα 15 : Στοιχεία σχεδιασμού	65
Εικόνα 16: Πρώτη οθόνη κινητού	66
Εικόνα 17 : Οργάνωση επιλογών χρήστη	67
Εικόνα 18: Επιλογή «Λαμία» από την αρχική οθόνη.....	68
Εικόνα 19 : Επιλογή «Ιστορία» από την αρχική οθόνη.....	69
Εικόνα 20 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Άγαλμα Αθανασίου Διάκου».....	70
Εικόνα 21 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Άγαλμα Άρη Βελουχιώτη».....	71
Εικόνα 22 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Άγαλμα Λεωνίδα»	72
Εικόνα 23 : Επιλογή «Λαογραφία» από την αρχική οθόνη.....	73
Εικόνα 24 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Δημοτικό Θέατρο»	74
Εικόνα 25 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης Θερμοπυλών».....	75
Εικόνα 26 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Κτίριο Σκληβανιώτου».....	76

Εικόνα 27 : Επιλογή «Θρησκεία» από την αρχική οθόνη	77
Εικόνα 28 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Μονή Αγάθωνος»	78
Εικόνα 29 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Ιερός Ναός Αγίας Σοφίας»	79
Εικόνα 30 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου».....	80
Εικόνα 31 : Επιλογή από τη «Σχετικά»	81

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 : Τεχνολογικές προκλήσεις	19
Πίνακας 2 : Παράγοντες διαμόρφωσης υποδομών	20
Πίνακας 3 : Λογισμικό καθημερινής χρήσης.....	34
Πίνακας 4 : Λογισμικό προχωρημένης χρήσης (advanced)	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή στο λογισμικό για κοινωνικούς σκοπούς

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΠΟΛΗΣ

Οι ορισμοί των έξυπνων πόλεων είναι ποικίλοι. Δεδομένου ότι ως αναφορά είναι γνωστή ευρέως, αλλά χρησιμοποιείται σε όλο τον κόσμο με διαφορετικά ονόματα και σε διαφορετικές ερμηνείες, υπάρχει μια σειρά από εννοιολογικές παραλλαγές που δημιουργούνται από την αντικατάσταση της έξυπνης και με άλλα εναλλακτικά επίθετα. Η «έξυπνη πόλη» είναι μία ασαφής έννοια και χρησιμοποιείται με τρόπους που δεν είναι πάντοτε συνεπής. Δεν υπάρχει ούτε ένα ενιαίο πρότυπο διαμόρφωσης των έξυπνων πόλεων ούτε μια έννοια που να ταιριάζει σε όλους τους ορισμούς και εκφάνσεις της έξυπνης πόλης. Η ενότητα αυτή επιδιώκει να διαλύσει «την διαφοροποίηση των έξυπνων πόλεων».

1.1 Οι έννοιες της έξυπνης πόλης

Ανιχνεύοντας την ετοιμολογία της λέξης «έξυπνης» στην ετικέτα *έξυπνη πόλη* μπορεί κανείς να συμβάλει στην κατανόηση του όρου αυτού. Στη γλώσσα μάρκετινγκ, η έξυπνάδα επικεντρώνεται σε έναν χρήστη με προοπτικές. Λόγω της ανάγκης για προσφυγή σε μια ευρύτερη βάση των μελών της κοινότητας, ο όρος «έξυπνη» εξυπηρετεί καλύτερα από ότι ο πιο ελιτίστικος όρος «ευφυής». Smart είναι πιο φιλική προς το χρήστη από ότι αυτή του έξυπνη, η οποία περιορίζεται στο να έχει ένα γρήγορο μυαλό ενώ η «smart» μπορεί να αποκρίνεται σε ανατροφοδότηση. Η ευφυής πόλη καλείται να προσαρμοστεί στις ανάγκες των χρηστών για την παροχή εξατομικευμένων διασυνδέσεων.

Στον τομέα της πολεοδομίας, η έξυπνη ανάπτυξη είναι αντιμετώπη ως μια κανονιστική απαίτηση και ιδεολογική διάσταση. Η διάσταση της πιο έξυπνης (πόλης) συνεπάγεται στρατηγικές κατευθύνσεις. Οι κυβερνήσεις και οι δημόσιοι φορείς σε όλα τα επίπεδα αγκαλιάζουν την ιδέα της έξυπνης πόλης ώστε να διακρίνουν τις νέες πολιτικές τους, τις στρατηγικές και τα προγράμματα με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, την υγιή οικονομική ανάπτυξη, και την καλύτερη ποιότητα ζωής για τους πολίτες τους. Συνδέουν την έξυπνη πόλη με την επίτευξη των στόχων στις πολιτικές δικαιοδοσίες τους.

Οι έξυπνες τεχνολογίες, επίσης, αξίζουν την προσοχή μας. Οι τεχνολογίες έχουν διεισδύσει στην εμπορική εφαρμογή της ευφυούς δράσης των προϊόντων και των

υπηρεσιών, της τεχνητής νοημοσύνης, και των σκεπτόμενων μηχανών. Η έξυπνάδα στο πλαίσιο της τεχνολογίας συνεπάγεται την αρχή των αυτόματων υπολογιστών, όπως της αυτορρύθμισης, της αυτοϊασης, της αυτοπροστασίας και της αυτοβελτιστοποίησης. Τα έξυπνα σπίτια, τα έξυπνα κτίρια, και τα μεγαλύτερα έξυπνα συγκροτήματα όπως τα αεροδρόμια, τα νοσοκομεία ή τα πανεπιστήμια, είναι εξοπλισμένα με ένα πλήθος κινητά τερματικά και φορητές συσκευές, καθώς και συνδεδεμένα με αισθητήρες και ενεργοποιητές. Το ευφύες οικοσύστημα είναι μία εκτεταμένη έννοια των έξυπνων χώρων καλύπτοντας το προσωπικό πλαίσιο, την κοινότητα ανθρώπων, ακόμη και ολόκληρης πόλης.

1.2 Ορισμοί της έξυπνης πόλης

Ο Washburn [1] αντιλαμβάνεται την έξυπνη πόλη από την έκφραση σχετικά με τη χρήση των τεχνολογιών και των έξυπνων υπολογιστών. Έβλεπε τρέχουσες αστικές κρίσεις ως επιτακτική ανάγκη μιας πρωτοβουλίας για έξυπνη πόλη. Η επιδείνωση των συνθηκών των πόλεων σε μια κρίση περιλαμβάνουν την έλλειψη των πόρων, τις ανεπαρκείς και ελλιπείς υποδομές, τις ελλείψεις ενέργειας και την αστάθεια των τιμών, των παγκόσμιων περιβαλλοντικών ανησυχιών και τις ανθρώπινες ανησυχίες για την υγεία. Ο Giffinger et al. [2] υπογράμμισε την συνεισφορά των έξυπνων πόλεων στην οικονομία, τους ανθρώπους, την διακυβέρνηση, την κινητικότητα, το περιβάλλον και την διαβίωση. Το έργο «Smarter Cities» του Natural Resources Defense Council [3] αντιλαμβάνεται ως έξυπνη πόλη την ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων με το να γίνεται έξυπνότερη.

Μερικοί ορισμοί τονίζουν τις τεχνολογίες στις οποίες βασίζονται. Ο βασικός ορισμός, κατά τον R. Hall [4], είναι «η πόλη που παρακολουθεί και ενσωματώνει τις συνθήκες της στο σύνολο των κρίσιμων υποδομών της». Ένας από τους βασικούς μηχανισμούς της έξυπνης πόλης είναι ο αυτοέλεγχος και η ανταπόκριση του συστήματος. Η άποψη της IBM [5] για την έξυπνη πόλη περιέχει τρία κύρια χαρακτηριστικά: την οργάνωση, τη διασύνδεση και την ευφυΐα. Ως οργάνωση θεωρούμε τη συλλογή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο από πραγματικό κόσμο δεδομένα τόσο από φυσικούς όσο και από εικονικούς αισθητήρες. Τα δεδομένα αυτά μπορούν να διασυνδέονται σε πολλαπλές διαδικασίες, συστήματα, οργανισμούς, βιομηχανίες, ή αλυσίδες αξίας. Ο συνδυασμός της οργάνωσης και των διασυνδεδεμένων συστημάτων συνδέει αποτελεσματικά το φυσικό κόσμο με τον εικονικό κόσμο.

Άλλοι ορισμοί τονίζουν διαφορετικές πτυχές. Η προσέγγιση Rios [6] βασίζεται στην οπτική από ένα υποτιθέμενο αρχιτεκτονικό φακό. Θεωρεί την έξυπνη πόλη ως μια πόλη που δίνει έμπνευση και οφέλη στον πολιτισμό, τη γνώση και τη ζωή, και παρακινεί τους κατοίκους της να δημιουργήσουν και να ευδοκιμήσουν στη δική τους ζωή. Η προσέγγιση Partridge [7] από το Brisbane της Αυστραλίας δίνει έμφαση στην κοινωνική ένταξη και την ισότιμη συμμετοχή καθώς και στις αυξημένες ευκαιρίες που δημιουργούνται από πρωτοβουλίες των έξυπνων πόλεων.

Η έννοια έξυπνη πόλη έχει εκφραστεί με κάποιες μεταφορές. Έξυπνη πόλη είναι ένα μεγάλο οργανικό σύστημα. Οι Dirks και Keeling [8] τονίζουν την οργανική ενσωμάτωση των συστημάτων. Η αλληλεξάρτηση μεταξύ των βασικών συστημάτων μιας έξυπνης πόλης λαμβάνεται υπόψη για να καταστεί το ανώτερο επίπεδο (το σύστημα των συστημάτων) εξυπνότερο. Κανένα σύστημα δεν λειτουργεί σε απομόνωση. Μια εξυπνότερη πόλη τροφοδοτεί με τις πληροφορίες της, τις φυσικές υποδομές για τη βελτίωση των υπηρεσιών και των συνθηκών, διευκολύνει την κινητικότητα, προσθέτει αποδοτικότητα, υποστηρίζει την εξοικονόμηση ενέργειας, τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και του νερού. Προβαίνει στον εντοπισμό προβλημάτων για να διορθωθούν γρήγορα, να ανακτήσει πληροφορίες γρήγορα από τις καταστροφές, να συλλέγει στοιχεία για να πάρει καλύτερες αποφάσεις, να αναπτύσσει πόρους αποτελεσματικούς και μοιράζεται δεδομένα για να ενεργοποιήσει συνεργασία μεταξύ των οντοτήτων και των τομέων. Ωστόσο, έγκυση νοημοσύνης σε κάθε υποσύστημα μιας πόλης όπως αυτό που αφορά τις μεταφορές, την ενέργεια, την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, των κτιρίων, των φυσικών υποδομών, των τροφίμων, του νερού, της δημόσιας ασφάλειας κλπ, δεν είναι αρκετό για να γίνει μια πιο έξυπνη πόλη. Μια πιο έξυπνη πόλη θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα οργανικό σύνολο, ως δίκτυο, ως ένα συνδεδεμένο σύστημα.

Ενώ τα συστήματα σε βιομηχανικές πόλεις ήταν κυρίως ο σκελετός και το δέρμα, στις μεταβιομηχανικές πόλεις είναι σαν οργανισμοί που αναπτύσσουν τεχνητό νευρικό σύστημα, το οποίο τους επιτρέπει να συμπεριφέρονται έξυπνα και με συντονισμένο τρόπο. Η νέα νοημοσύνη των πόλεων, σχετίζεται με τον ολοένα και πιο αποτελεσματικό συνδυασμό των ψηφιακών τηλεπικοινωνιακών δικτύων (τα νεύρα), την ενσωματωμένη νοημοσύνη (οι εγκέφαλοι), τους αισθητήρες και ετικέτες (τα αισθητήρια όργανα), και το λογισμικό (η γνώση και η γνωστική ικανότητα). Υπάρχει ένας αυξανόμενος ιστός απευθείας συνδέσεων με τα μηχανικά και ηλεκτρικά συστήματα των κτιρίων, των οικιακών συσκευών, της παραγωγής μηχανημάτων, τα συστήματα μεταφοράς, τα ηλεκτρικά δίκτυα και άλλα δίκτυα παροχής ενέργειας, την ύδρευση και τα απόβλητα των δικτύων, τα συστήματα που παρέχουν ασφάλεια στην ίδια τη ζωή, και τα συστήματα διαχείρισης για κάθε τι μπορεί να φανταστεί κανείς σχετικό με την ανθρώπινη δραστηριότητα.

1.3 Εννοιολογικά Συνώνυμα

Για να οικοδομήσουμε το σύνολο των κοινών πολυδιάστατων συστατικών θα πρέπει να ριζώσουμε μια ματιά σε πολλές εννοιολογικές παραλλαγές της έξυπνης πόλης και να εντοπίσουμε τις ρίζες των όρων που χρησιμοποιούνται ευρέως. Η ποικιλία από τις έννοιες αυτές μπορούν να ταξινομηθούν σε μεγάλο βαθμό σε τρεις διαστάσεις: τεχνολογία, άνθρωποι και κοινότητα. Οι εννοιολογικές παραλλαγές συνδέονται μεταξύ τους με σημαντική σύγχυση στους ορισμούς και περίπλοκη χρήσεις και όχι ανεξάρτητη η μία από την άλλη.

1.3.1 Τεχνολογική Διάσταση

Υπάρχουν διάφορα συνώνυμα της έννοιας έξυπνη πόλη που αντλούνται από την άποψη της τεχνολογίας. Μια ψηφιακή πόλη αναφέρεται σε «συνδεδεμένη κοινότητα που συνδυάζει ευρυζωνικές επικοινωνίες, με μια ευέλικτη, προσανατολισμένη στην παροχή υπηρεσιών υπολογιστικών υποδομών που βασίζεται σε ανοικτά πρότυπα του κλάδου και, καινοτόμες υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών των κυβερνήσεων και των εργαζομένων τους, των πολιτών και των επιχειρήσεων». Στόχος της είναι να δημιουργήσει ένα περιβάλλον για την ανταλλαγή πληροφοριών, τη συνεργασία, τη διαλειτουργικότητα και απρόσκοπτη εμπειρία για όλους τους κατοίκους σε όλη την πόλη. Η θεωρία του Williams [9] είναι πως γίνεται κοινή χρήση των δικτύων μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας και ευρείας περιοχής υποδομών / εφαρμογών εκείνα τα δίκτυα συνδέουν οργανισμούς, κοινωνικές ομάδες και επιχειρήσεις που βρίσκονται σε μια περιοχή της πόλης. Για παράδειγμα, κατά τον Widmayer [10] εμφανίζει το Σικάγο ως μια ψηφιακή μητρόπολη που αποτελείται από μεγάλα δίκτυα.

Η έννοια μιας έξυπνης πόλης αναδύεται κατά τη διέλευση των κοινωνιών στην γνώση (μια κοινωνία στην οποία η γνώση και τη δημιουργικότητα έχουν μεγάλη έμφαση, το ανθρώπινο και κοινωνικό κεφάλαιο θεωρείται το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο), της ψηφιακής πόλης. Κατά τον Malek [11] ορίζεται μια έξυπνη πόλη ως η πόλη που έχει όλες τις υποδομές και την πληροφοριακή υποδομή της τεχνολογίας των πληροφοριών, την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρονικών και μηχανικής τεχνολογία. Σύμφωνα με τον Κομνηνό και Σεφερτζή [12], πρωτοβουλίες για ευφυείς πόλεις κάνουν συνειδητές προσπάθειες για χρησιμοποιήσει της τεχνολογίας των πληροφοριών στη μεταμόρφωση της ζωής και της εργασίας στο εσωτερικό της περιοχής με σημαντικό και θεμελιώδες τρόπο και όχι οριακό.

Υπάρχει μια εννοιολογική και πρακτική διάκριση μεταξύ ψηφιακής πόλης και έξυπνης. Η ετικέτα έξυπνη πόλη συνήθως χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίζουν μια πόλη που έχει την ικανότητα να υποστηρίξει τη μάθηση, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία των διαδικασιών. Με αυτή την έννοια, κάθε ψηφιακή πόλη δεν είναι απαραίτητα έξυπνη, αλλά κάθε έξυπνη πόλη έχει ψηφιακές συσκευές. Και οι δύο όροι είναι διαφορετικοί σε σχέση με την πραγματική και την εικονική πόλη. Η ψηφιακή πόλη περιλαμβάνει κάθε λειτουργία της πόλης, όπως η εργασία, η στέγαση, η μετακίνηση, η αναψυχή, και το περιβάλλον. Η ευφυής πόλη περιλαμβάνει κυρίως λειτουργίες της έρευνας, της μεταφοράς τεχνολογίας, την ανάπτυξη προϊόντων, και την τεχνολογική καινοτομία, ως ένα φυτώριο καινοτόμων βιομηχανιών, ανάλογη με τη γνώση της πόλης.

Σε μια εικονική πόλη, οι λειτουργίες της πόλης εφαρμόζονται στο κυβερνοχώρο. Με δεδομένο το βιωματικό ακαθόριστο όριο μεταξύ κυβερνοχώρου και υλικού χώρου, η κατηγορία της έννοιας έξυπνη πόλη περιλαμβάνει την έννοια μιας υβριδικής πόλης, το οποίο αποτελείται από μια πραγματικότητα με τις φυσικές οντότητες της και τους πραγματικούς τους κατοίκους και μια παράλληλη εικονική πόλη των πραγματικών οντοτήτων και των ανθρώπων. Οι πόλεις σήμερα ζουν και συγκροτούνται στο

εικονικό και υλικό χώρους ταυτόχρονα. Ωστόσο, η φυσική απόσταση και θέση εξακολουθούν να έχουν σημασία για εξέταση. Υπερβολικές απαιτήσεις για σύντομο εκμηδενισμό της απόστασης σύντομα διαψεύδουν ένα σημαντικό παράδοξο στην έρευνα του κυβερνοχώρου. Το όραμα του κόσμου χωρίς απόσταση παραμένει ανικανοποίητο με πολλούς τρόπους. Στην πράξη, το πανταχού παρών πρόβλημα της επικοινωνίας ενισχύθηκε και αντικαταστάθηκε από ένα τεράστιο, φυσικές IT υποδομές των καλωδίων, τα data centers, και τις ανταλλαγές.

Μια πόλη διάχυτης ευφυΐας είναι μια περαιτέρω επέκταση της ψηφιακής πόλης, αντίληψη όσον αφορά την καθολική προσβασιμότητα και τις υποδομές. Κάνει την παρουσία του υπολογιστή στη διάθεση των αστικών στοιχείων, όπως οι άνθρωποι, το κτίριο, οι υποδομές και οι ανοιχτοί χώροι. Στόχος της είναι να δημιουργήσει ένα δομημένο περιβάλλον, όπου κάθε πολίτης μπορεί να πάρει οποιεσδήποτε υπηρεσίες οπουδήποτε και οποτεδήποτε μέσω οποιονδήποτε συσκευών. Το πανταχού παρόν της πόλης είναι αρκετά διαφορετικό από τη γνωστή εικονική πόλη. Ενώ η εικονική πόλη αναπαράγει αστικά στοιχεία από την οπτικοποίηση αυτών μέσα στον εικονικό χώρο, πανταχού παρόντα στην πόλη, έχει δημιουργηθεί από το τσιπ υπολογιστών ή τους αισθητήρες που εισάγουν στοιχεία από το αστικό περιβάλλον.

Μια πληροφορία για την πόλη αναφέρεται σε ψηφιακό περιβάλλον συλλογής πληροφοριών από τις τοπικές κοινωνίες και την παροχή στο κοινό μέσω δικτυακών πυλών. Σε αυτή την πόλη, πολλοί κάτοικοι είναι σε θέση να ζουν και να εργάζονται στο Διαδίκτυο. Μια πληροφορία για το αστικό κέντρο της πόλης σχετικά με το εμπόριο, τις κοινωνικές και πολιτικές υπηρεσίες, των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των ανθρώπων, των επιχειρήσεων και των κυβερνητικών ιδρυμάτων.

1.3.2 Ανθρώπινη Διάσταση

Η δημιουργικότητα αναγνωρίζεται ως βασική κινητήρια δύναμη για την έξυπνη πόλη, και ως εκ τούτου ο άνθρωπος, η εκπαίδευση, η μάθηση και η γνώση έχουν κεντρική σημασία για την έξυπνη πόλη. Η επεκτατική έννοια της έξυπνης πόλης περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός κλίματος κατάλληλου για μια αναδυόμενη δημιουργική τάξη. Μια δημιουργική πόλη είναι ένα από τα οράματα της έξυπνης πόλης. Ανθρώπινες υποδομές (δηλαδή, δημιουργικές ασχολίες για το εργατικό δυναμικό, δίκτυα γνώσης, εθελοντικές οργανώσεις, περιβάλλον χωρίς εγκληματικότητα, ανάκαμψη οικονομίας) είναι κρίσιμοι άξονες για μια πόλη με ανάπτυξης.

Κοινωνικές υποδομές (πνευματικές και κοινωνικές) είναι απαραίτητο όργανο για μια έξυπνη πόλη. Οι υποδομές είναι για τους ανθρώπους ότι και η σχέση τους. Οι έξυπνοι άνθρωποι δημιουργούν και επωφελούνται από το κοινωνικό κεφάλαιο. Η έξυπνη πόλη είναι περίπου ένα μίγμα εκπαίδευσης/ κατάρτισης, πολιτισμού/τέχνης, και των επιχειρήσεων/ εμπορίου. Τέλος είναι και ένα υβριδικό μίγμα των κοινωνικών πολιτιστικών και οικονομικών επιχειρήσεων.

Μια έξυπνη πόλη είναι μια ανθρώπινη πόλη που έχει πολλές ευκαιρίες να αξιοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό της και να το οδηγήσει σε μια δημιουργική ζωή, εστιάζοντας

στην εκπαίδευση, ο Winters [13] ανέλυσε γιατί οι έξυπνες πόλεις αυξάνονται, που και προς τα πού κινούνται, και μέχρι που φτάνουν. Κατά την άποψή του, μια έξυπνη πόλη αποτελεί κέντρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και καλύτερα μορφωμένων ατόμων. Παρομοίως, μια έξυπνη πόλη είναι γεμάτη από εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η γνώση των εργαζομένων σχετικά με τις υψηλές τεχνολογίες της βιομηχανίας τους οδηγεί στη μετανάστευση σε πολύ πιο βιώσιμες κοινότητες. Η έξυπνάδα του εργατικού δυναμικού διαφέρει μεταξύ των πόλεων. «Έξυπνες» θέσεις παίρνουν έξυπνότερους και εξειδικευμένους εργαζόμενους, γιατί τέτοια μέρη ενεργούν ως μαγνήτης για τους δημιουργικούς ανθρώπους και τους εργαζόμενους, ενώ σε άλλους χώρους προσλαμβάνουν άτομα με λιγότερη έξυπνάδα. Μαζί με την εισροή των «έξυπνων» ανθρώπων, αναπτύσσεται μια νέα δημιουργική κουλτούρα που οδηγείται από αυτούς και έτσι έχουμε την αστική ανάπτυξη. Ο Svob-Θοκία [14] επαινεί το αποτέλεσμα της δημιουργικής κουλτούρας που εκτείνεται πέρα από την πολυμορφία και δημιουργικότητα των οικονομικών επιδόσεων και της κοινωνικής ανοχής.

Μια έξυπνη πόλη είναι επίσης μια μαθησιακή πόλη, η οποία βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των αστικών πλαισίων στην παγκόσμια γνώση της οικονομίας. Μαθαίνουν οι πόλεις να συμμετέχουν ενεργά στην οικοδόμηση ενός εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στην οικονομία της πληροφορίας. Ο Campbell [15] δημιούργησε μια τυπολογία των πόλεων που μαθαίνουν να είναι έξυπνες: ατομική δυναμική της πόλης, σύμπλεγμα της πόλης, ένας-προς-ένας σχέση μεταξύ πόλεων, και το δίκτυο αυτής.

Μια πόλη γνώσης είναι ανάλογη με την εκμάθηση της. Αναφέρεται σε «μια πόλη που είχε σκόπιμα σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την παγιοποίηση της γνώσης». Οι πόλεις Technopolis και Ideapolis, ωρίς χρησιμοποίησαν την γνώση, και έχουν εξελίξει σε ψηφιακή, ευφυή ή έξυπνη πόλη. Η έννοια της γνώσης της πόλης είναι εναλλάξιμα σε κάποιο βαθμό με παρόμοια εξέλιξη εννοιών όπως την ευφυή πόλη, την εκπαίδευση της πόλης, ή έξυπνη πόλη. Ωστόσο, σε μια πόλη η γνώση σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με την οικονομία, και η διάκριση του είναι το άγχος για την καινοτομία. Η γνώση για αστική ανάπτυξη έχει καταστεί ένας σημαντικός μηχανισμός για την ανάπτυξη των πόλεων της γνώσης. Ο συνδυασμός του να είσαι οξυδερκής, έξυπνος, επιδέξιος, δημιουργικός, είναι δικτύωμα που συνδέεται με τον ανταγωνισμό και είναι μερικά από τα βασικά συστατικά της γνώσης για δημιουργία αστικής ανάπτυξης.

1.3.3 Θεσμική Διάσταση

Το κίνημα των «Έξυπνων Κοινοτήτων» πήρε σάρκα και οστά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, μέσω μιας στρατηγικής για τη διεύρυνση της βάσης των χρηστών που εμπλέκονται στον τομέα της πληροφορικής. Μια έξυπνη κοινότητα πρέπει να οριστεί ως μια κοινότητα εύρους που κυμαίνεται από μια μικρή γειτονιά έως εθνικού επιπέδου κοινότητα από κοινά ενδιαφέροντα, του οποίου τα μέλη, δημιουργούν οργανισμούς και διέπουν ιδρύματα σε συνεργασία και τα χρησιμοποιούν για να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής τους. Η έννοια τονίζει τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων και των θεσμικών παραγόντων για τη

διακυβέρνηση. Το ινστιτούτο California για μία Κοινότητα επεξεργάστηκε την ιδέα: «μια κοινότητα στην οποία κυβέρνηση, επιχειρήσεις και κάτοικοι κατανοούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας των πληροφοριών, και παίρνουν μια συνειδητή απόφαση να χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία για να μεταμορφώσει τη ζωή και το έργο στην περιοχή τους με σημαντικό και θετικό τρόπο». Μια άποψη, πως μια πιο έξυπνη κοινότητα είναι αυτή που αποτελείται όχι μόνο από μια πιο ολοκληρωμένη, συνεργατική κοινότητα, και περιλαμβάνει το "όλον", αλλά και από πολλές γειτονιές και κοινότητες άλλων ενδιαφερόντων και τύπων. Μια έξυπνη κοινότητα κάνει μια συνειδητή και συμφωνημένη απόφαση για την ανάπτυξη της τεχνολογία ως καταλύτης για την επίλυση των κοινωνικών και επιχειρηματικών αναγκών της. Η τεχνολογική διάδοση δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μόνο ένα μέσο για να ανακαλύπτουμε πόλεις για μια νέα οικονομία και την κοινωνία. Η θεσμική προετοιμασία της διακυβέρνησης είναι απαραίτητη για την επιτυχία των πρωτοβουλιών της έξυπνης κοινότητας.

Η οικοδόμηση και ο σχεδιασμός μιας έξυπνης κοινότητας στόχο έχει την έξυπνη ανάπτυξη. Η Έξυπνη ανάπτυξη ήταν η πιο συνήθης χρήση του όρου για το αστικό περιβάλλον πριν από την χρήση της έννοιας της έξυπνης πόλης. Ο έξυπνη κίνηση της ανάπτυξης είχε επικρατήσει κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, ως ισχυρή κυβέρνηση και το αποτέλεσμα στην κοινότητα οδήγησε στην κυκλοφοριακή συμφόρηση, το συνωστισμό των σχολείων, τη ρύπανση του αέρα, την απώλεια του ανοιχτού χώρου, την εξάλειψη της αξίας των ιστορικών μερών, και ανέβασε στα ύψη τις δημόσιες δαπάνες των εγκαταστάσεων. Η έξυπνη πόλη μοιάζει σε κάποιες λειτουργίες των πρωτοβουλιών με την έξυπνη ανάπτυξη ως προς το να λύνει προβλήματα εντός ή πέρα από τη φυσική δικαιοδοσία μιας κοινότητας. Ωστόσο, η έννοια της έξυπνης ανάπτυξης κυρίως σε καλύμματα αστικής ανάπτυξης ήρθε ως εναλλακτική ή αντίδοτο στην χωρική εξάπλωση. Η γενική επίπτωση από την έξυπνη ανάπτυξη ήταν η κακή συντονισμένη ανάπτυξη. Όπως ο πολεοδομικός σχεδιασμός πολλαπλών ενδιαφερομένων είναι ζωτικής σημασίας για την έξυπνη ανάπτυξη να βασίζεται στη διακυβέρνηση, οι πρωτοβουλίες της έξυπνης πόλης απαιτούν διακυβέρνηση για την επιτυχία τους.

1.4. Βασικά στοιχεία της έξυπνης πόλης

Αυτή η ενότητα ασχολείται με μια σειρά από θεμελιώδεις παράγοντες που κάνουν μια πόλη έξυπνη σύμφωνα με τη βιβλιογραφία. Από τη συζήτηση των εννοιολογικών παραλλαγών της έξυπνης πόλης στην προηγούμενη ενότητα, προσδιορίστηκαν και αποσαφηνίστηκαν τα βασικά εννοιολογικά συστατικά των έξυπνων πόλεων, και εκ νέου έγινε κατηγοριοποίηση και απλοποίηση τους σε τρεις κατηγορίες των βασικών παραγόντων: της τεχνολογίας (υποδομές υλικού και λογισμικού), άτομα (δημιουργικότητα, ποικιλία, και εκπαίδευση), και το ίδρυμα (Διακυβέρνηση και πολιτική). Δεδομένης της σύνδεσης μεταξύ των παράγοντες, μια πόλη είναι έξυπνη, όταν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο/ κοινωνικό κεφάλαιο και IT υποδομές είναι τα

καύσιμα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενίσχυσης της ποιότητας της ζωής, μέσω της συμμετοχικής της διακυβέρνησης.

1.4.1 Τεχνολογικός Παράγοντας

Η τεχνολογία είναι το κλειδί για να είναι μια πόλη έξυπνη λόγω της χρήσης των ΤΠΕ ώστε να μεταμορφώσει τη ζωή και το έργο μιας πόλης με σημαντικό και θεμελιώδες τρόπο. Μια καλά λειτουργική υποδομή είναι απολύτως αναγκαία, αλλά δεν αρκεί για να γίνει μια έξυπνη πόλη. Οι υποδομές και οι εφαρμογές αποτελούν προϋποθέσεις, αλλά χωρίς πραγματική δέσμευση και χωρίς προθυμία να συνεργαστούν μεταξύ τους δημόσιοι οργανισμοί, οργανισμοί ιδιωτικού τομέα, εθελοντικές οργανώσεις, σχολεία και τέλος πολίτες δεν υπάρχει έξυπνη πόλη.

Οι περισσότερες μελέτες γίνονται σχετικά με τις πρακτικές των θεμάτων έξυπνης διαχείρισης πόλης της τεχνολογικής υποδομή και των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής. Η συγκέντρωση των υποδομών και της τεχνολογίας υπογραμμίζει την προσβασιμότητα και την διαθεσιμότητα των συστημάτων. Σε αντίθεση με την ανθρώπινες υποδομές, οι τεχνολογικές υποδομές έχουν άλλα ονόματα όπως υλική υποδομή, και τεχνολογικός εξοπλισμός. Ο Washburn et al.[1] θεωρεί την έξυπνη πόλη σαν μια συλλογή έξυπνων υπολογιστών τεχνολογίας που εφαρμόζονται σε κρίσιμες συνιστώσες της υποδομής και των υπηρεσιών. Ο έξυπνος υπολογισμός αναφέρεται σε «μια νέα γενιά ολοκληρωμένης τεχνολογίας hardware, λογισμικού και δικτύου που παρέχουν στα συστήματα πληροφορικής σε πραγματικό χρόνο επίγνωση του πραγματικού κόσμου και προηγμένα analytics για να βοηθήσει τους ανθρώπους να πάρουν πιο έξυπνες αποφάσεις για εναλλακτικές λύσεις και δράσεις που θα βελτιστοποιήσουν τις επιχειρηματικές διαδικασίες και τα επιχειρησιακά αποτελέσματα». Ο Al-Hader et al.[16] καθορίζει τα τεχνολογικά στοιχεία με το πλαίσιο της έξυπνης πυραμίδας ανάπτυξης της πόλης: έξυπνη διεπαφή (π.χ. ταμπλό του αυτοκινήτου, κοινών επιχειρησιακών πλατφόρμων, και ολοκληρωμένων υπηρεσιών web), έξυπνα συστήματα ελέγχου (αυτόματο δίκτυο ελέγχου, τοπικές λειτουργίας δικτύου), και έξυπνων πόρων της βάσης δεδομένων (βάση δεδομένων, βάση δεδομένων υπηρετής).

Η κινητή, εικονική, και πανταχού παρούσα τεχνολογία κερδίζουν το ενδιαφέρον. Οι τεχνολογίες αυτές προσφέρουν οφέλη στους κατοίκους των πόλεων στον κινητό τρόπο ζωής τους. Μια έξυπνη εφαρμογή πόλη εξελίσσεται από έξυπνα σημεία για να δικτυώνει τους κατοίκους. Ενώ η ασύρματη υποδομή είναι βασικό στοιχείο της ψηφιακής υποδομής της πόλης, είναι μόνο το πρώτο βήμα. Μια σειρά από τεχνολογικές προϋποθέσεις για μια έξυπνη πόλη περιλαμβάνει εξοπλισμό δικτύου (κανάλια οπτικών ινών και δίκτυα wi-fi), δημόσια σημεία πρόσβασης (ασύρματο hotspots, περίπτερα), και υπηρεσίες προσανατολισμένες στα συστήματα πληροφοριών. Μια πανταχού/ διάχυτη υπολογιστική υποδομή αποτελεί βασική τεχνολογική συνιστώσα στο χτίσιμο μιας ψηφιακής πόλης. Μια έξυπνη πόλη παρέχει διαλειτουργικές υπηρεσίες, που βασίζονται στο Internet των κυβερνητικών υπηρεσιών και επιτρέπουν πανταχού συνδεσιμότητα ώστε βασικές διαδικασίες της

κυβέρνησης, τόσο εσωτερικά μεταξύ των υπηρεσιών και των εργαζομένων όσο και εξωτερικά για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να επιτυγχάνονται.

1.4.2 Ανθρώπινος Παράγοντας

Η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των υποδομών πληροφορικής δεν είναι ο μόνος ορισμός της έξυπνης πόλης. Επίσης σημαντικοί είναι και άλλοι ορισμοί που τονίζουν το ρόλο των ανθρώπινων υποδομών, του ανθρώπινου κεφαλαίου και την εκπαίδευση στην αστική ανάπτυξη. Για την αστική ανάπτυξη, το Ινστιτούτο της Φλόριντα πρότεινε την ανοχή, την τεχνολογία, και το ταλέντο, εκ των οποίων τα δύο είναι συναφή με τους ανθρώπους και τη μεταξύ τους σχέση. Οι έξυπνοι άνθρωποι είναι σημαντική συνιστώσα της έξυπνης πόλης. Οι έξυπνοι άνθρωποι είναι έννοια που περιλαμβάνει διάφορους παράγοντες όπως η συγγένεια με μεγάλη διάρκεια ζωής της μάθησης, των κοινωνιών και των εθνοτήτων, της ευελιξίας, της δημιουργικότητας, του κοσμοπολιτισμού και του ανοικτού πνεύματος και της συμμετοχής στη δημόσια ζωή. Προβλήματα που σχετίζονται με τις αστικές περιοχές μπορούν να επιλυθούν μέσω της δημιουργικότητας, του ανθρώπου, της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων ενδιαφερόμενων μερών, και φωτεινών επιστημονικών ιδεών τους: με λίγα λόγια, «έξυπνες λύσεις». Ως εκ τούτου, η ετικέτα έξυπνη πόλη επισημαίνει τις έξυπνες λύσεις από δημιουργικούς ανθρώπους.

Η κατηγορία των ανθρώπινων παραγόντων αναδεικνύει τη δημιουργικότητα, την κοινωνική μάθηση και την εκπαίδευση. Η έξυπνη πόλη είναι ένα κέντρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και του έξυπνου εργατικού δυναμικού. Για έξυπνη πόλη, ο Malek [11] τονίζει τη σημασία της ωριμότητας του ανθρώπου, η οποία αντιπροσωπεύει τη γνωστική / δημιουργική ικανότητα και τις ανθρώπινες δεξιότητες. Η κατηγορία των ανθρώπινων παραγόντων περιλαμβάνει επίσης την κοινωνική ένταξη των κατοίκων των αστικών κέντρων στις δημόσιες υπηρεσίες, στις υποδομές (δίκτυα γνώσης, εθελοντικούς οργανισμούς, περιβάλλοντα χωρίς εγκληματικότητα), στην αστική πολυμορφία και τα πολιτιστικά στοιχεία, στη σχέση κοινωνίας/ ανθρώπου, και στη γνωστική βάση όπως τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η εκπαίδευση είναι ένας μαγνήτης που κάνει μια πόλη ελκυστική. Επιχειρήσεις, οργανισμοί και ιδιώτες όλων των υποβάθρων κλίνουν προς τα δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης. Η IT εκπαίδευση ενεργοποίησε το όραμα της Σιγκαπούρης ως ένα «έξυπνο» νησί. Η έννοια της έξυπνης κοινότητας αναφέρεται στον τόπο στον οποίο η δικτυωμένη ευφυΐα είναι ενσωματωμένη και η συνεχής μάθηση έχει καλλιεργηθεί. Για να εξηγήσουμε τους μηχανισμούς λειτουργίας των έξυπνων κοινοτήτων, λαμβάνουμε υπόψη την συλλογική ευφυΐα και την κοινωνική μάθηση. Μια πρωτοβουλία έξυπνης πόλης γίνεται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη σύνδεση μεταξύ ολόκληρης της κοινότητας (κυβερνήσεις, επιχειρήσεις, σχολεία, μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί, και μεμονωμένοι πολίτες), δημιουργεί ειδικές υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των στόχων της πόλης, και την προώθηση των συλλογικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων αυτής.

1.4.3 Θεσμικοί παράγοντες

Η στήριξη της κυβέρνησης και της πολιτείας στη διακυβέρνηση είναι θεμελιώδους σημασίας για το σχεδιασμό και την εφαρμογή πρωτοβουλιών στην έξυπνη πόλη. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει διάφορους θεσμικούς παράγοντες αντλώντας από τη συζήτηση των έξυπνων κοινοτήτων ή των έξυπνων πρωτοβουλιών ανάπτυξης: όχι μόνο υποστηρικτικές πολιτικές, το ρόλο της κυβέρνησης, τη σχέση μεταξύ των κυβερνητικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και τη διαχείρισή τους. Είναι απαραίτητο να θεσπιστούν περιβάλλοντα διοικητικά υποστηρικτικά για την έξυπνη πόλη. Για να ενεργοποιηθεί η έξυπνη πόλη, στις παραπάνω κατηγορίες θα πρέπει επίσης να περιλάβουμε και την ολοκληρωμένη και διαφανή διακυβέρνηση, τη στρατηγική και τις προωθητικές δραστηριότητες, τη δικτύωση, και τις συνεργασίες.

Η IBM [17] παρουσιάζει την έξυπνη διακυβέρνηση ως ένα βασικό στοιχείο για την έξυπνη πόλη. Μια πιο έξυπνη διακυβέρνηση θα κάνει περισσότερα από απλά να ρυθμίζει τα έξοδα των οικονομικών και κοινωνικών συστημάτων. Θα διασυνδέει δυναμικά τους πολίτες, τις κοινότητες και τις επιχειρήσεις σε πραγματικό χρόνο για να πυροδοτήσει την ανάπτυξη, την καινοτομία και την πρόοδο. Οι προκλήσεις είναι κάτι διαφορετικό από την μη επεξεργασία των ιδεών λόγω των καθυστερήσεων της έλλειψης διαφάνειας και της λογοδοσίας. Ευφύστερα μέσα διακυβέρνησης συνεργαζόμενα μεταξύ των υπηρεσιών και των κοινοτήτων - για να γίνει πιο διαφανής και υπεύθυνη η διαχείριση των πόρων καθώς και πιο αποτελεσματική, και να παράσχει στους πολίτες πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους. Σκοπός της διακυβέρνησης είναι η ενσωμάτωση των παροχών των υπηρεσιών της, η ίδρυση γραφείων για την στήριξη πολλαπλών υπηρεσιών, και την τοποθέτηση των πιο αναγκαίων συναλλαγών μέσω διαδικτύου. Στο πιο θεμελιώδες επίπεδο, έξυπνη διακυβέρνηση σημαίνει λειτουργίες και υπηρεσίες που πραγματικά έχουν επίκεντρο τον πολίτη.

Ο μετασχηματισμός σε έξυπνη πόλη συνεπάγεται αλληλεπιδράσεις τεχνολογικών στοιχείων με πολιτικές, θεσμικές και μεταβατικές συνιστώσες. Πολιτικά συστατικά αντιπροσωπεύουν ενδογενή πολιτικά στοιχεία (π.χ. δημοτικό συμβούλιο, περιφέρειες, δήμαρχος της πόλης), εναρμονισμένα με εξωγενή αυτών (π.χ. Διεθνείς πιέσεις, ημερήσιες διατάξεις και στρατηγικές) και επαληθεύεται από τις βέλτιστες πρακτικές. Οι θεσμικές συνιστώσες είναι προαπαιτούμενα, καθώς και η θεσμική ετοιμότητα όπως η άρση νομικών και κανονιστικών φραγμών είναι σημαντική. Μεταβατικά συστατικά περιλαμβάνουν τα οράματα, την ηγεσία, και την οργανωτική μετάβαση στη δομή.

Ως ακρογωνιαίο λίθο της έξυπνης πόλης, ιδιαίτερα της έξυπνης διακυβέρνησης είναι οι διαφορές των ενδιαφερομένων (ιδίως των πολιτών) που δημιουργούν εμπλοκή στη λήψη των αποφάσεων και των δημόσιων / κοινωνικών υπηρεσιών. Η IT μεσολάβηση στη διακυβέρνηση, η λεγόμενη e-διακυβέρνηση, είναι το κλειδί για να μπορέσει η έξυπνη πόλη να φέρει τους πολίτες σε μια πρωτοβουλία έξυπνης πόλης λαμβάνοντας

αποφάσεις με διαφανή διαδικασίες. Το κεντρικό πνεύμα της διακυβέρνησης είναι η προσέγγιση στον πολίτη και να τοποθετηθεί ο πολίτης στο επίκεντρο. Η εξέταση των ενδιαφερόμενων μερών (δηλαδή, οι τελικοί χρήστες, ομάδες των τελικών χρηστών, οι ειδικοί της πληροφορικής, οι ειδικοί της πολιτικής / του τομέα των υπηρεσιών, και οι δημόσιοι διαχειριστές) είναι θεμελιώδης για την αρχιτεκτονική της έξυπνης πόλης. Επιτυχημένες πρωτοβουλίες είναι το αποτέλεσμα από ένα συνασπισμό των επιχειρήσεων, της εκπαίδευσης, της κυβέρνησης και των πολιτών. Μια επιτυχημένη έξυπνη πόλη μπορεί να χτιστεί με προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω ή από κάτω προς τα πάνω, αλλά με ενεργή συμμετοχή από όλους τους τομείς της κοινωνίας ώστε να είναι ουσιώδης. Προσπάθειες να δημιουργηθούν συνεργασίες, οι οποίες καθιστούν δυνατή την ταχύτερη πρόοδο, με αποτέλεσμα οι εμπλεκόμενοι να ενημερώνονται και να εκπαιδεύονται, όπου απαιτείται, για τον μετασχηματισμό τους ώστε το σύνολο της κοινότητας να εκτελεί την εργασία άμεσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μελέτες περίπτωσης στην Ελλάδα

2.1 Εισαγωγή

Υπάρχουν 10 άξονες για την διατύπωση μίας στρατηγικής για τις έξυπνες πόλεις στην Ελλάδα:

1. Ευρυζωνικότητα,
2. Ψηφιακές υπηρεσίες και περιεχόμενο,
3. Εμφάνιση σε εφαρμογές για έξυπνες φορητές συσκευές και ηλεκτρονικού αστικού εξοπλισμού,
4. Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα και ανοιχτά πρότυπα,
5. Ανοιχτά δεδομένα και API's,
6. Πράσινες Τεχνολογίες ICT,
7. Ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στην ζωή της πόλης με ψηφιακό τρόπο,
8. Social Media,
9. Κατάρτιση των πολιτών στην χρήση των νέων τεχνολογιών, μείωση του ψηφιακού χάσματος,
10. Intelligent City Management (λήψη αποφάσεων μετά από την επεξεργασία δεδομένων που έχουν συλλέξει μετρητές).

Τηλεϊατρική, οπτικός δακτύλιος, ευφυείς μεταφορές, on-line συνεδριάσεις, μέχρι και e-αναζήτηση χαμένου κατοικίδιου: για τις περισσότερες πόλεις αυτές οι υπηρεσίες μπορεί να φαντάζουν επιτεύγματα του μακρινού μέλλοντος. Υπάρχουν όμως κάποιες - έστω και λίγες - που κατάφεραν να τα προσφέρουν στους δημότες τους. Και είναι στην Ελλάδα. Τα Ιωάννινα, η Βέροια, το Ηράκλειο Κρήτης, η Λάρισα αλλά και τα Τρίκαλα δημιουργούν το μπλοκ των «έξυπνων» πόλεων.

2.1.1 ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΑΙΩΝ

Ο Δήμος Τρικαίων των 62.000 κατοίκων κατάφερε να πιστοποιήσει τις προηγμένες για τα ελληνικά δεδομένα τεχνολογίες με διεθνείς διακρίσεις. Έχει χαρακτηριστεί ως ο πιο high tech δήμος της χώρας λόγω των τεχνολογικών προϊόντων που δίνει στους πολίτες του. Ο Δήμος Τρικαίων γι' αυτό του το έργο έχει διακριθεί στον διαγωνισμό «Intelligent Community» και έχει συμπεριληφθεί για τρία συνεχόμενα χρόνια, από το 2009 ως το 2011, στις 21 πιο έξυπνες πόλεις του κόσμου. Ο Οδυσσέας Ράπτης, διευθύνων σύμβουλος της e-Trikala (της εταιρείας που διαχειρίζεται την τεχνολογία του δήμου) επισημαίνει ότι «η τηλεϊατρική, η τηλεπρόνοια, ο οπτικός δακτύλιος, οι ευφυείς μεταφορές, αλλά και οι on-line συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου

είναι μερικά από εκείνα που κάνουν πιο εύκολη την καθημερινότητά μας». Η ποιότητα των υπηρεσιών του δήμου δεν άλλαξε ούτε επηρεάστηκε από την οικονομική κρίση. «Η τεχνολογία από μόνη της λειτουργεί με πολύ χαμηλότερο κόστος από οποιαδήποτε άλλη μορφή συνδιαλλαγής. Η εξυπηρέτηση από απόσταση που προσφέρει η τεχνολογία είναι αρωγός στα μειωμένα κονδύλια με τα οποία είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε από εδώ και πέρα».

Από τον δήμο σχεδιάζονται μερικές ακόμη υπηρεσίες. Σύντομα θα εγκατασταθούν συστήματα τηλεματικής: με τη βοήθεια, δηλαδή, κατάλληλων συσκευών και της ασύρματης επικοινωνίας δίνεται η δυνατότητα να ελέγχεται η κυκλοφορία, τα καύσιμα και να υπάρχει γενικά πλήρης έλεγχος ενός οχήματος. Ακόμη, θα μπουν κατάλληλες συσκευές στους κάδους απορριμμάτων που θα δίνουν τη θέση τους αλλά και το πλήρες βάρος τους για τη σωστή αξιοποίηση των δρομολογίων. Το δεύτερο πρόγραμμα που εγκρίθηκε είναι το Infotubes. Αφορά την κατηγορία του πολιτισμού, αφού σε συγκεκριμένες θέσεις του Δήμου Τρικάλων, κυρίως τουριστικές, θα εγκατασταθούν συσκευές οι οποίες μέσω bluetooth θα στέλνουν σε κινητά τηλέφωνα κατάλληλη εφαρμογή ώστε ο πολίτης-επισκέπτης να λαμβάνει πληροφορίες για την περιοχή στην οποία βρίσκεται.

2.1.2 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

Τηλεϊατρική στη Λάρισα. Και αυτή η θεσσαλική πόλη κάνει τη δική της διαδρομή στους δρόμους της τεχνολογίας, παρέχοντας στους δημότες της υπηρεσίες που αλλάζουν την ποιότητα της ζωής τους. «Μέσα από την ιστοσελίδα του δήμου παρέχεται πρόσβαση στα δεδομένα του GIS - συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών - του δήμου για τα πολεοδομικά στοιχεία καθώς επίσης και το έργο ψηφιοποίησης της συλλογής της Δημοτικής Πινακοθήκης», εξηγεί ο Γιώργος Οικονομίδης, πολιτικός μηχανικός και διευθυντής επιχειρησιακού σχεδιασμού του Δήμου Λάρισας. Στις σχετικές δραστηριότητες του δήμου περιλαμβάνεται επίσης υποδομή παρακολούθησης του στόλου οχημάτων (περίπου 150 οχήματα) με καταγραφή θέσης, ταχύτητας και ενδείξεις διαφόρων αισθητήρων σχετικά με πιθανά προβλήματα. Σύμφωνα με τον κ. Οικονομίδα «υπάρχει επίσης δίκτυο οπτικών ινών και δίκτυο περίπου 20 σταθμών δωρεάν ασύρματου Internet (wi-fi) σε κεντρικά σημεία». Οι δημότες της Λάρισας έχουν επίσης την δυνατότητα της τηλεϊατρικής αλλά κι ενός συστήματος επικοινωνίας με ομάδες ανθρώπων που πάσχουν από Αλτσχάιμερ ή κατάθλιψη. «Με τη βοήθεια ενός κουμπιού που πατούν απαντά η τηλεφωνήτρια του ΟΤΕ και τους κρατάει συντροφιά ώσπου να ενημερωθούν οι συγγενείς τους».

2.1.3 ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Η πύλη του Ηρακλείου. Με τη δημιουργία της διαδικτυακής πύλης του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης άρχισε η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες. Ο Κώστας Μοχιανάκης, προϊστάμενος πληροφορικής του Δήμου Ηρακλείου, αναφέρει ότι «όσον αφορά την εξυπηρέτηση πολιτών στις συναλλαγές τους με τις δημοτικές υπηρεσίες προσφέρονται 163 υπηρεσίες πληροφόρησης και παροχής αιτήσεων σε

ψηφιακή μορφή, 29 υπηρεσίες υποβολής αιτήσεων με ηλεκτρονικό τρόπο και ηλεκτρονικές πληρωμές. Από τον δήμο παρέχονται υπηρεσίες ηλεκτρονικών διαβουλεύσεων, ψηφοφοριών, εύρεσης των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων, παρουσίασης όλων των καλλιτεχνών της πόλης με το έργο τους αλλά και τα καθημερινά γεγονότα στην πόλη. Όπως επισημαίνει ο κ. Μοχιανάκης, χαρακτηριστική είναι η δυνατότητα ανάγνωσης των εφημερίδων της πόλης από τον 19ο αιώνα ως το 1960, με επιστημονική τεκμηρίωση και ευέλικτο σύστημα αναζήτησης. «Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παροχή υπηρεσιών ελεύθερης πρόσβασης στο Διαδίκτυο από το ασύρματο δίκτυο που χρησιμοποιείται ευρέως από τους Ηρακλειώτες και τους επισκέπτες της πόλης».

2.1.4 ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

«Ευφυής» οικισμός. Η πόλη της Βέροιας ήρθε στο διεθνές προσκήνιο εξαιτίας της υπερσύγχρονης βιβλιοθήκης που διαθέτει. Είναι όμως περήφανη και για τις τεχνολογικές υπηρεσίες που έχει καταφέρει να προσφέρει στους δημότες της μέσω του «ευφυσού» οικισμού που έχει δημιουργήσει. Όπως εξηγεί ο Παύλος Παυλίδης, πρόεδρος των Νομικών Προσώπων του δήμου, ο οικισμός προσφέρει ένα σύγχρονο περιβάλλον διαβίωσης και εργασίας στους δημότες, στις επιχειρήσεις και στους επισκέπτες του δήμου, και θα καταστήσει την πόλη μια απόλυτα δικτυωμένη και «ευρυζωνική πολιτεία». Το σχέδιο αυτό έχει τη μορφή δεκαετούς πλάνου και περιλαμβάνει τόσο δράσεις ανάπτυξης υποδομών όσο και δράσεις ανάπτυξης υπηρεσιών.

Καταλαμβάνει έκταση περίπου 500 στρέμματα στο κέντρο της πόλης (χαρακτηρίζεται ως μεικτής χρήσης). Ο πληθυσμός της εν λόγω περιοχής προσδιορίστηκε γύρω στα 10.000 άτομα, δηλαδή περίπου 3.500 νοικοκυριά. Στη διάθεση των πολιτών της Βέροιας μέσω της ευρυζωνικότητας παρέχονται υπηρεσίες εκπαίδευσης, κοινωνικής φροντίδας, υποστήριξης τουριστών. Οι δυνατότητες που έχει ο δημότης προσδίδουν ποιότητα στην καθημερινότητά του, αφού με την υπηρεσία της κοινωνικής φροντίδας, για παράδειγμα, έχει άμεση πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο στο προσωπικό της υπηρεσίας «Βοήθεια στο σπίτι», το οποίο επιπλέον λαμβάνει άμεσα και τυχόν συναγερμούς για έκτακτα περιστατικά.

2.1.5 ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη αποτελεί πρότυπο Δήμου για την εφαρμογή σε μεγάλη έκταση της ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης αιτημάτων πολιτών, αλλά και Δήμο-μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης και επιχειρηματικής πρωτοβουλίας μέσω συνεργειών και δικτύων. Μερικές από τις εφαρμογές του είναι:

1. Διαδραστική πλατφόρμα ενημέρωσης πολιτών σε διάφορα θέματα στον οικείο ιστότοπο.

2. Συνεργατικές εφαρμογές διαμοιρασμού περιεχομένου web 2.0, όπως οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης Facebook & Twitter.
3. RSS-feeds/Newsletter, εφαρμογή ροής ειδήσεων για στιγμιαία ενημέρωση π.χ. μιας απόφασης του Δήμου, (ως μήνυμα στο κινητό τηλέφωνο του Δημότη).
4. Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS) της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας ως «έξυπνο» σύστημα παροχής γεωχωρικής πληροφόρησης.
5. Ηλεκτρονικός οδηγός ενημέρωσης για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Δήμου.
6. Ειδική πύλη διοικητικών διαδικασιών με στοιχεία πληροφόρησης του κοινού για τις αρμόδιες υπηρεσίες, τις προθεσμίες και την ακολουθητέα διαδικασία.
7. Εφαρμογή e-Kallikratis 15195 για την καθημερινή εξυπηρέτηση αιτημάτων δημοτών (π.χ. καθαριότητας), μέσω κινητού τηλεφώνου ή tablet, (με ταυτόχρονη αξιοποίηση εφαρμογών GPS, λήψης φωτογραφίας και ασύρματης επικοινωνίας Wi-Fi).
8. Γραμμή εξυπηρέτησης του Πολίτη 15195 για κάθε είδους καταγγελία εκ μέρους δημοτών για πλημμελή άσκηση αρμοδιοτήτων του δήμου στην καθημερινότητα (πχ. για οδικές κακοτεχνίες, ή την εύρεση αδέσποτου ζώου).

Έχουν αναπτυχθεί επίσης δύο πολύ ενδιαφέρουσες καινοτόμες εφαρμογές του ψηφιακού Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη:

- Η Υγεία στο Δήμο Πυλαίας- Χορτιάτη. ΚΕΠ Υγείας και e- Βοήθεια στο Σπίτι
- Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης

Ο Δήμος αξιοποιώντας το μοντέλο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δημιούργησε την πλατφόρμα e-learning. pilea-hortiatis.gr, η οποία βασισμένη σε ελεύθερο λογισμικό ανοικτού κώδικα δίνει τη δυνατότητα στους δημότες να βελτιώσουν, μέσω διαδραστικών ψηφιακών μαθημάτων τις δεξιότητές τους, στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

2.1.6 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ο Δήμος Αθηναίων προσπαθεί να κινηθεί προς την κατεύθυνση της έξυπνης πόλης και διακρίνουμε πολλές δράσεις και ενέργειες όπως:

- Είναι ανοιχτός στις τεχνολογικές προκλήσεις πιστεύει και προκρίνει τη διαφάνεια. Για το λόγο αυτό έχει αναρτημένους στην ιστοσελίδα του τους προϋπολογισμούς καθώς και απολογιστικά οικονομικά στοιχεία του Δήμου.
- Έχει ξεκινήσει τη χρήση εφαρμογών IoT (Internet of Things) μέσω της πιλοτικής τοποθέτησης αισθητήρων σε θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης στην

περιοχή του Κολωνακίου. Στόχος του είναι η σταδιακή επέκταση και σε άλλες ζώνες ελεγχόμενης στάθμευσης ώστε οι οδηγοί να κατευθύνονται χωρίς χρονοτριβή στις θέσεις στάθμευσης, αντί να τις αναζητούν, δημιουργώντας κυκλοφορική συμφόρηση.

- Επιλέχθηκε από την εταιρεία IBM ως μία από τις 16 πόλεις σε όλο τον κόσμο και μία από τις δύο ευρωπαϊκές- προκειμένου να υποστηριχθεί σε θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αποτελεσματική διαχείριση των Ευφών Συστημάτων Μεταφορών.
- Έχει καταθέσει πρόταση, η οποία εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ) 2016-2020 για την δημιουργία Έξυπνου Κέντρου Επιχειρήσεων, στόχος του οποίου είναι η τοποθέτηση συστημάτων παρακολούθησης σε κοινόχρηστους δημόσιους χώρους, όπως παιδικές χαρές και προαυλίες σχολείων και η κεντρική τους εποπτεία, έτσι ώστε να προλαμβάνεται η παραβατικότητα και άρα να ενισχύεται το αίσθημα ασφαλείας του
- Συμμετέχει σε ευρωπαϊκά προγράμματα και πρωτοβουλίες Smart Cities- στον τομέα Εξοικονόμησης Ενέργειας, στα Ανοιχτά Δεδομένα, στην έξυπνη και βιώσιμη κινητικότητα, στοχεύοντας σε άντληση επιπλέον πόρων, την προώθηση νέων καινοτόμων πολιτικών αλλά και την υιοθέτηση καλών πρακτικών από το εξωτερικό.

2.1.7 ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ

Ένα βήμα πιο κοντά στις «smart cities» έρχεται και η Χαλκίδα, τοποθετώντας πιλοτικά συστήματα «έξυπνης» στάθμευσης και «έξυπνου» φωτισμού, τα οποία θα υποστηρίζονται από μία ενιαία πλατφόρμα έξυπνης πόλης. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2017 και στην υλοποίησή του θα συμβάλουν, από κοινού, ο Όμιλος ΟΤΕ, η Cisco, η ΚΑΥΚΑΣ και η ΟΤΣ. Οι προσπάθειες που γίνονται, παγκοσμίως πια, προκειμένου να επιτευχθεί η ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ευημερίας των πόλεων, με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, είναι εμφανείς. Έπειτα από πολλές Ευρωπαϊκές πόλεις, που έχουν επενδύσει στην εύρεση καινοτομιών στον τομέα του περιβάλλοντος, των μέσων μαζικής μεταφοράς, της κινητικότητας, του περιβάλλοντος, του τουρισμού και της ενέργειας, όπως η Βαρκελώνη, η Λισαβόνα, το Λονδίνο, το Βερολίνο, έρχεται η σειρά της Χαλκίδας.

Στα χνάρια λοιπόν ολόκληρης σχεδόν της υφηλίου βρίσκεται και η πρωτοπόρα Χαλκίδα αφού επενδύει στη στάθμευση και στο φωτισμό. Πιο συγκεκριμένα, στη μικρή πόλη της κεντρικής Εύβοιας πρόκειται να τοποθετηθούν συστήματα φωτισμού LED τα οποία θα προσαρμόζουν την ένταση φωτισμού ανάλογα με την εποχή και την ώρα της ημέρας καθώς και ειδικοί αισθητήρες έξυπνης στάθμευσης, οι οποίοι μέσω εφαρμογής στο κινητό, θα ενημερώνουν τους οδηγούς σχετικά με το που βρίσκονται ελεύθερες θέσεις στάθμευσης και πως θα φτάσουν εκεί. Όλα τα παραπάνω θα συμβάλουν στη διευκόλυνση εύρεσης θέσεως στάθμευσης, στην αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας αλλά και στη μείωση κατανάλωσης ενέργειας στην πόλη.

Ο δήμαρχος της Χαλκίδας, Χρήστος Παγώνης, νιώθει υπερήφανος για τις τεχνολογίες και τις καινοτομίες που διαδραματίζονται στην πόλη του και έχουν σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των κατοίκων της και δηλώνει αισιόδοξος και σίγουρος ότι η Χαλκίδα θα γίνει πρότυπο έξυπνης πόλης.

2.1.8 ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στα Ιωάννινα, τέλος, υπάρχει ασύρματο δίκτυο και δυνατότητα πρόσβασης σε ψηφιοποιημένα εκθέματα από το Δημοτικό Μουσείο και τη Δημοτική Βιβλιοθήκη. Η αίτηση για πιστοποιητικά από το δήμο μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά, ενώ υπάρχει και υπηρεσία ηλεκτρονικής ξενάγησης για τον πολίτη και τον επισκέπτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Τεχνολογίες Υλικού και Λογισμικού

3.1 Τεχνολογία

Μια έξυπνη πόλη στηρίζεται, μεταξύ άλλων, σε μια συλλογή τεχνολογιών έξυπνων υπολογιστών που εφαρμόζονται σε κρίσιμα σημεία και υπηρεσίες υποδομής. Ο έξυπνος υπολογισμός αναφέρεται σε μια «νέα γενιά ολοκληρωμένων τεχνολογιών hardware, λογισμικών και δικτύων που παρέχουν τα συστήματα πληροφορικής σε πραγματικό χρόνο ουσιαστικά επίγνωση του πραγματικού κόσμου και προηγμένες αναλύσεις για να βοηθήσει τους ανθρώπους να πάρουν πιο ευφυείς αποφάσεις σχετικά με εναλλακτικές λύσεις και δράσεις που θα βελτιστοποιήσουν τις επιχειρηματικές διαδικασίες και αποτελέσματα των ισολογισμών» [1].

Οι ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών) αποτελούν κινητήρια δύναμη των πρωτοβουλιών των έξυπνων πόλεων. Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ σε αναπτυξιακά έργα μπορούν να αλλάξουν το αστικό τοπίο της πόλης και να προσφέρουν έναν αριθμό πιθανών ευκαιριών, καθώς επίσης μπορούν και να ενισχύσουν τη διαχείριση και τη λειτουργία μιας πόλης. Πέρα όμως από τα πλεονεκτήματα και τα οφέλη της χρήσης ΤΠΕ σε πόλεις, ο αντίκτυπός τους είναι ακόμα ασαφής.

Πράγματι, μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής για πολίτες, αλλά μπορεί επίσης να αυξήσει τις ανισότητες και να προώθηση το ψηφιακό χάσμα. Έτσι, οι διαχειριστές της πόλης πρέπει να εξετάσουν ορισμένους παράγοντες κατά την εφαρμογή ΤΠΕ όσον αφορά τη διαθεσιμότητα των πόρων, την ικανότητα, την θεσμική βούληση, αλλά και σε σχέση της ανισότητας, του ψηφιακού χάσματος και την αλλαγή κουλτούρας και συνηθειών. Οι Ebrahim και Imani [18] έχουν περιγράψει μερικές από τις προκλήσεις της χρήσης τεχνολογιών σε έξυπνες πόλεις (Βλέπε Πίνακα 1).

Πίνακας 1 : Τεχνολογικές προκλήσεις

Διάσταση	Προκλήσεις
Δεξιότητες Πληροφορικής	Εκπαιδευτικά προγράμματα πληροφορικής
	Έλλειψη εργαζομένων με δεξιότητες ολοκλήρωσης και πολιτισμού
Οργάνωση	Η έλλειψη της διατομεακής συνεργασίας
	Η έλλειψη διατμηματικού συντονισμού
	Ασαφές όραμα της διαχείρισης IT
	Πολιτικά θέματα
	Πολιτισμός

Η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των ΤΠΕ υποδομών είναι σημαντικές για τις έξυπνες πόλεις. Πράγματι, τα δίκτυα έξυπνων αντικειμένων διαδραματίζουν καίριο ρόλο στις πραγματικές έξυπνες πόλεις.

Η υλοποίηση μιας υποδομής ΤΠΕ είναι θεμελιώδους σημασίας για την ανάπτυξη μιας έξυπνης πόλης και εξαρτάται από ορισμένους παράγοντες που σχετίζονται με τη διαθεσιμότητα και την εκτέλεση. Υπάρχει βιβλιογραφία που εστιάζει στα εμπόδια των υποδομών ΤΠΕ των έξυπνων πόλεων. Οι Ebrahim και Iragi [18] παρουσίασε μια σειρά από παράγοντες που σχετίζονται με το εφαρμογή των ΤΠΕ. Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει μια σειρά από IT προκλήσεις που ομαδοποιούνται σε τρεις διαστάσεις: τις υποδομές, την ασφάλεια και την προστασία της ιδιωτικής ζωής, και το επιχειρησιακό κόστος.

Πίνακας 2 : Παράγοντες διαμόρφωσης υποδομών

Διάσταση	Προκλήσεις
Υποδομές	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη ολοκλήρωσης συστημάτων σε ολόκληρη την κυβέρνηση • Τα υπάρχοντα εσωτερικά συστήματα έχουν περιορισμούς όσον αφορά την ενσωμάτωση δυνατοτήτων • Έλλειψη γνώσεων σχετικά με τη διαλειτουργικότητα • Διαθεσιμότητα και συμβατότητα του λογισμικού, συστημάτων και εφαρμογών
Ασφάλεια και Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής	<ul style="list-style-type: none"> • Απειλές από χάκερς και εισβολείς • Απειλές από ιούς, σκουλήκια και Trojans • Απόρρητο προσωπικών δεδομένων • Υψηλό κόστος εφαρμογών ασφάλειας και λύσεων • Προσβασιμότητα
Επιχειρησιακό Κόστος	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλό κόστος των εργασιών επαγγελματιών και των συμβούλων των τεχνολογιών πληροφορικής • Υψηλό κόστος IT • Κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης των συστημάτων πληροφοριών • Κόστος κατάρτισης

3.2 Κατανόηση της έξυπνης πόλης

3.2.1 Ανίχνευση και καταμέτρηση δεδομένων

Στο παρελθόν, η κατανόηση και ο σχεδιασμός των πόλεων πραγματοποιούνταν σε διάφορα επίπεδα. Στη σύγχρονη εποχή έχει μεγάλη δυναμική η ανίχνευση των μεταβολών στο άστυ από το μηδέν, για να το θέσουμε έτσι, με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών που βασίζονται σε φορητές και απομακρυσμένες συσκευές που αντικείμενό τους είναι η συλλογή δεδομένων συναλλαγών από την επεξεργασία των διαδικτυακών συναλλαγών, δεδομένα που καταμετρούν το πώς τα μεμονωμένα άτομα και οι ομάδες ατόμων ξοδεύουν την ενέργειά τους, χρησιμοποιούν τις πληροφορίες και αλληλεπιδρούν όσον αφορά το χρήμα. Οι τεχνολογίες δικτύωσης καθιστούν δυνατή την εκτεταμένη συλλογή δεδομένων και τον συντονισμό τους όσον αφορά τόσο τα καθαυτό δεδομένα όσο και τον τρόπο αποθήκευσής τους και τον τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζεται προσβασιμότητα σε αυτά. Οι νέες μορφές οργάνωσης των βάσεων δεδομένων και εξόρυξης δεδομένων προσφέρουν προοπτικές αύξησης της αξίας των δεδομένων χάρη στη μαζική ολοκλήρωσή τους. Η λίστα από τις συνιστώσες και τους τομείς μιας πόλης που μπορούν να επωφεληθούν από αυτές τις τεχνολογίες είναι σχεδόν υπερβολικά μεγάλη για να καταγραφεί πλήρως, όμως οι τομείς-κλειδιά που στην παρούσα χρονική στιγμή δικτυώνονται γοργά είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι: τα κάθε είδους συστήματα μεταφορών όσον αφορά τη λειτουργία, τον συντονισμό τους και την κατάρτιση δρομολογίων· δίκτυα κοινής ωφέλειας που αναβαθμίζονται με εφαρμογές έξυπνης καταμέτρησης κατανάλωσης, εφαρμογές μετεωρολογικής ενημέρωσης, εφαρμογές ενημέρωσης για τα επίπεδα ρύπανσης και για την αποκομιδή απορριμμάτων, εφαρμογές για τις χρήσεις γης και τη χωροταξία· ανάπτυξη νέων τεχνολογιών ενέργειας και υλικών, πληροφοριακά συστήματα για τον τομέα της υγείας όσον αφορά την πρόσβαση των ασθενών στις υποδομές περίθαλψης· η λίστα είναι ατελείωτη. Το θέμα είναι ότι η ανάγκη χαρτογράφησης αυτού του πεδίου είναι επιτακτική, προκειμένου να επιτύχουμε τη διασύνδεση αυτών των ετερόκλητων δραστηριοτήτων.

Υπάρχουν πολλές ενδείξεις που συνηγορούν στην ύπαρξη χωρικών μοτίβων στις κοινωνικές δομές. Η «απόσταση φθοράς» όσον αφορά τις αλληλεπιδράσεις σε χωρική κλίμακα είναι γνωστό φαινόμενο, και πολλές πρόσφατες μελέτες στα δεδομένα που συλλέγονται από τα κινητά τηλέφωνα έχουν επικυρώσει την ύπαρξη «απόστασης φθοράς» στις ανθρώπινες σχέσεις: η πιθανότητα πως δύο άτομα συνδέονται μεταξύ τους μειώνεται με την αύξηση της απόστασης ανάμεσά τους. Γενικά, οι κοινωνικές δομές των κοινοτήτων που ανιχνεύονται από την ανάλυση των τηλεφωνικών δεδομένων δείχνουν την ύπαρξη ισχυρής χωρικής κανονικότητας τόσο σε επίπεδο περιφέρειας όσο και σε επίπεδο πόλης, και αποκαλύπτονται πιο εξειδικευμένα μοτίβα κοινωνικών δομών που σχετίζονται με την πολιτισμική και κοινωνικοοικονομική ετερογένεια των πόλεων. Απαιτείται περισσότερη μελέτη για να επεκταθούν αυτά τα ευρήματα ώστε να αποκαλύψουμε τη χρονική δυναμική τους, καθώς υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες βελτιστοποίησης των συστημάτων μεταφορών στις πόλεις μέσω της αξιοποίησης των κοινωνικών δομών. Οι χωρικές

αλληλεπιδράσεις επίσης εκδηλώνονται με αυξημένη χωρική συνέπεια κατά τη λειτουργία της πόλης· και τα δύο καθορίζονται από τις υποδομές της πόλης και τον υπάρχοντα πολεοδομικό σχεδιασμό, όσο και από τον τρόπο που οι άνθρωποι τείνουν να χρησιμοποιούν τις πόλεις και τη χρονική εξέλιξη των εν λόγω μοτίβων. Η μέθοδος κερματισμού του χώρου βάσει των ψηφιακών «υπογραφών» (μέθοδος ιδιοτόπων) δεν αποδίδει κάποια νέα σημασιολογία στο υφιστάμενο πλαίσιο, ωστόσο είναι δυνατό να προσφέρει μια νέα ερμηνεία εξετάζοντας μεταβολές στον χώρο και τον χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή των χρήσεων γης και των υπηρεσιών μέσα στην πόλη. Η ανάλυση των πλούσιων σε περιεχόμενο δεδομένων από τα μικροϊστολόγια προσδίδει καινοφανείς διαστάσεις στις υπάρχουσες μελέτες. Η ανάλυση του περιεχομένου τους καθιστά δυνατή τη σημασιολογικά πλούσια ανάλυση των δεδομένων των χρήσεων γης, της χρονικής μεταβλητότητας των σημείων ενδιαφέροντος ανά πάσα στιγμή στις πόλεις και των συναφών συμπεριφορών μετακίνησης. Επίσης καθιστά δυνατές τις συγκρίσεις μεταξύ πόλεων, οι οποίες αποκαλύπτουν τις ομοιότητες στη χωρική εξάρτηση της ανθρώπινης κινητικότητας σε διεθνές και διηπειρωτικό επίπεδο. Παρ' όλες αυτές τις εξελίξεις, είναι ακόμη προβληματική η ολοκλήρωση των δεδομένων που αντλούνται σε πραγματικό χρόνο από ποικίλες πηγές, όχι μόνο από άποψη υπολογιστική, αλλά και από την άποψη της δημιουργίας των κατάλληλων ολοκληρωμένων μοντέλων.

Η διασύνδεση των GPS, της δορυφορικής τηλεανίχνευσης, των διαδραστικών συστημάτων δεδομένων στο διαδίκτυο που εστιάζουν στην αξιοποίηση των δεδομένων του πλήθους, σε συνδυασμό με την αυτοματοποίηση των δευτερευουσών πηγών συλλογής δεδομένων και κατόπιν η συγχώνευση όλων αυτών με περισσότερα, μη συμβατικά δεδομένα που εκμαιεύονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μας προσφέρει ένα εξαιρετικά πλούσιο σύμπλεγμα πιθανοτήτων όσον αφορά την εύρεση νέων και ανοικτών πηγών δεδομένων, που είναι ζωτικής σημασίας για μια εις βάθος και καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας των έξυπνων πόλεων στο μέλλον.

3.2.2 Μετακινήσεις και δίκτυα

Η καθημερινή μετακίνηση είναι το ελάχιστο τίμημα που πληρώνουμε για να συμμετέχουμε σε δραστηριότητες εκτός κατοικίας ως μεμονωμένα άτομα και πολίτες. Τα δίκτυα είναι οι υποδομές στην κατασκευή των οποίων συμβάλλουμε συλλογικά προκειμένου να μειωθεί το κόστος μετακινήσεων. Η αυξανόμενη αστικοποίηση σε συνδυασμό με την αναπτυσσόμενη διείδυση των δικτύων όσον αφορά την τεχνολογία (νερό, μεταφορές, ενέργεια, επικοινωνίες) δίνουν έμφαση στην ικανότητά μας να αναπτύξουμε τα εν λόγω δίκτυα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας συμβιβασμός ανάμεσα στο τωρινό και το μελλοντικό κόστος τους, την αξιοπιστία και την ανθεκτικότητά τους. Η αενάως αυξανόμενη πυκνότητα και όγκος των πληροφοριών σχετικά με τη διάσταση των δικτύων ως κτιστών δομών και σχετικά με τις εμπειρίες των χρηστών τους μας προσφέρει μια εξαιρετική ευκαιρία να βελτιώσουμε τόσο τον σχεδιασμό όσο και τη λειτουργία τους. Η αυξανόμενη πολυπλοκότητά τους θα έπρεπε να προσεγγιστεί με τοπικές λύσεις και τοπικούς κανόνες (γραμματικές) για να μειωθεί το κόστος σχεδιασμού για όλους τους

συμβαλλόμενους, ειδικά σε μέρη του κόσμου όπου ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός δεν έχει τη δυνατότητα να επιβάλει ή να επιτύχει με δωροδοκίες την εφαρμογή λύσεων ευρείας και εκτεταμένης κλίμακας. Ο καθορισμός αυτών των γραμματικών θα πρέπει να γίνει τόσο σε μικρή όσο και σε μεγάλη χωρική κλίμακα προκειμένου να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της κοινωνίας, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό/εθνικό επίπεδο.

3.2.3 Συμπεριφορές μετακίνησης

Η πυκνότητα και επικαιρότητα της πληροφοριακής ροής επιτρέπει στους μετακινούμενους να αντιδρούν άμεσα έχοντας κατά νου μια ακόμη πιο ολοκληρωμένη εικόνα του συστήματος μεταφορών, εφόσον έχουν αρκετή πίστη στην ακρίβεια των πληροφοριών που διαθέτουν και στην ικανότητά τους να κρίνουν τον αντίκτυπο αυτών στις αντιδράσεις όλων των υπόλοιπων μετακινούμενων. Η δυσκολία για τον μετακινούμενο έγκειται στο να μάθει πόσο μπορεί να εμπιστευτεί την κρίση του σε έναν συγκεκριμένο τύπο καταστάσεων και πόση βάση θα έπρεπε να δώσει στη συγκεκριμένη πηγή πληροφοριών (ραδιοφωνικός σταθμός Α, κυβερνητική συμβουλή Β, φιλική συμβουλή Γ ή τα τελευταία λεπτά του παρατηρηθέντος κυκλοφοριακού φόρτου/κυκλοφοριακής κίνησης). Επίσης, μέρος της διαδικασίας μάθησης αποτελεί και το να μάθει πότε δεν αξίζει τον κόπο να αλλάξει διαδρομή ή μέσο μετακίνησης και η διατήρηση του τρέχοντος πλάνου μετακίνησής του είναι η λιγότερο κοπιαστική επιλογή.

Η απόδοση αυτεξουσιότητας στον μετακινούμενο αποτελεί πρόκληση για κάθε πληροφοριακό σύστημα που στοχεύει να είναι συνεπές στις πληροφορίες και συμβουλές που παρέχει. Η συνέπεια και εγκυρότητα του οποιουδήποτε πληροφοριακού συστήματος που ανήκει σε μια ευρύτερη ομάδα συστημάτων αποτελεί αχαρτογράφητο πρόβλημα, ειδικά για το μείγμα των δημόσιων και ιδιωτικών πληροφοριακών συστημάτων που αναλαμβάνουν διαφορετικές λειτουργίες στην υπηρεσία των μετακινούμενων. Το ερευνητικό πρόγραμμα FuturICT προσπαθεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό τόσο με τη χρήση των μαθηματικών όσο και των μοντέλων προσομοίωσης, προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στους μετακινούμενους και τα διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα αλλά και να επιτύχουμε την όσο το δυνατόν καλύτερη ρύθμιση των παραμέτρων του συστήματος, δεδομένων του αριθμού και του είδους των συμμετεχόντων. Η ανάπτυξη πολυτροπικών πληροφοριακών συστημάτων που θα παρέχουν συμβουλές και θα σχεδιάζουν τη βέλτιστη διαδρομή βρίσκεται ακόμη στα σπάργαλα.

3.2.4 Χρήσης γης και μεταφορές

Η αυξανόμενη αφθονία κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και δεδομένων που προσφέρουν οι τηλεπικοινωνίες εγείρει το εξής ερώτημα: είναι ακόμη απαραίτητες οι πόλεις υπό την κεντρική τους λειτουργία ως μέρη όπου καθίσταται δυνατή η καινοτομία μέσω της καταναγκαστικής συγκέντρωσης των αντίστοιχων εταιρών:

προμηθευτές και αγοραστές, σχεδιαστές και μηχανικοί, επιχειρηματίες και λιανέμποροι, επιστήμονες και τεχνίτες; Η αυξανόμενη ακτίνα μετακίνησης τόσο των μεμονωμένων ατόμων όσο και των εφοδιαστικών αλυσίδων (logistics) μειώνει τη σημασία της φυσικής έδρας, ενώ συνάμα δεν υποβαθμίζεται η συμβολική σημασία συγκεκριμένων τόπων για διάφορους μεμονωμένους εταίρους, ομάδες εταίρων και τον περίγυρό τους. Η λίστα των δικτύων, τόσο των κοινωνικών όσο και των υλικών, πρέπει να εξεταστεί χρησιμοποιώντας τον πλούτο των ιχνών που πλέον αφήνουν πίσω τους τα υπολογιστικά συστήματα και τα συστήματα τηλεπικοινωνιών. Είναι αναγκαίο να εκτιμηθεί η δομή και η πλήρης ακτίνα των επιπτώσεών τους σε κάθε επίπεδο, από το οικονομικό μέχρι το περιβαλλοντικό· τόσο σε κατάσταση σταθερότητας όσο και σε συνθήκες κρίσης, και όσον αφορά τις πιθανότητες που προσφέρει ο κυβερνητικός έλεγχος και τη δυνατότητά του να ασκήσει αναδύμενο κοινωνικό έλεγχο.

3.2.5 Αγορές και συναλλαγές

Οι πόλεις ουσιαστικά αποτελούν σύνολα αγορών όπου μεμονωμένα άτομα και ομάδες ατόμων συναθροίζονται για να κάνουν συναλλαγές. Αυτή είναι η παραδοσιακή συλλογιστική προκειμένου να ξεπεραστούν οι δυσχέρειες της απόστασης· έτσι καθίσταται δυνατό για τους ανθρώπους να διεκδικούν ανταγωνιστικά σπάνιους πόρους μέσα στις ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες που δημιουργούνται από τη συσσώρευση του εργατικού δυναμικού –που διαθέτει ιδιαίτερη εργασιακή εξειδίκευση και δεξιότητες– στα αστικά κέντρα. Είναι γνωστό πως οι ΤΠΕ αλλάζουν ραγδαία τις επιπτώσεις της απόστασης (και το κόστος) και θα αποτελούσε έκπληξη αν δεν επηρέαζαν καθοριστικά τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας των πόλεων. Μέχρι στιγμής, οι αγορές στα αστικά κέντρα λειτουργούν κατά τον παραδοσιακό τρόπο, όμως, με την παγκοσμιοποίηση, τις δικτυακές οικονομίες και την υποκατάσταση και συμπλήρωση της ενέργειας και των πρώτων υλών με τις πληροφορίες, οι τοπικές οικονομίες λειτουργούν πλέον ολοένα και περισσότερο στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα αυτό να επηρεάζει την τοπική κλίμακα λήψης αποφάσεων με τρόπους τους οποίους εν γένει δεν γνωρίζουμε. Για παράδειγμα, είναι προφανές πως τα βιβλιοπωλεία και άλλα καταστήματα λιανικής πώλησης αλλάζουν όσον αφορά την υλική παρουσία και τοποθεσία τους καθώς η δραστηριότητά τους μεταφέρεται στο διαδίκτυο. Στην περίπτωση όμως της αγοράς ακινήτων, της αγοράς εργασίας, της οικονομικής ανάπτυξης, της προσφοράς και ζήτησης των υποδομών μεταφοράς, της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την περίθαλψη, ο αντίκτυπος των ΤΠΕ είναι πολύπλοκος και στο μεγαλύτερο μέρος του δεν έχει μελετηθεί επαρκώς. Επιπλέον, η ανάπτυξη πολλών νέων συστημάτων για τη διακίνηση και εμπορευμάτων είναι πολύ πιθανό πως θα φέρει επανάσταση στον κλάδο της εφοδιαστικής(logistics), ενώ νέα συστήματα αναδύονται χάρη στην επίδραση των ΤΠΕ στις μεταφορές.

Είναι αναγκαίο να κατανοήσουμε πιο ξεκάθαρα το πώς λειτουργούν οι αγορές στις δικτυακές οικονομίες, και να προωθηθούν νέες πρωτοβουλίες για την εν λόγω κατανόηση των αγορών. Επιπρόσθετα, αναδύονται νέα δίκτυα και αγορές, όπως η αγορά ενέργειας, και αυτό αποτελεί άλλο ένα παράδειγμα του πώς η πολυπλοκότητα

της πόλης αυξάνεται καθώς οι ανθρώπινες συμπεριφορές εμπλουτίζονται, χάρη στην πρόσβαση του κοινού σε νέους τρόπους λήψης αποφάσεων όσον αφορά το πώς θα αξιοποιήσουν τους χωρικούς πόρους.

3.2.6 Εταιρείες και οργανισμοί

Οι σύγχρονες μέθοδοι μοντελοποίησης του πολεοδομικού σχεδιασμού παρουσιάζουν υπερβολικά περιορισμένη κατανόηση των εταιρειών και της συμπεριφοράς τους στον χώρο. Άρα είναι απαραίτητο να αναπτύξουμε μοντέλα προσομοίωσης της δράσης των εταιρειών, χρησιμοποιώντας «πράκτορες», αντιπροσωπευτικούς των εταιρειών όσον αφορά το μέγεθος, τον τύπο και τον τομέα δράσης τους, βασισμένοι στη δυνατότητα αντίχρευσσης των ιχνών που αφήνουν οι επιλογές και οι δραστηριότητες των εταιρειών στο διαδίκτυο σε βάθος χώρου και χρόνου. Αυτοί οι πράκτορες θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία νέων μοντέλων για τις χρήσεις γης, τις μεταφορές και την οικονομία. Χωρίς αυτούς, η μοντελοποίηση βάσει συστημάτων πρακτόρων των αστικών αγορών θα είναι ημιτελής και ενδεχομένως και παραπλανητική. Μέχρι στιγμής, τα παραδοσιακά συναθροισμένα μοντέλα οικονομικών προβλέψεων, βασισμένα στις αναλύσεις εισροών-εκροών κυριαρχούν σε αυτό το επιστημονικό πεδίο, όμως υπάρχει επιτακτική ανάγκη δημιουργίας νέων μοντέλων που θα αντανakλούν τους κανόνες συμπεριφοράς οι οποίοι σχετίζονται άμεσα με τη λήψη των αντίστοιχων αποφάσεων.

3.2.7 Κοινότητες και δίκτυα

Παραδοσιακά, στις πόλεις υπάρχει ισχυρή τάση εστίασης στα ερωτήματα που αφορούν την κοινότητα, τα οποία πριν από πενήντα χρόνια στρέφονταν κυρίως γύρω από την αντικατάσταση των ξεπερασμένων και κατεστραμμένων υποδομών, δηλαδή των κατοικιών που είχαν κτιστεί στη διάρκεια του 19ου αιώνα. Ο δημόσιος τομέας κυριαρχούσε σ' αυτές τις δραστηριότητες σε πολλές εκβιομηχανισμένες πόλεις του δυτικού κόσμου όμως, έκτοτε, ο ρόλος του δημόσιου τομέα εκφυλίστηκε. Επίσης, πλέον δεν αποτελούν το επίκεντρο της προσοχής τα προβλήματα που εκδηλώνονται στο δομημένο περιβάλλον, αλλά τα προβλήματα κοινωνικής ένδειας και η έλλειψη οικονομικών ευκαιριών. Οι πολιτικές που αφορούν την ευμάρεια των πολιτών και τις κοινωνικές συνθήκες, σε συνδυασμό με ενεργητικές προσπάθειες ανακατεύθυνσης της αγοράς εργασίας, έχουν αρχίσει να υποκαθιστούν τα εργαλεία και όργανα που βασίζονται στις κτιστές υποδομές. Είναι προφανής η διείδυση των ΤΠΕ στην παροχή πληροφοριών σχετικά με αυτά τα ζητήματα στον άμεσα επηρεαζόμενο πληθυσμό, ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν διαδραστικές συμβουλές για το πώς μπορούν να γίνουν πραγματικότητα οι ευκαιρίες σ' αυτό τον τομέα. Οι έξυπνες τεχνολογίες παίζουν καθοριστικό ρόλο σ' αυτό και στις σχετικές υπηρεσίες, όπως είναι η υγεία και η εκπαίδευση. Ωστόσο, ακόμη μένει να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια προκειμένου να καταστεί δυνατό να συνδεθούν μεταξύ τους όλες αυτές οι υπηρεσίες και να αποκτήσουν πραγματική αξία διαμέσου της συνδεσιμότητάς τους.

Ο ρόλος των ΤΠΕ όσον αφορά τη συλλογή και μοντελοποίηση των καινοτόμων ιδεών που αφορούν την κοινότητα διαμέσου της βαθύτερης ανάλυσης των κοινωνικών δικτύων αποτελεί την προφανή επέκταση των αναλυτικών ικανοτήτων μας όταν αντιμετωπίζουμε ερωτήματα που έχουν να κάνουν με την κοινότητα. Κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού των έξυπνότερων κοινοτήτων, υπάρχει και η σχεδιαστική διάσταση των κοινωνικών δικτύων, την οποία πρέπει να συνυπολογίσουμε στις νέες μεθόδους σχεδιασμού συμπεριλαμβάνοντας την ίδια την κοινότητα στην ανάλυση των ίδιων της των δεδομένων.

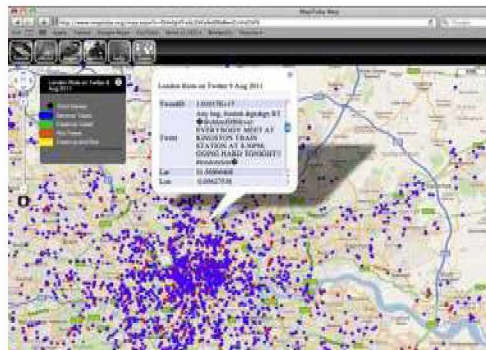
3.3 Μερικά δείγματα σύγχρονων προτύπων χρήσης ΤΠΕ στην έξυπνη πόλη

Πλέον υπάρχουν εκατοντάδες παραδείγματα που αναφέρονται στο πώς οι ΤΠΕ ενσωματώνονται στη λειτουργία των πόλεων και αποδίδουν νέα δεδομένα ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των προβλημάτων του αστικού τοπίου, που καθιστούν δυνατή την καλύτερη λειτουργία της πόλης και δημιουργούν νέες λύσεις, οι οποίες βελτιώνουν την επίδοση των πόλεων και την ποιότητα της ζωής στα αστικά κέντρα. Θα παρουσιάσουμε δύο από αυτά τα πρότυπα παραδείγματα και θα σκιαγραφήσουμε τα βασικά σημεία τους, ώστε να γίνει αντιληπτό πώς ήδη χρησιμοποιούμε με επιτυχία τις ΤΠΕ και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο μέλλον.

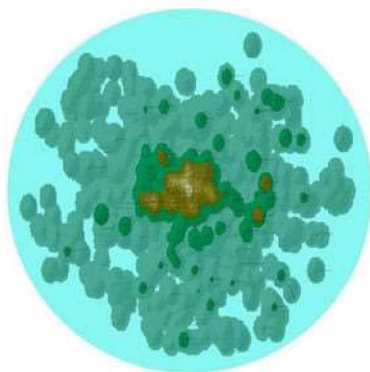
3.3.1 Τηλεανίχνευση σε πραγματικό χρόνο: αξιοποίηση των πόρων του πλήθους και γαρτογράφηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Το πιο ευρέως διαδεδομένο μέσο κοινωνική δικτύωσης είναι η αποστολή σύντομων μηνυμάτων κειμένου, όπου κάθε είδους πληροφορία μπορεί να μεταδοθεί με λιγότερους από 140 χαρακτήρες σε οποιονδήποτε είναι συνδεδεμένος σε συγκεκριμένα δικτυακά συστήματα και πλατφόρμες· το καλύτερο παράδειγμα αντίστοιχης πλατφόρμας είναι το Twitter. Κάθε έξυπνη συσκευή ή υπολογιστής με πρόσβαση στο Twitter μπορεί να ενεργοποιήσει τη λειτουργία γεωκωδικοποίησης (geocoding) η οποία εντοπίζει τη διεύθυνση από την οποία αποστέλλεται το μήνυμα. Γενικά γίνεται μεγάλη έρευνα για το πώς τέτοια δεδομένα μπορούν να διαμορφώσουν τόσο τα κοινωνικά όσο και τα χωρικά δίκτυα. Ο γεωεντοπισμός της θέσης αποστολής των εν λόγω μηνυμάτων είναι η βασική εφαρμογή που υπάρχει μέχρι στιγμής. Βρισκόμαστε μόνο στην αρχή της κατανόησης των δυνατοτήτων που μας προσφέρουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η εξαγωγή του περιεχομένου τους αποτελεί φλέγον ζήτημα. Όμως, το πιο πιθανό είναι πως θα γίνει αξιοσημείωτη πρόοδος στην ποιότητα του περιεχομένου, ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή χρήσιμων πληροφοριών, προκειμένου να συνδεθούν με τη διαχείριση της κινητικότητας. Ακόμη όμως κι αν δεν καταστεί δυνατό αυτό με τα δεδομένα από το Twitter, το ζήτημα είναι πως, καθώς η αντίστοιχη τεχνολογία εξαπλώνεται, θα γίνουν διαθέσιμα στο διαδίκτυο παρόμοια δεδομένα που ενδεχομένως να είναι πιο χρήσιμα. Παρακάτω

παρουσιάζονται δύο χάρτες της ροής δεδομένων του Twitter: ο πρώτος απεικονίζει τις ταραχές στο Λονδίνο στις 7-9 Αυγούστου του 2011 και ο δεύτερος την πυκνότητα δεδομένων από το Παρίσι, στη διάρκεια του εικοσιτετράωρου της 21ης Ιουνίου του 2010.

(a)

(b)

Εικόνα 1: Χάρτες ροών δεδομένων του Twitter: (a) ταραχές στο Λονδίνο το καλοκαίρι του 2011, και (b) στη διάρκεια του εικοσιτετράωρου της 21ης Ιουνίου του 2010.

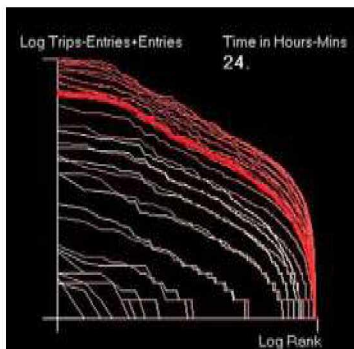
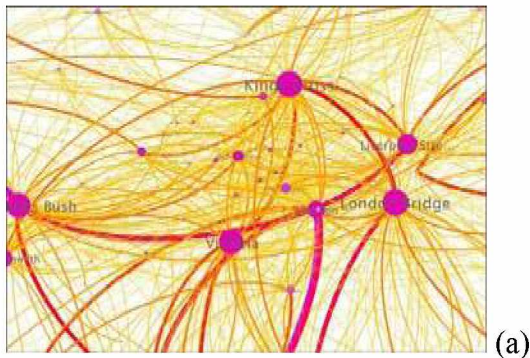
Προς το παρόν, ο μεγαλύτερος όγκος δεδομένων που προκύπτουν από την επαγγελματική χρήση του διαδικτύου προέρχεται από εφαρμογές αξιοποίησης δεδομένων του πλήθους, και συγκεκριμένα από την εφαρμογή OpenStreetMap (OSM), η οποία βασίζεται στο έργο μιας στρατιάς από εθελοντές που καταγράφουν δεδομένα τοποθεσίας χρησιμοποιώντας τεχνολογίες GPS επιτόπου, σε πραγματικό χρόνο. Δεν θα αναφερθούμε περαιτέρω εδώ, όμως η εφαρμογή OSM προσφέρει δεδομένα υψηλής ακριβείας για αρκετές περιοχές του κόσμου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βασικός χάρτης για τα άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως π.χ. για τους ανωτέρω χάρτες ροής δεδομένων του Twitter. Οι χάρτες προέρχονται από το Google Maps, όμως η OSM είναι μια προφανής εναλλακτική.

3.3.2 Πολλαπλά δίκτυα: Τα δεδομένα της έξυπνης κάρτας συγκοινωνιών Londonoystercard

Η μετακίνηση με τα μέσα μαζικής μεταφοράς στα μεγάλα αστικά κέντρα συντελείται σε αύξοντα βαθμό από επιβάτες που χρησιμοποιούν έξυπνες κάρτες μετακίνησης, που τις φορτίζουν με χρήματα για πολλαπλές διαδρομές. Στο Λονδίνο, όλα τα λεωφορεία, ο υπέργειος σιδηρόδρομος και ο υπόγειος (μετρό) είναι προσβάσιμα με μια

ενοποιημένη κάρτα μετακινήσεων και υπάρχει μια λεπτομερέστατη βάση δεδομένων που περιέχει σχεδόν ένα δισεκατομμύριο καταχωρίσεις που αφορούν σημεία αναχώρησης και άφιξης (σημεία εισόδου-εξόδου), σημεία αλλαγής συρμού ή μέσου μεταφοράς και αποζημιώσεις, σε διάστημα έξι μηνών – από τον Νοέμβριο του 2010 μέχρι τον Ιούνιο του 2011. Το FuturICT έχει αναλάβει την εξόρυξη και απεικόνιση των δεδομένων της βάσης αυτής, και μέχρι στιγμής έχουν μελετηθεί τα δεδομένα από τον υπέργειο σιδηρόδρομο και το μετρό του Λονδίνου, και στοχεύουμε να συνεχίσουμε με τη μελέτη των μοτίβων ροής κυκλοφορίας μεταξύ των κεντρικών κόμβων μετακίνησης Εικόνα 2(α) και φόρτου κυκλοφορίας στους εν λόγω κόμβους Εικόνα 2(β).

Αναπτύσσονται αλγόριθμοι για την κατασκευή μοντέλων πολυτροπικών διαδρομών και μετακινήσεων που βασίζονται σε αυτά τα δεδομένα, όμως απαιτείται να γίνουν διάφορες παραδοχές όσον αφορά τη μετακίνηση μεταξύ των διαφόρων μέσων μεταφοράς, καθώς η έξυπνη κάρτα χρησιμοποιείται μόνο στο μετρό και στο τρένο, και επομένως μόνο από εκεί αντλούμε σημεία αναχωρήσεων και αφίξεων. Ο χάρτης της Εικόνα 2 στα αριστερά δείχνει τη ροή κυκλοφορίας μεταξύ των διαφόρων κόμβων, ενώ ο χάρτης στα δεξιά δείχνει τον κυκλοφοριακό φόρτο όλων των κόμβων του δικτύου ανά διαστήματα 20 λεπτών στη διάρκεια του εικοσιτετράωρου. Ήδη δημιουργούνται συμβουλευτικές πλατφόρμες πολυτροπικών μετακινήσεων ως μέρος αντίστοιχων ερευνητικών προγραμμάτων.

Εικόνα 2: Ημερήσιες ροές: (α) φόρτο κυκλοφορίας, και (β) μεταξύ των κεντρικών κόμβων του σιδηροδρομικού συστήματος του Λονδίνου, με βάση τα δεδομένα από τις έξυπνες κάρτες μετακίνησης

(b)

Εικόνα 2. Ημερήσιες ροές: (α) φόρτο κυκλοφορίας, και (b) μεταξύ των κεντρικών κόμβων του σιδηροδρομικού συστήματος του Λονδίνου, με βάση τα δεδομένα από τις έξυπνες κάρτες μετακίνησης

3.4 Το ΕΛΛΑΚ και η αξιοποίηση του σε μια έξυπνη πόλη

Το Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (Open Source Software) είναι η κατηγορία λογισμικού του οποίου ο πηγαίος κώδικας είναι διαθέσιμος σε όποιον ενδιαφέρεται για αυτόν. Οι όροι διανομής του λογισμικού αυτού πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, τα βασικότερα από τα οποία είναι η ελεύθερη χρήση, αντιγραφή, αναδιανομή και μεταβολή του.

Ο πηγαίος κώδικας ενός προγράμματος, συνήθως γραμμένος σε γλώσσα προγραμματισμού υψηλού επιπέδου, είναι απολύτως απαραίτητος για να καταλαβαίνει κανείς τη λειτουργία του προγράμματος, να το τροποποιεί και να το βελτιώνει. Αν κάποιος προγραμματιστής έχει πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα, είναι σε θέση να τον μελετήσει και να τον επεξεργαστεί, όπως και ο αρχικός δημιουργός του. Η ελεύθερη πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα αποτελεί την βάση της φιλοσοφίας του κινήματος για το Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα. Η φιλοσοφία ανάπτυξης ενός τέτοιου λογισμικού έχει κερδίσει σημαντικό έδαφος τα τελευταία χρόνια, καθώς τα συλλογικά κέρδη που προκύπτουν είναι πολύ μεγάλα.

Διαμορφώθηκαν δύο κινήματα, το κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού (ΕΛ) που εκφράζεται από τον οργανισμό Free Software Foundation και τον Richard Stallman και το κίνημα του Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΛΑΚ) που εκφράζεται από το Open Source Initiative (OSI) και τον Eric Raymond. Τα δύο κινήματα έχουν πολλά κοινά και προωθούν και τα δύο την ελεύθερη διακίνηση του λογισμικού και την πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα, αν και εμφανίζουν κάποιες διαφορές, περισσότερο ιδεολογικές. Με τον όρο ΕΛ/ ΛΑΚ αναφερόμαστε και στα δύο κινήματα. Παρακάτω περιγράφονται οι ορισμοί και τα βασικά χαρακτηριστικά του Ελεύθερου λογισμικού και του λογισμικού ανοικτού κώδικα.

Σύμφωνα με τον ορισμό του ελεύθερου λογισμικού, όπως περιγράφεται στο FSF (Free Software Foundation), ο χρήστης είναι ελεύθερος να:

- Χρησιμοποιήσει το λογισμικό όπως αυτός επιθυμεί.
- Προσαρμόσει το λογισμικό στις ανάγκες του – βελτιώνοντας το, διορθώνοντας τα λάθη, αυξάνοντας τη λειτουργικότητά του.
- Αναδιανείμει (δωρεάν ή επί πληρωμή, μη προκαθορισμένη) το λογισμικό σε άλλους χρήστες, που θα το χρησιμοποιήσουν, όπως αυτοί κρίνουν.

- Έχει πρόσβαση στην πηγή του κώδικα (προαπαιτούμενο για να ισχύουν τα υπόλοιπα 3 σημεία).

Σύμφωνα με τον ορισμό του Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (www.opensource.org), οκτώ είναι τα βασικά γνωρίσματα που το χαρακτηρίζουν:

- Ελεύθερη Αναδιανομή. Καθένας μπορεί να αναδιανείμει το λογισμικό ανοικτού κώδικα, δωρεάν ή για κάποιο αντίτιμο (για παράδειγμα, μαζί με το πακέτο, την εγγύηση και τις υπηρεσίες συντήρησης)
- Διαθεσιμότητα του πηγαίου κώδικα. Το πρόγραμμα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τον πηγαίο κώδικα, και να επιτρέπει τη διανομή του σε πηγαία ή μεταγλωττισμένη μορφή.
- Τα καινούρια έργα και οι τροποποιήσεις μπορούν να διανεμηθούν κάτω από τους ίδιους όρους της άδειας που συνοδεύει το αρχικό λογισμικό.
- Καμία διάκριση σε βάρος ατόμων ή ομάδων δεν μπορεί να συμπεριλαμβάνεται στο κείμενο της άδειας.
- Καμία διάκριση σε βάρος των πεδίων δράσης του λογισμικού δεν μπορεί να συμπεριλαμβάνεται στο κείμενο της άδειας (π.χ «Επιχειρήσεις» ή «Εμπόριο»).
- Διανομή της Άδειας: Τα δικαιώματα που συνοδεύουν το πρόγραμμα πρέπει να αφορούν σε όλους όσους αναδιανέμεται, χωρίς να χρειάζεται να αποκτήσουν επιπρόσθετη άδεια.
- Η άδεια δεν μπορεί να εξαναγκάσει να συμπεριληφθεί το λογισμικό σε ένα συγκεκριμένο προϊόν ή πακέτο: αν ανήκει σε μια συγκεκριμένη διανομή λογισμικού και εάν το λογισμικό αφαιρεθεί από εκείνη τη διανομή και χρησιμοποιείται ή διανέμεται με τους όρους της άδειας του προγράμματος όλοι όσοι αποκτήσουν το πρόγραμμα θα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα με εκείνους που έχουν την αρχική διανομή λογισμικού.
- Η άδεια δεν πρέπει να επηρεάζει άλλο λογισμικό και δεν μπορεί να θέσει περιορισμούς, ώστε να διανέμεται μαζί με το λογισμικό.

3.4.1 Άδειες χρήσης

Οι όροι «Ελεύθερο Λογισμικό» ή «Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα» δεν είναι αρκετά σαφείς, ώστε να καθορίσουν επαρκώς τον τρόπο χρήσης του λογισμικού. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν ειδικές άδειες, όπου περιγράφονται λεπτομερώς οι όροι και τα δικαιώματα χρήσης. Οι άδειες αυτές έχουν δύο βασικά κοινά χαρακτηριστικά: ο δημιουργός παραιτείται από τα πνευματικά του δικαιώματα, και αποδέχεται την ελεύθερη διάθεση του κώδικα. Οι πιο διαδεδομένες άδειες χρήσης είναι οι GPL, LGPL, MIT και η BSD.

3.4.2. Πλεονεκτήματα

Η παρατηρούμενη τάση σταδιακής υιοθέτησης χρήσης του ΕΛ/ΛΑΚ σε συνδυασμό με κλειστό λογισμικό οφείλεται σε μια σειρά από συγκριτικά πλεονεκτήματα, που έχουν αναδειχθεί μέσα από το μοντέλο ανάπτυξης και διάδοσης του ΕΛ/ΛΑΚ. Παρακάτω αναφέρονται μερικά από τα γενικώς αποδεκτά πλεονεκτήματα του ΕΛ/ΛΑΚ.

Ποιότητα

Καθώς ο κώδικας του ΕΛ/ΛΑΚ είναι διαθέσιμος μπορεί να ελεγχθεί διεξοδικά και να επαληθευθεί η ορθότητα του, αλλά και το πλαίσιο εφαρμογών του. Πέρα από αυτό παρέχεται η δυνατότητα – και αυτό είναι το πιο σημαντικό – επέμβασης και βελτίωσης του κώδικα. Ενθαρρύνεται με άλλα λόγια η επιστημονική και τεχνολογική καινοτομία.

Ανοικτά πρότυπα – Διαλειτουργικότητα

Το κλειστό λογισμικό είναι δεσμευτικό και ο «κλειστός» του κώδικας ενισχύει ακόμη περισσότερο τη θέση ισχύος αυτών των εμπορικών προγραμμάτων. Συχνά οι χρήστες βρίσκονται στο περιθώριο των εξελίξεων, με προϊόντα που είναι ξεπερασμένα και δεδομένα μη συμβατά με τις καινούριες εκδοχές λογισμικού (π.χ. γραφικά, πίνακες ή κείμενα παλαιότερων κειμενογράφων ή λογιστικών φύλλων). Προκειμένου να διασφαλίσουν την καλή λειτουργία των προγραμμάτων και επεξεργασία των στοιχείων τους, καταφεύγουν διαρκώς στην αγορά νέων αδειών, την ενημέρωση των εφαρμογών και εκπαίδευση σε αυτές, αλλά και την αναβάθμιση του υλικού (hardware) του υπολογιστή.

Το ΕΛ/ΛΑΚ, από την άλλη, επιτρέπει την ανεξαρτησία από μεμονωμένους προμηθευτές και βελτιώνει την διαλειτουργικότητα των συστημάτων. Διασφαλίζει διαρκή πρόσβαση σε δεδομένα και δυνατότητα υιοθέτησης νέων τεχνολογιών. Η διαλειτουργικότητα αυξάνεται, γιατί το ΕΛ/ΛΑΚ επιτρέπει τη χρήση ανοιχτών προτύπων σε διαφορετικές εφαρμογές. Ο χρήστης ελέγχει πλήρως τα δεδομένα και το σύστημά του. Οι εργασίες συντήρησης και ανάπτυξης είναι δυνατόν να ανατεθούν σε ανεξάρτητους φορείς, οι οποίοι ανά πάσα στιγμή έχουν πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες, που διαθέτουν και οι αρχικοί προμηθευτές. Το ΕΛ/ΛΑΚ κάνει πιο εφικτή την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών από την δημόσια διοίκηση, γιατί μειώνει το κόστος και το ρίσκο των αλλαγών.

Χαμηλό κόστος

Η επιτακτική ανάγκη για αναβαθμίσεις, που χαρακτηρίζει το κλειστό λογισμικό, συνεπάγεται ένα συχνά απαγορευτικό κόστος, κυρίως για τους δημόσιους φορείς. Ακόμα και το κόστος της μετάβασης από το κλειστό στο ΕΛ/ΛΑΚ, συνήθως, είναι

λιγότερο απαγορευτικό. Ο λόγος είναι ότι η συντήρηση και η υποστήριξη αυτού του λογισμικού μπορεί να ανατεθεί σε πλήθος αναδόχων:

Ανεξάρτητους προγραμματιστές, εταιρείες ή και στον ίδιο τον οργανισμό ή την εταιρεία που χρησιμοποιεί το λογισμικό. Έτσι, δημιουργείται στην αγορά ένα πλαίσιο υγιούς ανταγωνισμού, που καμιά σχέση δεν έχει με την μονοπωλιακή εξάρτηση από το κλειστό λειτουργικό. Το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι ευέλικτο και ανταποκρίνεται στις ανάγκες και δυνατότητες του κάθε συστήματος, οπότε εξοικονομούνται πόροι, που διαφορετικά θα δίνονταν για αναβαθμίσεις του λογισμικού ή υλικού μέρους των υπολογιστών, και διατίθενται στο εσωτερικό του οργανισμού, του φορέα ή του κράτους.

Ασφάλεια

Η ιδιότητα αυτή είναι καθοριστικής σημασίας για εφαρμογές που απαιτούν διασφάλιση προσωπικών και εμπορικών δεδομένων. Το ΕΛ/ ΛΑΚ είναι λιγότερο ευάλωτο και εμφανίζει μεγαλύτερη σταθερότητα και αξιοπιστία για μεγάλη ποικιλία εφαρμογών, απλά γιατί ο κώδικας του είναι διαθέσιμος, μάλιστα ενθαρρύνεται η ανίχνευση και ο εντοπισμός λαθών μεταξύ των προγραμματιστών και χρηστών.

Αντίθετα το κλειστό λογισμικό είναι για τους διαχειριστές συστημάτων ένα «μαύρο κουτί», που καλούνται να εμπιστευτούν, ενώ επιμελώς καλύπτει τις ατέλειες του, εσκεμμένες ή μη. Ο κώδικας τους όχι μόνο είναι μυστικός, αλλά απεκδύονται των ευθυνών για τυχόν λάθη. Οι εταιρείες κλειστού λογισμικού φτάνουν, μάλιστα, στο σημείο να μην επιτρέπουν την ενημέρωση της κοινής γνώμης για προβλήματα ασφάλειας και λάθη στο πρόγραμμα, εφόσον αυτά εντοπιστούν. Βέβαια, κανείς— ούτε οι δημιουργοί ΕΛ/ΛΑΚ- εγγυώνται την πλήρη ασφάλεια ενός προγράμματος. Ωστόσο, αληθινή ασφάλεια δεν μπορεί να προκύψει από τη συγκάλυψη και τη συσκοτίση (δηλ. την απόκρυψη των εσωτερικών δομών του κώδικα).

Αξιοπιστία

Τα συστήματα ΕΛ/ ΛΑΚ είναι πιο σταθερά και αξιόπιστα στη λειτουργία τους. Αυτό δεν ισχύει μόνο κατά κοινή ομολογία αλλά προκύπτει και από έρευνες που έχουν γίνει. Σύμφωνα με αυτές, το λειτουργικό σύστημα GNU/Linux, για παράδειγμα, μπορεί να επεξεργάζεται δεδομένα για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς να καταρρεύσει. Αυτό οφείλεται στη συνεχή διαδικασία ανίχνευσης και διόρθωσης σφαλμάτων. Οι εφαρμογές ΕΛ/ΛΑΚ, βέβαια, που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης, παρουσιάζουν συχνά σφάλματα και προβλήματα αξιοπιστίας.

Μικρές απαιτήσεις σε υλικό- Προσαρμοστικότητα

Το ΕΛ/ ΛΑΚ συνήθως έχει μικρότερες απαιτήσεις σε υλικό (hardware), γιατί προσαρμόζεται εύκολα από τον χρήστη ανάλογα με τις ανάγκες του και τις δυνατότητες του υπολογιστή του. Δίνεται η δυνατότητα αφαίρεσης τμημάτων του λογισμικού, που δεν χρειάζονται για τη συγκεκριμένη εφαρμογή. Κάτι τέτοιο

συνεπάγεται εξοικονόμηση χρημάτων από το υλικό, καθώς και λιγότερες αναβαθμίσεις.

Μειονεκτήματα

Σαν μειονεκτήματα του ΕΛ/ΛΑΚ θα μπορούσε κανείς να αναφέρει τα παρακάτω:

- Κανείς δεν εγγυάται ότι θα εξελιχθούν οι εφαρμογές ΕΛ/ΛΑΚ. Ένα έργο μπορεί να μην αποκτήσει ποτέ λειτουργικότητα ή και αν αυτό συμβεί, μπορεί να εκφυλιστεί αργότερα εξαιτίας μειωμένου ενδιαφέροντος. Ιδιαίτερα αν δεν έχει οικονομική υποστήριξη από μία ή περισσότερες εταιρείες ή λείπουν οι προγραμματιστές που θα το αναπτύξουν, μπορεί να πάψει να υφίσταται ή σταδιακά να εκλείψει. Συνήθως, ένα τέτοιο πρόγραμμα από τη στιγμή που έχει αυθυπαρξία εφαρμογής εξελίσσεται μόνο του, χωρίς ανάγκη άλλων κινήτρων.
- Δεν υπάρχει πάντα επαρκής τεκμηρίωση, ιδιαίτερα για έργα που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο.
- Αγνοούνται κάποιες εφαρμογές ή ποια είναι η τρέχουσα μορφή τους και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην ανεπαρκή διαφήμιση.
- Απουσιάζουν εφαρμογές για ορισμένους τομείς, όπως για οικονομική διαχείριση ή βιομηχανικό και εξειδικευμένο λογισμικό.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις η υποστήριξη του υλικού μέρους των υπολογιστών (π.χ. συσκευές πολύ μέσων, σαρωτές) μπορεί να είναι ανεπαρκής.

3.5 Διαφορές Λογισμικού Ανοικτού και Κλειστού Κώδικα

Στη συνέχεια καταγράφονται επιγραμματικά οι κύριες διαφορές του λογισμικού Ανοικτού και Κλειστού Κώδικα.

- Στον ανοιχτό κώδικα μπορούμε να εργαζόμαστε παράλληλα πολλοί άνθρωποι για την παραγωγή του, τη βελτίωσή του και τις διορθώσεις. Σε αντίθεση με το λογισμικό κλειστού το οποίο παράγεται από μια κλειστή ομάδα ανθρώπων μιας εταιρίας ή ενός οργανισμού.
- Το λογισμικό ανοιχτού κώδικα προσφέρει ανοικτή ασφάλεια σε σχέση με το λογισμικό κλειστού κώδικα που προσφέρει υψηλή ασφάλεια.
- Στο λογισμικό κλειστού κώδικα υπάρχει η δυνατότητα υποστήριξης του χρήστη από την εταιρία ενώ στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα ο χρήστης πρέπει να στηριχθεί στις οδηγίες άλλων χρηστών.
- Στο λογισμικό κλειστού κώδικα παρέχονται πάντοτε εγχειρίδια χρήσης ενώ στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα σπάνια υπάρχουν τέτοια εγχειρίδια και όταν υπάρχουν δεν είναι πάντα αξιόπιστα.

- Το κόστος του λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι συνήθως μηδενικό ή πάρα πολύ μικρό ενώ ο κλειστός κώδικα έχει υψηλό κόστος.
- Στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα έχουμε τακτικές ενημερώσεις ενώ στο λογισμικό κλειστού κώδικα έχουμε σπάνιες ενημερώσεις.

3.6 Βασικά κριτήρια επιλογής Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα

Τα βασικά κριτήρια επιλογής ανοιχτού λογισμικού είναι τα παρακάτω:

1. η καταλληλότητα για τις ανάγκες της επιχείρησης/οργανισμού,
2. ο αριθμός των ενεργών μελών της κοινότητας (προγραμματιστών/developers) που το αναπτύσσουν,
3. η άδεια χρήσης (Διαθέσιμες Άδειες-<http://www.opensource.org/licenses>),
4. η ύπαρξη στελεχών που είναι σε θέση να αναλάβουν την υποστήριξη του λογισμικού εσωτερικά στην επιχείρηση/οργανισμό ή εναλλακτικά η επιλογή εξωτερικών συνεργατών ή τοπικής εταιρείας πληροφορικής με τεχνογνωσία και εμπειρία στην υποστήριξη του επιλεγμένου λογισμικού,
5. η διάθεση πόρων σε συνεργασία με την αντίστοιχη κοινότητα για να υποστηριχθεί και να επεκταθεί το λογισμικό που επιλέξατε, οι κοινότητες που αναπτύσσουν και υποστηρίζουν το ανοιχτό λογισμικό είναι “ανοιχτοί” συνεταιρισμοί που βασίζονται στην ενεργή υποστήριξη όλων των ωφελούμενων.

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα που αφορούν τις επιλογές που διαθέτει ο χρήστης για την αξιοποίηση ΕΛ/ΛΑΚ στην καθημερινότητά του, και κατ' επέκταση οι δημόσιοι φορείς στις υπηρεσίες τους.

Πίνακας 3 :Λογισμικό καθημερινής χρήσης

α / α	Περιγραφή	Εμπορικό Λογισμικό	Λογισμικό ΕΛΛΑΚ	Ιστοσελίδα	Λειτουργικό Σύστημα
1	Λειτουργικό Σύστημα	Microsoft Windows, Mac OS	Ubuntu Linux Fedora Linux Linux Distributions	http://ubuntu-gr.org/http://el.fedoracomunity.org/http://www.linux.org/dist/	Linux
2	Πακέτο εφαρμογών γραφείου	Microsoft Office	LibreOffice OpenOffice	http://el.libreoffice.org/http://el.openoffice.org/	Windows, Linux, Mac OS X
3	Web browser	Microsoft Internet Explorer	Mozilla Firefox	http://www.mozilla.com/el/firefox/	Windows, Linux, Mac OS X
4	Εφαρμογή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	Microsoft Outlook Express	Thunderbird Evolution	http://www.mozillamessaging.com/en-US/thunderbird/http://projects.gnome.org/evolution/	Windows, Linux, Mac OS X

5	Προστασία από ιούς	McAfee VirusScan	ClamWinLynis	http://www.clamwin.com/https://cisofy.com/lynis/	WindowsMacOS, Linux
6	Απλός επεξεργαστής κειμένου	Microsoft Notepad	gedit NotePad++ kedit	http://projects.gnome.org/gedit https://notepad-plus-plus.org/ http://kate-editor.org/	Windows, Linux
7	Αποστολέας στιγμιαίων μηνυμάτων	Microsoft MSN Messenger	Empathy, Amsn Kopete Pidgin	http://live.gnome.org/Empathy http://kopete.kde.org/http://www.pidgin.im/http://www.amsn-project.net/	Windows, Linux, Mac OS X
8	Αναγνώστης αρχείων pdf	Adobe pdf Reader	Evince Kpdf	http://www.gnome.org/projects/evince/http://kpdf.kde.org/	Windows, Linux, Mac OS X
9	Εφαρμογή ανταλλαγής αρχείων μέσω ftp	CuteFTP	Filezilla gFTP WinSCP	http://filezilla-project.org/http://gftp.seul.org http://winscp.net/eng/index.php/	Windows, Linux, Mac OS X
10	Περιβάλλον ανάπτυξης κώδικα	Microsoft Visual Studio	Eclipse Netbeans Geany	http://www.eclipse.org/http://www.netbeans.org/http://www.geany.org/	Linux, Windows
			Code::Blocks (C, C++ and Fortran)	http://www.codeblocks.org/	Windows, Linux, OS X
			Dev-C++ (C και C++)	http://www.bloodshed.net/devcpp.html	Windows
			Mono (Microsoft.NET Framework, ECMA standards C#)	http://www.mono-project.com/	Windows, Linux, OS X, iOS, Android
			Ultimate++ (C++)	http://www.ultimatepp.org/	Windows, Linux
11	Αναπαραγωγέας αρχείων μουσικής	Apple iTunes	Rhythmbox Amarok Mozilla Songbird	http://projects.gnome.org/rhythmbox/http://amarok.kde.org/http://getsongbird.com/	Windows, Linux, Mac OS X
12	Περιβάλλον επεξεργασίας εικόνων	Adobe Photoshop	Gimp	http://www.gimp.org/	Windows, Linux, Mac OS X
		Paint	Pinta	http://pinta-project.com/download.ashx	Windows, Linux, Mac OS X
		Adobe Photoshop	CinePaint	http://www.cinepaint.org/	Windows, Linux
		Photoshop, Corel Painter.	Krita	http://www.krita.org/download	
13	Εφαρμογή επεξεργασίας ήχου	Adobe Audition <i>Adobe Audition, Sony ACID</i>	AudacityArdour	http://audacity.sourceforge.net/http://ardour.org/	Windows, Linux, Mac OS X
14	Περιβάλλον εγγραφής οπτικών μέσων	Nero Burning Rom	Brasero K3b	http://www.gnome.org/projects/brasero/http://k3b.plainbl ack.com/	Linux
15	Εφαρμογή αναπαραγωγής- Διαχείρισης πολυμέσων	WinampWindows Media Player, RealPlayer, QuickTime	VLC XBMC Media Center Miro	http://www.videolan.org/vlc/ http://xbmc.org/about/ http://www.getmiro.com/	Windows, Linux, Mac OS X Windows, Linux,

					OS X, Android, iPad.
			Banshee	http://banshee.fm/	Windows, Linux, OS X, Android, iOS.
			Audacious	http://audacious-media-player.org/	Linux
	Εφαρμογές ταξινόμησης πολυμέσων	MediaMan	Data CrowWidd	http://www.datacrow.net/http://wwidd.com/	Ανεξάρτητο από Λ/Σ Windows, OS X, Linux
16	Διαχείριση εικόνων	ACDSee	EogShotwell	http://projects.gnome.org/eog/http://yorba.org/shotwell/	Linux
17	Αποκωδικοποίηση και αντιγραφή DVD	DVDShrink	k9copy	http://k9copy.sourceforge.net/	Linux
18	Εργαλείο διαχείρισης βάσης δεδομένων	Microsoft Access	LibreOffice.org Base Kexi	http://el.libreoffice.org/features/base/http://www.koffice.org/kexi/	Windows, Linux
19	Εργαλείο ηλεκτρονικής συνδιάλεξης	mIRC Slack	Xchat Riot Mattermost	http://xchat.org/ https://riot.im/ mattermost.org	Windows, Linux, Mac OS X
20	Εφαρμογή διαχείρισης αρχείων	Total Commander	GNOME Commander	http://www.nongnu.org/gcmd/	Linux
21	Παρακολούθηση τηλεόρασης μέσω υπολογιστή	WinTV	tvtime MythTV	http://tvtime.sourceforge.net/http://www.mythtv.org/	Linux
22	Τηλεφωνία μέσω internet – Voip	Skype	Ekiga Empathy Linphone Ring	http://www.ekiga.net/ https://wiki.gnome.org/Apps/Empathy https://www.linphone.org/ https://ring.cx/en	Windows, Linux, Mac OS X Linux Linux, Windows, Mac OS, iPhone, Android, Windows Phone
23	Δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και ανάκτηση δεδομένων	Norton Ghost	PartitionImage	http://www.partimage.org/	Linux
24	Συμπίεση/αποσυμπίεση αρχείων	winzip	7-zip	http://www.7-zip.org/	Windows, Linux
25	Τείχος ασφαλείας	Norton Internet Security 2009	Shorewall	http://www.shorewall.net/	Linux
26	Εφαρμογή ανταλλαγής	uTorrent	Azureus Transmission	http://azureus.sourceforge.net/http://www.transmissionbt.com/	Windows, Linux, Mac OS X

	αρχείων torrent			com/	
27	Κωδικοποιητές video	DivX	xvid Theora	http://www.xvid.org/http://www.theora.org/	Windows, Linux, Mac OS X
28	Πρόγραμμα οργάνωσης συναντήσεων	Windows Calendar	Kontact	http://kontact.org/	Linux
29	Peer to peer ανταλλαγή αρχείων	eMule	Gnutella, amule	http://gtk-gnutella.sourceforge.net, www.amule.org	Linux
30	Απομακρυσμένη γραμμή εντολών	iSSH	Putty	http://www.chiark.greenend.org.uk/~sgtatham/putty/	Windows
31	Ανάγνωση αρχείων ps	Adobe PostScript	Ghostscript KGhostview	http://pages.cs.wisc.edu/~ghost/http://www.kde.org/	Windows, Linux
32	Σύνδεση με iPod	iTunes	GTKPod	http://www.gtkpod.org/about.html	Linux
			Banshee, Amarok Rhythmbox	http://banshee-project.org/http://amarok.kde.org/http://projects.gnome.org/rhythmbox/	Windows, Linux, Mac OS X

Πίνακας 4 : Λογισμικό προχωρημένης χρήσης (advanced)

α / α	Περιγραφή	Εμπορικό Λογισμικό	Λογισμικό ΕΛΛΑΚ	Ιστοσελίδα	Πλατφόρμα
1	Εξαγωγή pdf αρχείων	Adobe Acrobat Professional	PDFCreator	http://sourceforge.net/project/showfiles.php?group_id=57796	Windows
2	Απομακρυσμένη διαχείριση επιφάνειας εργασίας	Microsoft Remote Desktop	Tight VNC	http://www.tightvnc.com	Windows, Linux
3	Πλατφόρμα δημιουργίας 3D γραφικών	Autodesk Max 3ds	Blender	http://www.blender.org/	Windows, Linux, Mac OS X
			K-3D	http://www.k-3d.org/	Linux, Microsoft Windows, Mac OS X, FreeBSD
			Art of Illusion	http://www.artofillusion.org/	Windows, Linux, Mac OS X
4	Σχεδίαση Ιστοσελίδων	Adobe Dreamweaver	KompoZer	http://kompozer.net/	Windows, Linux, Mac OS X
			Bluefish	http://bluefish.openoffice.nl/	Windows, Linux, OS X
			Brackets	http://brackets.io/	OS Independent
5	Εξυπηρετητής βάσης δεδομένων	Microsoft SQL Server	MySQL Server PostgreSQL	http://www.mysql.com/http://www.postgresql.org/	Windows, Linux, Mac OS X

6	Εξυπηρετητής Διαδικτύου	Microsoft IIS	Apache Server	Web	http://httpd.apache.org/	Windows, Linux, Mac OS X
7	Λογισμικό για δημιουργία vector graphics	Corel Draw X3	InkScape		http://www.inkscape.org/	Windows, Linux, Mac OS X
8	Περιβάλλον επιστημονικών κ' μαθηματικών υπολογισμών	Mathematica	Sage		http://www.sagemath.org/	Linux
9	Περιβάλλον μαθηματικών υπολογισμών	Mathworks Matlab	GNU OctaveSciLab		http://www.gnu.org/software/octave/http://www.scilab.org/	Windows, Linux, Mac OS X
10	Προσομοιωτής κίνησης δικτύου	OPNET	Ns-3		http://www.nsnam.org/	Linux
11	Εφαρμογή σχεδίασης	Adobe Illustrator	Skencil		http://www.skencil.org/	Linux
12	Εφαρμογή επεξεργασίας video	Adobe Premier	KdenliveVirtual dub		http://kdenlive.org/	FreeBSD, Linux, Mac OS X
			Cinerrrella		http://cinelerra.org/	Linux
			Kino		http://kinodv.org/	Linux
			Avidemux		http://www.avidemux.org/	Windows, Linux, Mac OS X
			VideoLAN Movie Creator		http://www.videolan.org/vlmc/	Windows, Linux, Mac OS X
			Blender		http://www.blender.org/	Windows, Linux, Mac OS X
13	Δημιουργία γραφικών flash	Adobe Flash	F4LSwftools		http://f4l.sourceforge.net/http://swftools.org/	LinuxLinux, Windows
14	Σχεδιαστικό πακέτο	Microsoft Visio	Dia		http://projects.gnome.org/dia/	Linux
15	Εφαρμογή διαμόρφωσης του σκληρού δίσκου	Partition Magic	gparted qtparted		http://gparted.sourceforge.net/http://qtparted.sourceforge.net/	Linux
16	Ανάλυση γεωγραφικών δεδομένων (G.I.S.)	ESRI ArcGIS	GRASS QGIS	GIS	http://grass.osgeo.org/http://www.qgis.org/	Windows, Linux
17	Διαχείριση εκπαιδευτικού περιεχομένου	Blackboard	Moodle e-Class eFront		http://moodle.orghttp://www.openeclass.org/http://www.efrontlearning.net/	Windows, Linux, Mac OS X
18	Εφαρμογή διαχείρισης έργων	Microsoft Project	OpenProj Open WorkbenchProjectLibre2plan		http://www.openproj.org/http://www.openworkbench.org/http://www.projectlibre.org/http://2-plan.com/	Windows, LinuxCrossplatformWindows, Linux, Mac OS X
19	Περιβάλλον σχεδίασης CAD	AutoCAD	Archimedes		http://www.codeplex.com/archimedes	Windows, Linux, Mac OS X
			FreeCAD		http://freecadweb.org/	Windows, Linux, Mac OS X
			LibreCAD		http://librecad.org/cms/home.html	Windows, Linux, Mac OS X
20	Οπτική αναγνώριση	FineReader	Kooka		http://kooka.kde.org/	Linux

	κειμένου				
2 1	Εργαλείο αποσφαλμάτωσης κώδικα	Rational Purify	Valgrind	http://valgrind.org/	Linux
2 2	Ασφαλείς συναλλαγές	Authorize.net	OpenSSL	http://www.openssl.org/	Linux
2 3	Διαχείριση οικιακών οικονομικών	Microsoft Money	HomeBank turboCash	http://homebank.free.fr/http://www.turbocashuk.com/	Windows, Linux
2 4	Εξυπηρετητής εφαρμογών	Oracle WebLogic Server	JBoss Tomcat	http://www.jboss.org/jbossas/http://tomcat.apache.org/	Windows, Linux, Mac OS X
2 5	Εξομοιωτής αστρονομία	Starry Night	Celestia	http://shatters.net/celestia/	Windows, Linux, Mac OS X
2 6	Μεταγλωττιστής c/c++	Visual C compiler	Gcc	http://gcc.gnu.org/	Windows, Linux, Mac OS X
2 7	Συνεργατικά εργαλεία διαχείρισης projects	SourceForge	GForge	http://gforge.org/	Windows, Linux, Mac OS X
2 8	Ανάλυση κίνησης δικτύου	Microsoft Network Monitor	Wireshark	http://www.wireshark.org/	Windows, Linux
2 9	Διαχείριση εκδόσεων λογισμικού	Perforce	Subversion	http://subversion.tigris.org/	Windows, Linux, Mac OS X
			Git	http://git-scm.com/	Windows, Linux, OS X
			TortoiseSVN	http://tortoisesvn.tigris.org/	Windows
3 0	Στατιστική Ανάλυση	SPSS	GNU PSPP R – Project	http://www.gnu.org/software/pspp/http://www.r-project.org	Windows, Linux, Mac OS X
3 1	Desktop Publishing	Microsoft Publisher	Scribus	http://www.scribus.net/	Windows, Linux, Mac OS X
3 2	Ανάκτηση δεδομένων		Photorec TestDisc Foremost	http://www.cgsecurity.org/wiki/PhotoRec http://www.cgsecurity.org/wiki/TestDiskhttp://foremost.sourceforge.net/	Windows, Linux, Mac OS X Linux
3 3	Mechanical computer-aided design (MCAD)	Autodesk Inventor, SolidWorks	FreeCAD	http://freecadweb.org/	Microsoft Windows, Linux, OS X[1]
3 4	CRM		VtigerSuitecrm	http://sourceforge.net/projects/vtigercrm/https://suitecrm.com/	
3 5	ERP		Adempiere	www.adempiere.org/	Linux, OS X, Unix, Windows
			Dolibarr	https://www.dolibarr.gr/	Windows, Linux, Unix, Mac OS X
3 6	Μίξη Ήχου/Εργαλεία DJ	Traktor Scratch, Scratch Live	Mixx	http://www.mixxx.org/	Windows, Linux, Mac OS X
3 7	Μουσική σύνθεση	DrumCore	Hydrogen	http://www.hydrogen-music.org/	Windows, Linux, OS X.
		FL Studio	Linux	http://lmms.sourceforge.net/	Windows, Linux.

			MultiMedia Studio		
		Finale	MuseScore	http://musescore.org/	Windows, Linux, OS X
		GuitarPro	TuxGuitar	http://www.tuxguitar.com.ar/	Windows, Linux, OS X
3 8	Σύλληψηβίντεοσθ όνης (screen video capture)	Camtasia	CamStudio	http://camstudio.org/	Windows
			Krut Computer Recorder	http://krut.sourceforge.net/	Windows, Linux, OS X
			Webinaria	http://www.webinaria.com/index.php	Windows, Linux OS X

3.7 Ανοικτή Διακυβέρνηση

3.7.1 Ανοιχτή Διακυβέρνηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Το Open Government Partnership (OGP), είναι μία πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχουν έως τώρα 69 χώρες, αποσκοπεί στη διασφάλιση συγκεκριμένων κυβερνητικών δράσεων για την προώθηση της διαφάνειας, της λογοδοσίας, την ενδυνάμωση των πολιτών, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη σύγχρονη διακυβέρνηση.

Η διαδικασία κατάρτισης του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης επισήμως εγκαινιάστηκε σε εκδήλωση με θέμα «Ωρα για τις δικές μας μεταρρυθμίσεις» η οποία έλαβε χώρα στις 29 Μαρτίου 2016 στο InnovAthens. Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης των συμπερασμάτων τα οποία προέκυψαν από την αξιολόγηση του 2ου Εθνικού Σχεδίου Δράσης από τον Ανεξάρτητο Μηχανισμό Αξιολόγησης (IRM), πραγματοποιήθηκαν διαδραστικές συνεδριάσεις ολιγομελών ομάδων από στελέχη της δημόσιας διοίκησης και εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών (break out sessions) με στόχο τον προσδιορισμό αρχικών προτάσεων προς ένταξη στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης σε τρεις άξονες πολιτικής/ πυλώνες:

- «Πρόσβαση στην Πληροφορία»
- «Εξουσιοδότηση στους Πολίτες»

3.7.2 Προτάσεις για την διακυβέρνηση του μέλλοντος: Δημιουργία δημόσιας αξίας με αλλαγές εστιασμένες στους πολίτες

Νέοι παγκόσμιοι κίνδυνοι, όπως ενδεικτικά η εξασθένηση της ανάπτυξης, η μαζική ανεργία, τα αυξανόμενα φορολογικά και δημοσιονομικά ελλείμματα, η κλιματική αλλαγή, θέτουν τις απανταχού κυβερνήσεις ενώπιον πρωτοφανών προκλήσεων. Στα μάτια των πολιτών τους οι κυβερνήσεις είτε αποδεικνύονται πλήρως ανίκανες να ελέγξουν τους κινδύνους αυτούς είτε δυσκολεύονται να μετριάσουν τις συνέπειές τους σε τοπικό επίπεδο. Από τις σχετικές επικρίσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προκύπτει ομόφωνα η ανάγκη για μια εξέλιξη του μοντέλου διακυβέρνησης. Όρος αποτελεσματικότητας αυτής της εξέλιξης είναι η δημιουργία ενός πλαισίου αρχών και

προτεραιοτήτων, ώστε οι κυβερνήσεις να είναι πράγματι σε θέση να διαδραματίσουν το ρόλο τους ως καταλύτες της κοινωνικής αλλαγής.

Στο πλαίσιο αυτό, το διακύβευμα θα μπορούσε να συνοψιστεί ως εξής: πώς οι καινοτόμες κυβερνήσεις, αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις ενός διεθνούς περιβάλλοντος ρίσκου, μπορούν να δημιουργήσουν δημόσια αξία με αλλαγές εστιασμένες στους πολίτες;

Στο ερώτημα αυτό επιχειρεί να απαντήσει το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ δημοσιεύοντας έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται συγκεκριμένες προτάσεις για τη διακυβέρνηση του μέλλοντος, όπως αυτές προκύπτουν από καλές πρακτικές που αλιεύονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι προτάσεις αυτές συμπυκνώνονται στο εύγλωττο ακρώνυμο «FAST», το οποίο παραπέμπει σε ένα μοντέλο διακυβέρνησης πολυεπίπεδο (Flat), ευέλικτο (Agile), αποδοτικό (Streamlined) και ικανό να αξιοποιεί δυναμικά την τεχνολογία (Tech-Enabled).

Πολυεπίπεδη χαρακτηρίζεται η διακυβέρνηση με την οποία προωθείται η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη λήψη δημόσιων αποφάσεων, η αποτελεσματικότητα της Διοίκησης και των διαδικασιών απόφασης καθώς και η συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων του δημοσίου όπως και μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

Η ενεργή συμμετοχή των πολιτών συμβάλλει στην υιοθέτηση πολιτικών προσαρμοσμένων στην πραγματικότητα και επιτρέπει την αποτελεσματική αξιολόγηση των πολιτικών αυτών στη βάση πραγματικών αναγκών. Σε κρίσιμα εργαλεία επιτυχίας του στόχου αυτού αναδεικνύονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας και γεωγραφικής καταγραφής δεδομένων. Η χρήση τους παρέχει τη δυνατότητα στις κυβερνήσεις να γνωρίσουν τις απόψεις των πολιτών σε πραγματικό χρόνο σχετικά με υλοποιούμενες και προτεινόμενες πολιτικές αλλά και να συλλέξουν καινοτόμες ιδέες.

Η απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών σημαίνει μείωση των επιπέδων ιεραρχίας μεταξύ της διαχείρισης και την υλοποίησης, απόλειψη γραφειοκρατικών εμποδίων, δημιουργία συνεργατικού περιβάλλοντος εργασίας και κατοχύρωση ενός τεκμηριωμένου τρόπου λήψης απόφασης. Στην επιτυχία του μοντέλου αυτού συμβάλλει και η ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των διαφορετικών υπουργείων, αρχών και κυβερνητικών φορέων.

Ευέλικτη διακυβέρνηση

Μια κυβέρνηση που θέλει να αποκαλείται ευέλικτη και προσαρμόσιμη οφείλει να μπορεί να καταργεί δομές, διαδικασίες, νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια τα οποία κρίνεται ότι στερούνται χρησιμότητας. Αυτή η ικανότητα προϋποθέτει έναν σημαντικό βαθμό εξωστρέφειας. Με αυτή την έννοια, η ευέλικτη κυβέρνηση μπορεί να προχωρά σε ανακατανομή πόρων, στη βάση μιας δυναμικής προτεραιοποίησης των αναγκών ενώ ταυτόχρονα αντλεί καλές πρακτικές από συγκρίσιμα έργα και

προγράμματα άλλων δημόσιων αλλά και ιδιωτικών φορέων. Μία τέτοια κυβέρνηση αποτελείται από στελέχη με υψηλή ειδίκευση, ευρείες ικανότητες επίλυσης προβλημάτων, ικανά να εργαστούν σε ομάδες και δίκτυα, συχνά και σε συνέργεια με τον ιδιωτικό τομέα.

Αποδοτική διακυβέρνηση

Για πολλά κράτη, η αποδοτική διακυβέρνηση είναι συνώνυμο της μείωσης του μεγέθους του δημόσιου τομέα, με απώτερο στόχο τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ωστόσο, η μείωση του υπαλληλικού δυναμικού από μόνη της μπορεί να επιφέρει μονάχα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα βελτίωσης της απόδοσης. Επιπλέον, μια άκριτη μείωση ενέχει τον κίνδυνο της απώλειας υπαλλήλων με γνώσεις και ικανότητες αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία του δημόσιου τομέα.

Για το λόγο αυτό, η όποια μείωση του μεγέθους του δημόσιου τομέα πρέπει να εντάσσεται σε ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Χαρακτηριστικό του στοιχείο η καταγραφή των καθηκόντων εκείνων που μόνο οι δημόσιοι φορείς μπορούν να φέρουν σε πέρας και εκείνων που μπορούν αναληφθούν από τον ιδιωτικό τομέα. Έτσι, ο τρόπος διακυβέρνησης καθίσταται ευέλικτος και προσαρμόσιμος ενώ παράλληλα η μείωση του δημόσιου τομέα οδηγεί σε μια παροχή υπηρεσιών αποτελεσματική και καινοτόμο.

Διακυβέρνηση που αξιοποιεί την τεχνολογία

Οι κυβερνήσεις του μέλλοντος οφείλουν να είναι σε θέση να αξιοποιούν με τον βέλτιστο τρόπο την τεχνολογία. Ήδη σήμερα, οι κυβερνήσεις έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν νέα εργαλεία ώστε να αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες και μάλιστα με χαμηλό κόστος και υψηλή ταχύτητα. Ακόμη και στις φτωχότερες περιοχές, υπάρχουν πλέον παραδείγματα καινοτόμων υπηρεσιών χάρη στη χαμηλού κόστους χρήση κινητής και ασύρματης τεχνολογίας. Όσο όμως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση εξελίσσεται, είναι αναγκαίο οι πολιτικές καθώς και το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο να επανασχεδιάζονται ώστε να ευθυγραμμίζονται με την εξέλιξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και τη δυναμική ενός κόσμου συνδεδεμένου διαδικτυακά.

Οι απανταχού κυβερνήσεις οφείλουν να εισάγουν διαρκώς νέα πρότυπα με στόχο οι δημόσιες αρχές να διασφαλίζουν την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται και της πληροφορίας που συλλέγεται με αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων. Παράλληλα, η δόμηση των πληροφοριών πρέπει να γίνεται με τρόπο που να επιτρέπει νέους τρόπους συνεργασίας. Με αυτή την έννοια, είναι σημαντικό η χρήση των ΤΠΕ να εντείνει τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών κυβερνητικών υπηρεσιών, τμημάτων και τρίτων – μη κυβερνητικών – φορέων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών.

Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη χαμηλού κόστους κινητής και ασύρματης τεχνολογίας οδηγεί αναγκαία την κυβέρνηση στην αξιοποίηση των νέων τάσεων στον τομέα της

καινοτόμου δημόσιας υπηρεσίας. Η «κινητή διακυβέρνηση» συνιστά την επέκταση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε κινητές πλατφόρμες καθώς και στη στρατηγική χρήση όλων των ειδών ασύρματης και κινητής τεχνολογίας, υπηρεσιών, εφαρμογών και συσκευών με στόχο τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών, των επιχειρήσεων και όλων των κυβερνητικών φορέων.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι σημαντικό η χρήση των ΤΠΕ να συνδυάζεται με τη δυνατότητα των κυβερνήσεων να διαχειρίζονται, μεταξύ άλλων, ευρυζωνικά δίκτυα, υπολογιστική νέφους, μεγάλα δεδομένα και δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, τα ευρυζωνικά δίκτυα για παράδειγμα, θα συμβάλουν στην ανάπτυξη δημοσίων υπηρεσιών, οι οποίες θα παρέχονται σε πραγματικό χρόνο αξιοποιώντας μεγάλο όγκο πληροφοριών, όπως στον τομέα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας η απομακρυσμένη πρόσβαση σε εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.

Παράλληλα, η κινητή τεχνολογία έχει συμβάλει σημαντικά στην ποιοτική εξέλιξη της ανάπτυξης και της χρήσης των ΤΠΕ: μαζική και αυξανόμενη χρήση κινητών συσκευών με αξιόπιστη ευρυζωνική πρόσβαση σε υπηρεσίες και δεδομένα των παρόχων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι κυβερνητικοί φορείς. Τα επόμενα χρόνια, κυρίαρχη τάση θα είναι η πλήρης υλοποίηση της αρχής «ΤΠΕ ως προσβάσιμο και εύχρηστο προϊόν», γεγονός το οποίο θα επηρεάσει και τη σημερινή τεχνολογία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σταδιακά, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση θα κυριαρχηθεί από την κινητή διακυβέρνηση (τουλάχιστον για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα παρέχονται μέσω κινητών και εφαρμογών), κι αυτό είναι μία προοπτική για την οποία οι κυβερνήσεις οφείλουν να προετοιμαστούν.

Ειδικότερα στο θέμα της ανοικτής διακυβέρνησης και της συμμετοχής των πολιτών: η ανοικτή διακυβέρνηση έχει αναδειχθεί σε κυρίαρχη τάση επιτρέποντας τη συν-δημιουργία δημόσιας αξίας μεταξύ της κυβέρνησης, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, στη βάση των αρχών της διαφάνειας και της συνεργασίας.

Η πραγματική πρόκληση αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις εισάγουν, διατηρούν και χτίζουν τη δυνατότητα να διασφαλίζεται ότι η δυναμική της κυβερνητικής διαφάνειας και της συμμετοχής των πολιτών στο πρόταγμα της αποτελεσματικής και υπεύθυνης παροχής δημόσιων υπηρεσιών πραγματοποιείται σε όλα τα επίπεδα μέσω πρωτοβουλιών ανοικτής διακυβέρνησης. Αυτό απαιτεί την ενδυνάμωση της ικανότητας των διοικητικών υπαλλήλων, όπως και των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, να εισάγουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν καινοτόμες και βιώσιμες μορφές κυβερνητικών υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να επισημανθεί και το εξής: κατά τη λειτουργία τους, οι κυβερνήσεις συλλέγουν τεράστιο όγκο δεδομένων, τα οποία συνήθως καταχωρίζονται στα απομονωμένα συστήματα πληροφοριών των διοικητικών υπηρεσιών. Καθίσταται έτσι δύσκολη η πρόσβαση στα δεδομένα αυτά για άλλες υπηρεσίες, πολλά δε μάλλον για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Με αυτή την έννοια, στο επίκεντρο των ευκαιριών που ανοίγονται με την ανοικτή διακυβέρνηση

βρίσκεται, πέραν των απαιτήσεων της διαφάνειας και της λογοδοσίας, η δυναμική που προκύπτει από τη δυνατότητα ανάλυσης και επανάχρησης των πληροφοριών. Τα δεδομένα μιας ανοικτής διακυβέρνησης αναδεικνύονται έτσι σε σημαντικό πόρο για την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη στην κοινωνία της πληροφορίας. Ανοίγοντας την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, οι κυβερνήσεις μπορούν να προωθήσουν την καινοτόμο και την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Παράλληλα, ενισχύεται η γνώση του κοινού ως προς το τί πράττει η κυβέρνηση και παρέχεται η δυνατότητα για ευρεία συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των δημόσιων αποφάσεων.

Οι στόχοι και προτεραιότητες του νέου/προτεινόμενου μοντέλου διακυβέρνησης

Οι προκλήσεις αλλά και οι ευκαιρίες που αναφέρθηκαν παραπάνω συντείνουν στην ενίσχυση της προσπάθειας για εφαρμογή του προτεινόμενου μοντέλου διακυβέρνησης. Τέτοιες προσπάθειες πρέπει να δομηθούν στη βάση των ακόλουθων στόχων και προτεραιοτήτων: οι κυβερνήσεις πρέπει να είναι ανθεκτικές, ανοικτές αλλά ασφαλείς και καινοτόμες.

- ***Ανθεκτική Κυβέρνηση και Παγκοσμιοποίηση***

Για τους περισσότερους, η παγκοσμιοποίηση προξενεί ανησυχία ως προς τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει στην προσωπική τους οικονομική ασφάλεια. Η αντιμετώπιση αυτής της ανασφάλειας πρέπει να είναι πολιτική. Με την έννοια αυτή, οι κυβερνήσεις οφείλουν να εξοπλίζουν τους πολίτες τους με τα αναγκαία εφόδια ώστε να μπορούν ανταπεξέρχονται σε συνθήκες ταχύτατης οικονομικής αλλαγής.

- ***Ανοικτή αλλά ασφαλής Κυβέρνηση και Πληροφορία***

Είναι γεγονός ότι η ψηφιακή διακυβέρνηση προσφέρει ευκαιρίες και νέους τρόπους αλληλεπίδρασης των πολιτών με τις δημόσιες υπηρεσίες ενώ ταυτόχρονα καθιστά δυνατή τη λογοδοσία των υπηρεσιών αυτών. Ωστόσο, η συγκέντρωση μεγάλου όγκου πληροφοριών συνεπάγεται την ανάγκη εξισορρόπησης μεταξύ του προτάγματος της διαφάνειας και της διασφάλισης των προσωπικών δεδομένων, πολλώ δε μάλλον όταν κρατικοί φορείς με αντικείμενο πολιτικές όπως για παράδειγμα η υγεία διαχειρίζονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Τέτοιου τύπου διακυβεύματα χρειάζεται να καταστούν αντικείμενο διαβούλευσης μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, ειδικευμένου προσωπικού των κυβερνήσεων αλλά και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά και στα πιο παραδοσιακά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ παρουσιάζει όλα τα εχέγγυα για να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε αυτή τη συζήτηση.

- **Κοβέρνηση και Καινοτομία**

Η έννοια «καινοτόμος κυβέρνηση» δεν είναι πλέον οξύμωρη. Ωστόσο, για να τεθεί ως στόχος και να πραγματοποιηθεί, η καινοτομία πρέπει να διαπερνά το σύνολο του δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο μιας ολιστικής προσέγγισης. Αυτό προϋποθέτει ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό, ανοικτή ροή της πληροφορίας, μια στιβαρή προσέγγιση της διαχείρισης των κινδύνων και μια ικανή και αποφασιστική ηγεσία. Παράλληλα, η ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των κυβερνητικών φορέων αλλά και με τρίτους φορείς αναδεικνύεται σε επίσης κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας μιας καινοτόμου κυβέρνησης.

Η υιοθέτηση από τις απανταχού κυβερνήσεις του μοντέλου διακυβέρνησης που περιγράφηκε είναι ικανή να οδηγήσει μέσα στις επόμενες δεκαετίες σε μια αναγέννηση των δημόσιων υπηρεσιών, οι οποίες θα καταστούν περιζήτητες είτε παρέχονται από δημόσιες αρχές, είτε από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή και από επιχειρήσεις σε συνεργασία με τον δημόσιο τομέα.

3.7.2 Καλειδοσκόπιο Κοινωνικών Δεδομένων: Μια πλατφόρμα χαρτογραφικής αναπαράστασης κοινωνικών και πολιτικών δεδομένων

Το Καλειδοσκόπιο Κοινωνικών Δεδομένων αναπτύχθηκε από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και το Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων του Ερευνητικού Κέντρου «ΑΘΗΝΑ». Αποτελεί πλατφόρμα οπτικής ανάλυσης και χαρτογραφικής αναπαράστασης κοινωνικών και πολιτικών δεδομένων με στόχο την υποστήριξη και ενίσχυση της κοινωνικής έρευνας και τη διάθεση ανοιχτών κοινωνικών δεδομένων στο ευρύ κοινό. Τα στοιχεία είναι κατηγοριοποιημένα γύρω από θεματικές περιοχές και διατίθενται ανοιχτά προς χρήση με άδεια <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Εικόνα 3: Καλειδοσκόπιο κοινωνικών δεδομένων

- Κοινωνικές αντιπαραθέσεις και διαμαρτυρία-PROMAP
- Εγκληματικό Φαινόμενο
- Πρωτογενή στατιστικά δεδομένα από την ΕΛΑΣ (1990-2014)
- Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός

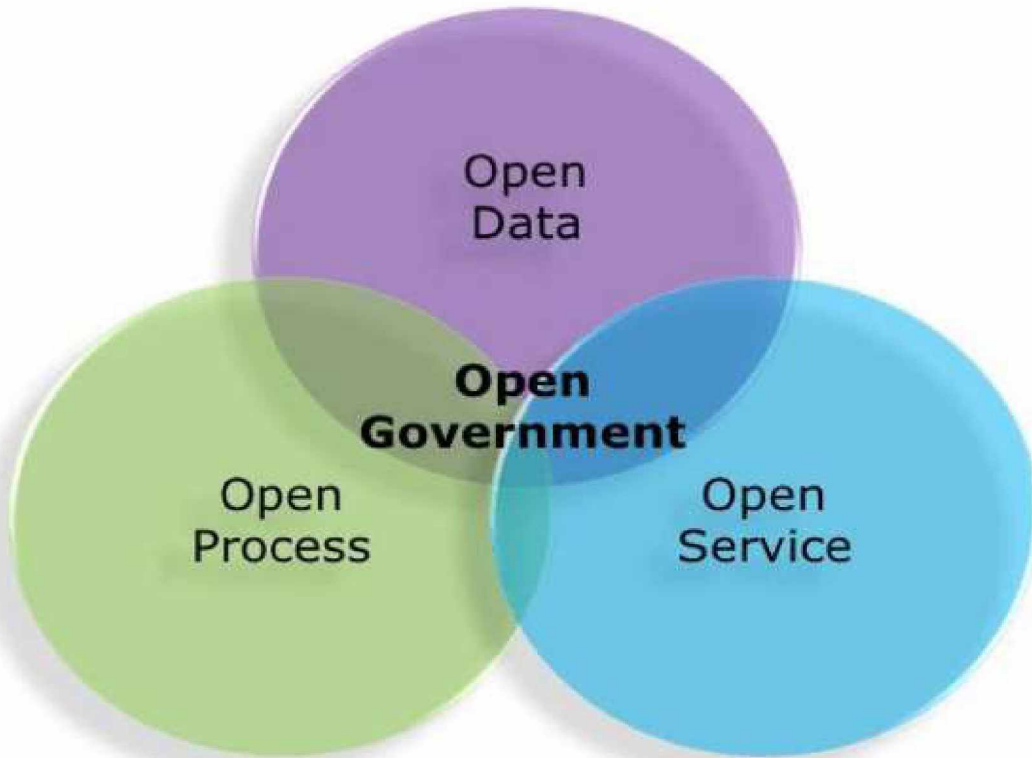
- Εκλογικά Αποτελέσματα
- Πολιτικό Προσωπικό

3.7.3 Το ανοιχτό λογισμικό καταλύτης για την συνεργασία στο δημόσιο: Μια μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα παρέχει έναν εύκολο και προσιτό τρόπο για να βελτιώσει τις υπάρχουσες δημόσιες υπηρεσίες. Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Analysis of the Value of New Generation of eGovernment Services and How Can the Public Sector Become an Agent of Innovation through ICT» (Ανάλυση της αξίας της νέας γενιάς υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και πώς μπορεί το Δημόσιο να γίνει καταλύτης καινοτομίας μέσω των ΤΠΕ) το ανοιχτό λογισμικό, επιτρέπει σε ένα μόνο προγραμματιστή να χτίσει σταδιακά υπηρεσίες που βασίζονται σε ελεύθερα διαθέσιμο πηγαίο κώδικα.

Ο βαθμός επανάχρησης αυτών των εφαρμογών είναι υψηλός. Παραδείγματα όπως το FixMyStreet (προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο, που τώρα χρησιμοποιείται σε χώρες σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ιρλανδίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας και της Γαλλίας) και το Patient Opinion (προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο, και χρησιμοποιείται επίσης στην Ιρλανδία και την Αυστραλία).

Αυτοί οι τύποι των υπηρεσιών δεν αντικαθιστούν τις υπάρχουσες δημόσιες υπηρεσίες, αλλά βοηθούν στη βελτίωσή τους. Παρόλα αυτά, τα μη οικονομικά οφέλη που παρέχουν είναι σημαντικά όσον αφορά την αύξηση της ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών να προσεγγίσουν τους πολίτες, και αυξάνουν τα επίπεδα της ικανοποίησης και εμπιστοσύνης.

Εικόνα 4 : Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα σε συνεργασία Κυβέρνησης- Δημόσιας Διοίκησης- Ιδιωτικά Ιδρύματα.

Το γεγονός αυτό καθιστά το λογισμικό ανοιχτού κώδικα, σημαντικό καταλύτη για τη συνεργασία στον δημόσιο τομέα, π.χ. συνέργειες και συνεργασίες εντός της κυβέρνησης, σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, καθώς και μεταξύ των κυβερνήσεων και ιδιωτικών ιδρυμάτων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι συντάκτες της έκθεσης αποκαλούν το Διαδίκτυο και την Ανοιχτή διακυβέρνηση ως ανατρεπτικές καινοτομίες (disruptive innovations) για την παραδοσιακή διακυβέρνηση. Η τεχνολογική διάσταση της «ανοιχτής» στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι ουσιαστικά συνυφασμένη με την κυβερνητική διάσταση της «ανοιχτής», το οποίο αναφέρεται στην υποχρέωση λογοδοσίας και την ελευθερία της πληροφόρησης.

3.7.4 egovernment4eu: Μια πλατφόρμα για το σχέδιο δράσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης 2016 – 2020 της Ε.Ε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε μια νέα πλατφόρμα για να συγκεντρώσει ιδέες για νέες δράσεις και να δημιουργήσει ένα χώρο συνεργασίας και συζήτησης για το πως μπορούν να βελτιωθούν οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην ΕΕ.

Σε αυτή την πλατφόρμα οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες διοικήσεις μπορούν να καταγράψουν τις ανάγκες τους, με απώτερο στόχο είναι να

συγκεντρωθούν νέες ιδέες για το σχέδιο δράσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης 2016 – 2020 και να βρεθούν οι τρόποι ώστε οι ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες μπορούν να ωφελήσουν την κοινωνία στο άμεσο μέλλον.

Εικόνα 5 : Πλατφόρμα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Το σχέδιο προσβλέπει στον εκσυγχρονισμό όλων των δημόσιων υπηρεσιών, από την τοπική αυτοδιοίκηση μέχρι και την Ευρωπαϊκή κεντρική διοίκηση. Με βάση τις ανάγκες που έχουν υποβληθεί στην πλατφόρμα και τις δράσεις που σχετίζονται με αυτές τις ανάγκες, το eGovernment Action Plan Steering Board θα αξιολογήσει και θα καθορίσει αν μια ενέργεια θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης ή όχι. Το eGovernment Action Plan Steering Board προεδρεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκπροσωπείται από υπαλλήλους της Επιτροπής και εκπροσώπους των κρατών μελών οι οποίοι θα έχουν εντολή από τη χώρα τους για να λάβουν αποφάσεις σχετικά με την υλοποίηση των δράσεων. Προτάσεις δράσεις θα συζητούνται από το διοικητικό συμβούλιο κάθε 6 μήνες και όσοι έχουν υποβάλει προτάσεις θα ενημερώνονται για τις αποφάσεις και πώς οι δράσεις θα υλοποιηθούν.

Το σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2016-2020 έχει σαν στόχο τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων με τη χρήση των ΤΠΕ, για υψηλής ποιότητας ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες που θα λειτουργούν σε ολόκληρη την ΕΕ με την εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων.

3.7.5 Οι προτάσεις του Οργανισμού Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) στην διαβούλευση: ΕΘΝΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2016-2021

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών – ΕΕΛΛΑΚ, στο πλαίσιο των δράσεων του για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση και την Ανοιχτότητα συμμετείχε με προτάσεις στη διαβούλευση «ΕΘΝΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2016-2021», η οποία αποτελεί

τον οδηγό – χάρτη και το πλαίσιο αναφοράς για την ψηφιακή ανάπτυξη της χώρας με ορίζοντα το 2021.

Οι προτάσεις του Οργανισμού Ανοιχτών Τεχνολογιών – ΕΕΛΛΑΚ, με βάση το θεσμικό του χαρακτήρα, προκρίνουν τη στρατηγική και όχι αποσπασματική χρήση ανοιχτών τεχνολογιών.

- Ανάπτυξη υποδομών συνδεσιμότητας νέας γενιάς
- Επιτάχυνση της ψηφιοποίησης της οικονομίας
- Ωθηση του κλάδου ΤΠΕ για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και της απασχόλησης
- Ενδυνάμωση του ανθρωπίνου δυναμικού με ψηφιακές δεξιότητες
- Ριζική αναθεώρηση του τρόπου παροχής ψηφιακών υπηρεσιών του δημοσίου
- Άρση των αποκλεισμών και διάχυση των ωφελειών της ψηφιακής οικονομίας
- Ενίσχυση ασφάλειας και εμπιστοσύνης

3.8 Ανοικτά πρότυπα

Το Stack Overflow δημοσίευσε τα ευρήματά του στην ετήσια έρευνα του για το 2017. Περισσότεροι από 64.000 προγραμματιστές συμμετείχαν στην έρευνα και έκαναν γνωστές τις προτιμήσεις τους. Στην πρώτη θέση, ως η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη γλώσσα προγραμματισμού για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, βρίσκεται η JavaScript, ακολουθούμενη από την SQL και την Java.

Το Stack Overflow είναι από τις μεγαλύτερες online κοινότητες στον κόσμο, για προγραμματιστές, όπου μπορούν να μάθουν γλώσσες προγραμματισμού να ανταλλάξουν ιδέες και να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο. Η ετήσια έρευνα του, δίνει μια αρκετά αξιόπιστη απεικόνιση για τις τρέχουσες τάσεις προγραμματισμού, το έργο των developers και τις συνήθειες και τις προτιμήσεις τους.

Από το 2011, StackOverflow διεξάγει αυτήν την έρευνα κάθε χρόνο. Η φετινή έρευνα είναι η μεγαλύτερη στην ιστορία του StackOverflow με 64.000 προγραμματιστές να συμμετέχουν. Για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, η JavaScript είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη γλώσσα προγραμματισμού, ακολουθούμενη από την SQL και την Java. Αξιοσημείωτη είναι και η ανάπτυξη της Python, που ξεπερνάει την PHP για πρώτη φορά σε πέντε χρόνια.

Το SourceForge είναι μια υπηρεσία που βασίζεται στο Web και προσφέρει στους προγραμματιστές λογισμικού μια κεντρική online θέση για τον έλεγχο και τη διαχείριση έργων λογισμικού δωρεάν και ανοιχτού κώδικα. Παρέχει ένα χώρο αποθήκευσης πηγαίου κώδικα, παρακολούθηση σφαλμάτων, κατοπτριισμό λήψεων για αντιστάθμιση φορτίου, ένα wiki για τεκμηρίωση, λίστες αλληλογραφίας προγραμματιστών και χρηστών, φόρουμ υποστήριξης χρηστών, σχόλια και βαθμολογίες από χρήστη, ενημερωτικό δελτίο, μικρο-blog για δημοσίευση έργου. Ενημερώσεις και άλλες λειτουργίες.

3.9 Ανοικτά Δεδομένα

Φανταστείτε για λίγο να ζούσατε σε μια χώρα που με το κινητό τηλέφωνο, την ταμπλέτα ή και τον υπολογιστή σας μπορείτε να γνωρίζετε πως δαπανά κάθε ευρώ το κεντρικό κράτος, η περιφέρεια και ο δήμος που κατοικείτε έχοντας παράλληλα την ευκαιρία να καταθέσετε δικές σας ιδέες για τη βέλτιστη κατανομή των πόρων. Να γνωρίζατε ποια είναι η συντομότερη χρονικά διαδρομή με τα μέσα μαζικής μαζικής μεταφοράς από το σημείο που βρίσκεστε. Ποια σχολεία έχουν τις καλύτερες επιδόσεις και επιτυχίες στις εισαγωγικές για τα πανεπιστήμια. Σε ποιους δρόμους και σημεία συμβαίνουν τα περισσότερα τροχαία ατυχήματα. Ποιοι χώροι εστίασης παραβιάζουν συστηματικά την υγειονομική νομοθεσία. Σε τι είδους στοιχεία βασίζονται, αν βασίζονται, οι προεκλογικές εξαγγελίες των κομμάτων.

Όλα τα παραπάνω μπορεί να είναι δυνατά χάρη στα ανοικτά δημόσια δεδομένα. Δηλαδή, στα δεδομένα που είναι δημόσια διαθέσιμα και στα οποία μπορούν όλοι να έχουν άμεση και δωρεάν πρόσβαση, να τα χρησιμοποιήσουν και να τα επαναδιαθέσουν. Κοντεύει δεκαετία από τότε που η ιδέα των ανοικτών δεδομένων μπήκε στο λεξιλόγιο του δημόσιου βίου. Καθοριστικό ρόλο στη παγκόσμια διάχυση της θεσμικής κατοχύρωσης της ατζέντας της ανοικτής διακυβέρνησης, κεντρικό μέρος της οποίας είναι τα ανοικτά δεδομένα, έπαιξε ο Μπαράκ Ομπάμα. Το υπόμνημα για τη διαφάνεια και την ανοικτή διακυβέρνηση προς όλους τους επικεφαλής των αμερικανικών δημοσίων υπηρεσιών ήταν η πρώτη πράξη που εξέδωσε μόλις ανέλαβε την προεδρία τον Ιανουάριο του 2009. Λίγους μήνες μετά ακολούθησε η λεπτομερής οδηγία για την ανοικτή διακυβέρνηση.

3.9.1 Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα

Τα ανοικτά δεδομένα έχουν μεγάλες δυνατότητες να ασκήσουν θετικές επιδράσεις στη διακυβέρνηση, την κοινωνική οργάνωση, στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα. Σύμφωνα με τον ερευνητικό οργανισμό GovLab, τα ανοικτά δεδομένα αλλάζουν τον κόσμο με τέσσερις τρόπους.

1. Βελτιώνουν την ποιότητα της διακυβέρνησης μέσα από την καταπολέμηση της διαφθοράς, την αύξηση της διαφάνειας, την ενίσχυση των δημοσίων υπηρεσιών και της κατανομής των πόρων.
2. Εξουσιοδοτούν τους πολίτες να πάρουν στα χέρια τους τον έλεγχο της ζωής τους και να απαιτήσουν την αλλαγή μέσα από μια ενημερωμένη λήψη των αποφάσεων και τις νέες μορφές κοινωνικής κινητοποίησης που είναι πιθανές χάρη στις νέες δυνατότητες επικοινωνίας και πρόσβασης στην πληροφορία.
3. Δημιουργούν ευκαιρίες για πολίτες και οργανισμούς μέσα από την καλλιέργεια της καινοτομίας, την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

4. Επιλύουν δημόσια προβλήματα κυρίως με το να επιτρέπουν σε πολίτες και παραγωγούς πολιτικής να έχουν πρόσβαση σε δεδομενοκεντρικές μορφές εκτίμησης των προβλημάτων δημόσιας πολιτικής και των ευκαιριών και συνεπειών που αυτά έχουν.

Ωστόσο παρά το διάχυτο ενθουσιασμό για τις δυνατότητες των ανοικτών δεδομένων να φέρουν οικονομική ανάπτυξη, να αναμορφώσουν την κοινωνία και να αναβαθμίσουν την ποιότητα της δημοκρατίας, στην πραγματικότητα γνωρίζουμε ελάχιστα πράγματα για το πως λειτουργούν, τι είδους επιδράσεις ασκούν και κάτω από ποιες προϋποθέσεις. Για τη μελέτη αυτών των ζητημάτων, η GovLab διεξήγαγε παγκόσμια έρευνα. Μέσα από 19 μελέτες περιπτώσεων που παρουσιάζονται στο βιβλίο “The Global Impact of Open Data. Key Findings from Detailed Case Studies Around the World” προκύπτουν εξαιρετικά χρήσιμα συμπεράσματα.

Αξίζει να κρατήσετε τις τέσσερις συνθήκες που καθιστούν ικανή τη μεγιστοποίηση της θετικής επίδρασης των ανοικτών δεδομένων:

- Η κομβική έννοια της συμμαχίας: Οι πιο πετυχημένες δράσεις ανοικτών δεδομένων αναπτύσσονται ως αποτέλεσμα συνεργασιών μεταξύ πολλών δημόσιων φορέων και της κοινωνίας πολιτών. Δεν προκύπτουν, δηλαδή, από την προσπάθεια ενός μόνο οργανισμού ή μόνο από κυβερνητικές υπηρεσίες.
- Δημόσιες υποδομές ανοικτών δεδομένων: πρόκειται για τις τεχνικές και οργανωτικές διαδικασίες που επιτρέπουν τη δημοσίευση σε τακτά χρονικά διαστήματα χρήσιμων συνόλων δεδομένων μέσα από τα πληροφοριακά συστήματα των φορέων του δημοσίου.
- Οι ξεκάθαρες πολιτικές ανοικτών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων σαφώς καθορισμένων δεικτών απόδοσης, είναι απαραίτητες. Πολιτικοί ηγέτες και παραγωγοί πολιτικής έχουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός ευέλικτου νομικού περιβάλλοντος για την αξιολόγηση και λογοδοσία των σχετικών δράσεων, καθώς επίσης και για να παρέχουν πολιτική κάλυψη στο ανώτερο δυνατό επίπεδο που θα ενδυναμώνει τους εμπλεκόμενους να δουλέψουν με τα ανοικτά δεδομένα.
- Προσανατολισμός στην επίλυση προβλημάτων. Οι πιο επιτυχημένες δράσεις ανοικτών δεδομένων είναι εκείνες που στοχεύουν στην αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή θέματος που έχει οριστεί με σαφήνεια. Με άλλα λόγια οι δράσεις με τη μέγιστη επίδραση συχνά ταυτίζονται με μια γνήσια ανάγκη των πολιτών.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ανοιχτής διακυβέρνησης και των ανοικτών δεδομένων απασχολούν, με τη δική του οπτική τον καθένα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Παγκόσμια Τράπεζα, τον ΟΟΣΑ και σχετικά πιο πρόσφατα τη Συμμαχία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, γνωστή ως OGP. Κορυφαίες πολυεθνικές εταιρίες συμβούλων επεξεργάζονται ειδικά αφιερώματα και δράσεις για τις ευκαιρίες αξιοποίησης των ανοικτών δεδομένων όπως η Mc Kinsey, η PWC, η Deloitte. Οργανισμοί της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας των πολιτών καταγράφουν δείκτες

κατάταξης χωρών αναφορικά με τα ανοιχτά δεδομένα όπως η Open Knowledge Foundation.

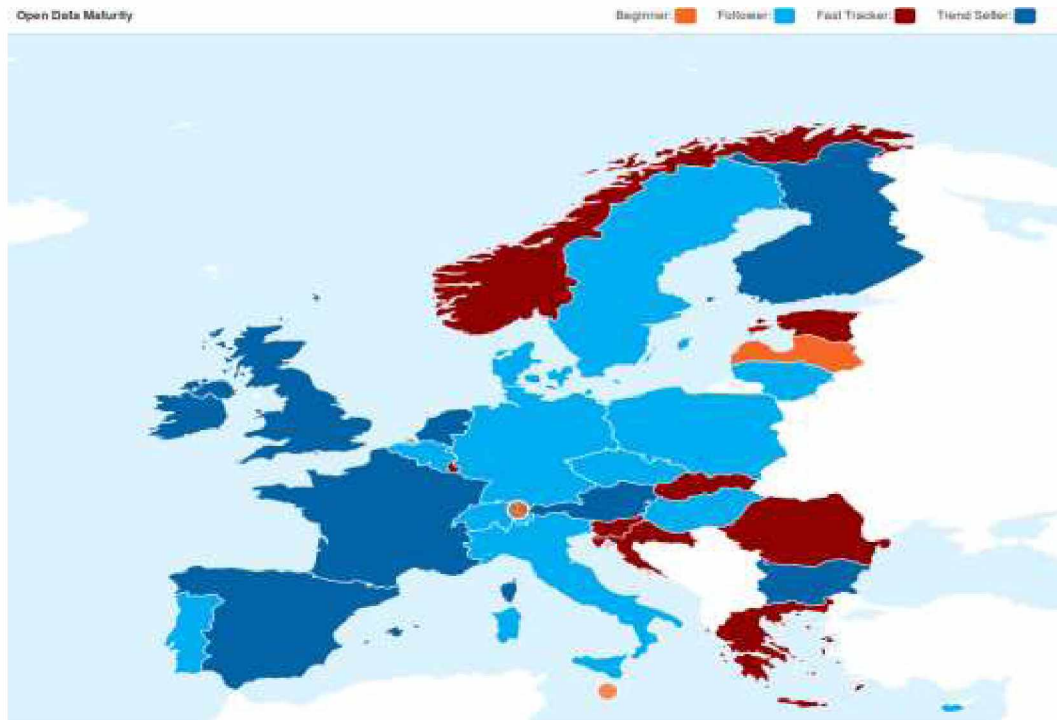
Στην Ελλάδα ο νόμος 4305/2014 για την ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα αποτελεί, μαζί με τις εγκυκλίους οδηγίες που τον συνοδεύουν, το θεσμικό πλαίσιο για τα ανοιχτά δεδομένα. Στον ιστοχώρο data.gov.gr βάσει του ν. 4305/14 και των οδηγιών του Υπουργείου Εσωτερικών υποχρεούνται να αναρτούν τα σύνολα δεδομένων (data sets) όλοι οι φορείς του δημοσίου. Μέχρι σήμερα 159 φορείς έχουν αναρτήσει πάνω από 3.600 σετ δεδομένων. Οι αριθμοί αυτοί δεν είναι ούτε απογοητευτικοί, θα μπορούσαν να ήταν και χειρότερα, ούτε όμως και ενθαρρυντικοί για τα 2 ½ χρόνια εφαρμογής του νόμου και λειτουργίας του data.gov.gr. Για παράδειγμα στη Διαύγεια που είναι η εμπληματικότερη μεταρρύθμιση για τη διαφάνεια υπάρχουν 4.510 φορείς που αναρτούν περισσότερες από 7.000 αποφάσεις την ημέρα. Ωστόσο, το πως οι μόλις 159 φορείς που αναρτούν θα γίνουν χιλιάδες, όπως συνέβη από τη πρώτη μέρα εφαρμογής της Διαύγειας, είναι ένα μικρό μέρος του ζητήματος των ανοιχτών δεδομένων στην Ελλάδα. Για να είναι χρήσιμα τα ανοιχτά δεδομένα πρέπει τα data sets να τηρούν ορισμένες ποιοτικές τεχνικές προδιαγραφές. Πρέπει να είναι μηχαναγνώσιμα γιατί μόνο έτσι είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν σε εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα και στον παγκόσμιο ιστό.

Στην Ελλάδα όπως φαίνεται η έμφαση δίνεται στην ποσότητα και όχι στην ποιότητα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα σε αρκετούς δημόσιους φορείς να συγχέονται οι πληροφορίες με τα δεδομένα. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι πολλοί φορείς συνηθίζουν να αναρτούν στο data.gov.gr ιστοσελίδες με ανακοινώσεις, κάτι που δεν συνιστά ανοιχτά δεδομένα.

Ως αποτέλεσμα, οι περιπτώσεις αξιοποίησης των δεδομένων που αναρτώνται στο data.gov.gr είναι σχεδόν ανύπαρκτες καθώς απαιτείται επιπλέον φόρτος για το λεγόμενο “καθάρισμα” τους. Είναι τελικά μισοάδειο το ποτήρι των ανοιχτών δεδομένων στην Ελλάδα; Η απάντηση εξαρτάται από την οπτική και τη συνδυασμένη βούληση πολλών παικτών στην κυβέρνηση, στην κοινωνία πολιτών και στον ιδιωτικό τομέα. Όσο κυριαρχεί η δύναμη της αδράνειας και η λογική των αυτόματων πιλότων τόσο το υφιστάμενα συστήματα ηγεσίας, διαδικασιών και διαχείρισης ανθρώπινων και υλικών πόρων θα αναπαράγουν τη σημερινή αναποτελεσματική τους λειτουργία. Αν όμως με πρωτοβουλία της κυβέρνησης συζητήσουν μεθοδικά στο ίδιο τραπέζι με ισοτιμία οι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς, οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών και κάθε είδους ενδιαφερόμενοι από τον ιδιωτικό τομέα τότε πολλά ενδιαφέροντα πράγματα μπορούν να γίνουν που θα ανατρέψουν τη στασιμότητα. Το κεντρικό θέμα μιας τέτοιας συζήτησης είναι απλό: Τι θέλουμε να πετύχουμε με τα ανοιχτά δεδομένα;

3.9.2 Ωριμότητα των Ανοιχτών Δεδομένων στις χώρες της Ευρώπης: Μια έκθεση του European Data Portal

Πώς οι ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν τα ανοικτά δεδομένα; Ποιες χώρες είναι στις πρώτες θέσεις στην διάθεση ανοιχτών δεδομένων; Και τι αντίκτυπο έχουν τα ανοικτά δεδομένα στην οικονομία και την κοινωνία; Η τελευταία έκθεση του European Data Portal, που δημοσιεύθηκε στις 6 Οκτωβρίου, εστίασε στους δείκτες ετοιμότητας και ωριμότητας των Ευρωπαϊκών Χωρών όσον αφορά τα ανοικτά δεδομένα.

Εικόνα 6 : Ευρωπαϊκές Χώρες που χρησιμοποιούν Ανοιχτά Δεδομένα

Το European Data Portal ξεκίνησε πέρυσι παρουσιάζοντας δημοσιεύματα σχετικά με τα οφέλη των ανοιχτών δεδομένων και ποιες ευρωπαϊκές χώρες έχουν πρόοδο. Σήμερα το European Data Portal συγκεντρώνει αναφορές από 600.000 σύνολα δεδομένων που προέρχονται από 34 ευρωπαϊκές χώρες, και που διατίθενται σε 15 διαφορετικές γλώσσες.

Σύμφωνα με την έκθεση οι περισσότερες χώρες έχουν αυξήσει τη χρήση των ανοιχτών δεδομένων. Έχουν ξεκινήσει δραστηριότητες για την προώθηση των πολιτικών ανοιχτών δεδομένων και portals, και αναπτύχθηκαν πρόσθετα μέσα για την παρακολούθηση των χρηστών τους.

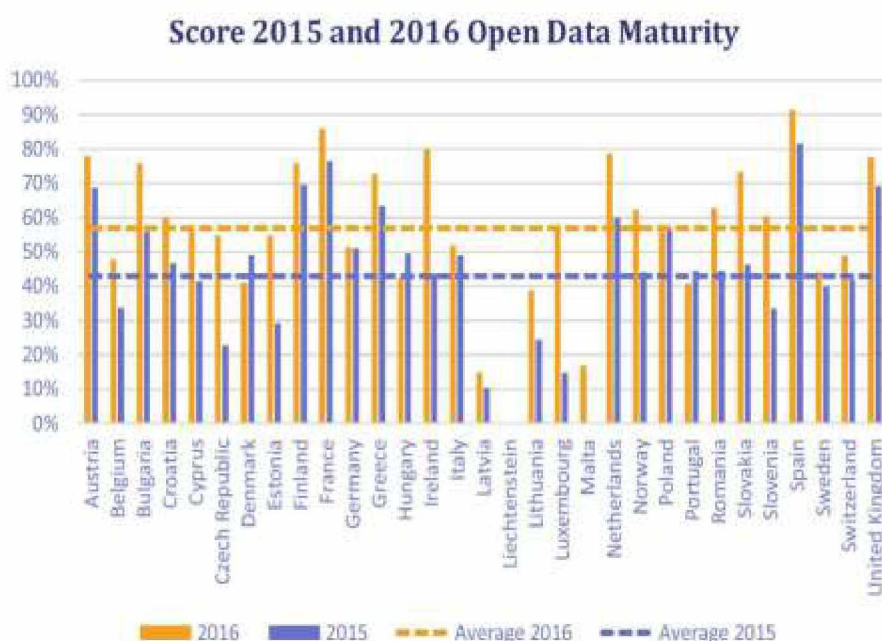
Επιπλέον, σε σύγκριση με το 2015, υπάρχει μια σαφής αύξηση, που αναδεικνύει την πολιτική, κοινωνική και οικονομική επίπτωση των ανοιχτών δεδομένων, παρόλο που τα αποτελέσματα διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των χωρών. Επιπλέον, η πλειοψηφία των χωρών 28 + μελών της ΕΕ, έχει αναπτύξει με επιτυχία μια βασική

πολιτική Ανοιχτών Δεδομένων, με 20 χώρες από αυτές να έχουν μια ολοκληρωμένη και ειδική πολιτική Ανοιχτών Δεδομένων.

Αυτό που έχει σημασία όμως, δεν είναι μόνο οι πολιτικές αλλά είναι το κατά πόσον υπάρχει εύκολη πρόσβαση στα δεδομένα.

Έτσι, η δεύτερη πτυχή της έκθεσης αξιολογεί την ωριμότητα των portals ανοιχτών δεδομένων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ωριμότητα των portals δεν συνδέεται απλά με το ότι οι περισσότερες χώρες που έχουν από μια πύλη ανοιχτών δεδομένων, αλλά με το πως οι χώρες αναπτύσσουν πιο συστηματικές μελέτες αξιολόγησης των επιπτώσεων και των πλεονεκτημάτων των ανοιχτών δεδομένων.

Υπάρχουν υψηλά επίπεδα προόδου σε αυτόν τον τομέα: Αύξηση 41,7% έως 64,3% σε σύγκριση με το 2015. Αυτό σημαίνει ότι οι Ευρωπαϊκές χώρες, συνεχίζουν να αναπτύσσουν πιο προηγμένα χαρακτηριστικά για πύλες των δεδομένων τους.

Εικόνα 7 : Ποσοστιαία Ωριμότητα των portals Ανοιχτών Δεδομένων σε σύγκριση χρήσης των Ευρωπαϊκών χωρών

Όσον αφορά την Ετοιμότητα Ανοιχτών Δεδομένων, η έκθεση διαπιστώνει ότι η Ιρλανδία, η Τσεχία, το Λουξεμβούργο και η Σλοβακία έχουν την πιο σημαντική ανάπτυξη το 2016. Κατά την εξέταση του συνολικού καταλόγου για την ωριμότητα των δεδομένων, διαπιστώθηκε ότι η Ισπανία και η Γαλλία είναι οι πρωτοπόροι, ακολουθούμενες από την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Βουλγαρία και τη Φινλανδία.

Η πτυχή για την ετοιμότητας των ανοιχτών δεδομένων έλαβε υπόψη:

- την ενεργό στάση του δημόσιου τομέα στη διάδοση των ανοιχτών δεδομένων,

- τη δημιουργία διαδικτυακών πυλών, όπου τα στοιχεία της κυβέρνησης είναι διαθέσιμα σε διαλειτουργική, αναγνώσιμη από μηχανή μορφή,
- τις εκδόσεις πρακτικών οδηγιών για την περαιτέρω χρήση δεδομένων,
- την παροχή της αναγκαίας κατάρτισης για δημόσιους υπαλλήλους
- και την εμπλοκή με την κοινότητα των χρηστών για να δοθεί προτεραιότητα στην απελευθέρωση των συνόλων δεδομένων υψηλής αξίας.

3.9.3 Τα οφέλη των ανοιχτών δεδομένων: Μια έρευνα του European Data Portal:

Τα οφέλη των ανοιχτών δεδομένων είναι ποικίλα και κυμαίνονται από τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων διοικήσεων, και την οικονομική ανάπτυξη στον ιδιωτικό τομέα μέχρι την ευρύτερη κοινωνική ευημερία.

Τα ανοιχτά δεδομένα μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών. Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και της παροχής των δημοσίων υπηρεσιών μπορεί να επιτευχθεί χάρη στην διατομεακή ανταλλαγή των δεδομένων, η οποία μπορεί για παράδειγμα να παρέχει μια επισκόπηση των περιττών δαπανών.

Η οικονομία μπορεί να επωφεληθεί από την ευκολότερη πρόσβαση σε πληροφορίες, περιεχόμενο και γνώση, τα οποία με τη σειρά τους συμβάλλουν στην ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων.

Η Κοινωνική πρόνοια μπορεί να βελτιωθεί, μιας και η κοινωνία ωφελείται από τις πληροφορίες που είναι πιο διάφανες και προσβάσιμες. Τα Ανοιχτά δεδομένα ενισχύουν τη συνεργασία, τη συμμετοχή και την κοινωνική καινοτομία.

Εικόνα 8 : επηρεασμός της αστικής κοινωνίας ως προς την διακυβέρνηση

Για το 2016, το μέγεθος της αγοράς των ανοιχτών δεδομένων αναμένεται να είναι 55,3 δις ευρώ για τα 28+ μέλη της ΕΕ. Μεταξύ 2016 και 2020, το μέγεθος της αγοράς αναμένεται να αυξηθεί κατά 36,9%, φτάνοντας στα 75,7 δις ευρώ το 2020, συμπεριλαμβανομένων των διορθώσεων του πληθωρισμού. Για την περίοδο 2016-2020, το συσσωρευτικό μέγεθος της αγοράς εκτιμάται σε 325 δισεκατομμύρια ευρώ.

Δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας μέσα από την τόνωση της οικονομίας και μια υψηλότερη ζήτηση για προσωπικό με ικανότητες να εργαστεί με δεδομένα. Το 2016, θα υπάρξουν 75.000 θέσεις εργασίας σχετικές με ανοιχτά δεδομένα στο πλαίσιο του ιδιωτικού τομέα της ΕΕ, μέχρι το 2020, ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί σε 100.000 θέσεις εργασίας για ανοιχτά δεδομένα.

Οι επιδόσεις του δημόσιου τομέα μπορεί να ενισχυθούν από τα Ανοιχτά δεδομένα. Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και της παροχής των δημοσίων υπηρεσιών μπορεί να επιτευχθεί χάρη στην διατομεακή ανταλλαγή των δεδομένων, παρέχοντας ταχύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες. Η εξοικονόμηση κόστους για τα 28 + μέλη της ΕΕ μτο 2020 προβλέπεται να είναι περίπου με 1,7 δις. ευρώ.

Τα Ανοιχτά Δεδομένα βελτιώνουν την αποδοτικότητα, δεδομένου ότι τα δεδομένα σε πραγματικό χρόνο επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες, βελτιώνοντας την λήψη αποφάσεων. Τρεις έρευνες που έγιναν πρόσφατα αξιολογούν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια το πώς τα ανοιχτά δεδομένα μπορούν να σώσουν ζωές, πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εξοικονομήσετε χρόνο και πώς μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη περιβαλλοντικών οφελών. Για παράδειγμα, τα Ανοιχτά δεδομένα μπορούν να σώσουν 7000 ζωές το χρόνο, παρέχοντας τρόπους ανάνηψης νωρίτερα. Επιπλέον, με την εφαρμογή Ανοιχτών δεδομένων στην κυκλοφορία μπορεί να εξοικονομηθούν 629 εκατομμύρια ώρες περιττών χρόνων αναμονής στους δρόμους στην Ε.Ε.

3.9.4 Τα Δεδομένα και η Πόλη: Νέα έκθεση για το πώς τα δημόσια δεδομένα προωθούν τη συμμετοχή των πολιτών σε αστικές περιοχές

Πώς μπορούν υποδομές δεδομένων της πόλης να υποστηρίξουν τη συμμετοχή του κοινού στην τοπική διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικής; Έρευνα από τον Jonathan Gray και τον Danny Lämmerhirt εξετάζει τις νέες σχέσεις και τους δημόσιους χώρους που αναδύονται μεταξύ των δημόσιων φορέων, των ομάδων της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών.

Η ανάπτυξη των αστικών περιοχών θα επηρεάσει σημαντικά τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Η αστικοποίηση δημιουργεί προκλήσεις, συμπεριλαμβάνοντας την έλλειψη κατοικιών, την ανάπτυξη παραγκουπόλεων και αστικής παρακμής, την ανεπαρκή παροχή υποδομών και δημόσιων υπηρεσιών, τη φτώχεια ή τη ρύπανση. Την ίδια στιγμή, οι πόλεις σε όλο τον κόσμο δημοσιεύουν μια ευρεία ποικιλία δεδομένων, αντικατοπτρίζοντας την ποικιλομορφία και την ετερογένεια των συστημάτων πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται στην τοπική διακυβέρνηση, τη χάραξη πολιτικής και την παροχή υπηρεσιών.

Αυτές οι «υποδομές δεδομένων» συνήθως θεωρούνται ένας «ακατέργαστος» πόρος, ένας θησαυρός για την εξόρυξη δεδομένων που αποτελούνται από βάσεις δεδομένων, APIs, καλώδια και servers. Το άνοιγμα αυτών των υποδομών δεδομένων στο κοινό λέγεται ότι θα προωθήσει την πρόοδο προς μια σειρά από στόχους – συμπεριλαμβανομένων της διαφάνειας, της λογοδοσίας, της συμμετοχής του κοινού, της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, της τεχνολογικής καινοτομίας, της αποτελεσματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, η γνώση είναι σπάνια

για το πώς η δημόσια σφαίρα, και η κοινωνία των πολιτών ιδίως, ασχολούνται με τις υποδομές δεδομένων για να προωθήσουν την πρόοδο γύρω από τα αστικά θέματα.

Σε αντίθεση με τις περισσότερες προσανατολισμένες στην προσφορά ιδέες γύρω από το άνοιγμα (κυβερνητικών) δεδομένων, οι υποδομές δεδομένων δεν είναι ένας απλός “ακατέργαστος” πόρος που μπορεί να αξιοποιηθεί.

Πιο αναλυτικά, κοινωφελείς φορείς μπορούν να ασχοληθούν με τις υποδομές δεδομένων για:

- Να προσδιορίσουν χώρους παρέμβασης. Το να έχουν κτηματολογικά στοιχεία στο χέρι βοήθησε παράγοντες πολιτών να προσδιορίσουν κενά γης κρατικής ιδιοκτησίας, για να τονίσουν τις δυνατότητες για περαιτέρω χρήση της και να προωθήσουν την οικοδόμηση της κοινότητας σε γειτονιές γύρω από την επαναχρησιμοποίηση της.
- Να ανοίξουν χώρους για ανάληψη ευθυνών. Η χρήση λογιστικών μετρήσεων που ανήκουν στην κυβέρνηση μπορεί να παρέχει στην κοινωνία των πολιτών κριτήρια αξιολόγησης για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων του δημόσιου τομέα. Φορείς της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να αναπτύξουν ένα «κοινό έδαφος» ή «κοινή γλώσσα» για την εμπλοκή με τα θεσμικά όργανα γύρω από τα θέματα που τους ενδιαφέρουν.
- Να ενεργοποιούν τον έλεγχο των επίσημων διαδικασιών, των θεσμικών μηχανισμών και των αποτελεσμάτων τους. Με το άνοιγμα των δεδομένων του δημόσιου δανεισμού, η κοινωνία των πολιτών ήταν σε θέση να προσδιορίσει πώς αποκεντρωμένοι μηχανισμοί φορολογικού ελέγχου μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες για το δημόσιο χρέος.
- Να αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο ένα θέμα πλαισιώνεται ή γίνεται αντιληπτό. Με τη χρήση συγκεντρωτικών, ανώνυμων δεδομένων σχετικά με τις διευθύνσεις κατοικίας των κρατουμένων, οι μελετητές θα μπορούσαν να μετατοπίσουν την εστίαση από τη θέση του εγκλήματος στην καταγωγή ενός δράστη – το οποίο θα βοηθούσε να αντιμετωπιστούν τα προγράμματα κοινωνικής επανένταξης πιο αποτελεσματικά.
- Να κινητοποιήσουν την εμπλοκή της κοινότητας και τον αστικό ακτιβισμό. Συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης συναρμολόγησης και οργάνωσης του κοινού γύρω από ζητήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Σχεδίαση Συστήματος

Η διπλωματική εργασία πραγματεύεται τη σχεδίαση μίας διαδραστικής διαδικτυακής πύλης προβολής των πολιτιστικών μνημείων και των αξιοθέατων του Δήμου Λαμιέων, τα οποία χαρακτηρίζουν το οικιστικό και φυσικό τοπίο καθώς και το τουριστικό προϊόν του. Σκοπός είναι να προβληθούν τα αξιοθέατα και οι τουριστικοί πόλοι έλξης της συγκεκριμένης περιοχής ενδιαφέροντος του Δήμου, καθώς θα αποτελεί έναν σύγχρονο ηλεκτρονικό οδηγό ξενάγησης πόλης, για έξυπνες φορητές συσκευές (tablet, smartphones, android, iOS), όπου ο χρήστης, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του και τον χρόνο που διαθέτει, έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί στα αξιοθέατα της πόλης μέσα από ένα ελκυστικό αισθητικά περιβάλλον, με φωτογραφικό υλικό και κείμενα.

Η εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα του Δήμου Λαμιέων θα αποτελεί μία ολοκληρωμένη υπηρεσία που θα παρέχει τη δυνατότητα στον επισκέπτη μέσω του κινητού του τηλεφώνου να λαμβάνει στοιχεία για την πόλη και να αναζητά πληροφορίες για τον Δήμο απευθείας από την συσκευή του. Οι κύριες λειτουργίες της εφαρμογής θα πρέπει να είναι διαθέσιμες με τη σύνδεση σε δίκτυο internet. Η εφαρμογή θα είναι διαθέσιμη δωρεάν μέσω του εκάστοτε market (google play/apple store). Όλο το πληροφοριακό υλικό (κείμενα – φωτογραφίες κ.α.) θα αντληθούν από την ιστοσελίδα του Δήμου ή άλλες έγκυρες πηγές. Επίσης όπου υπάρχουν ιστορικά ή άλλα στοιχεία θα πρέπει να υπάρχει αναφορά και στην σχετική πηγή πληροφοριών.

Ειδικότερα η εφαρμογή “**Lamia sights**” για κινητά τηλέφωνα στην πρώτη της έκδοση περιλαμβάνει τις παρακάτω κυρίες κατηγορίες :

- Λαμία: γενικές πληροφορίες της πόλης
- Ιστορία : ιστορικά αξιοθέατα του Δήμου
- Θρησκεία : θρησκευτικά αξιοθέατα του Δήμου
- Λαογραφία : λαογραφικά αξιοθέατα του Δήμου
- Σχετικά : σκοπός της εφαρμογής

Συγκεκριμένα, θα δημιουργηθεί μια κεντρική σελίδα επιλογής, η οποία θα περιλαμβάνει τις παραπάνω κατηγορίες καθώς και άλλες πληροφορίες για την πόλη.

Η επιλογή κάθε κατηγορίας θα εμφανίζει μια λίστα με σχετικά σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος, τα οποία θα μπορεί να επιλέξει ο χρήστης βλέποντας μια εικόνα ή τον τίτλο τους. Μετά την επιλογή μεταφέρεται σε μια σελίδα η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες για το σημείο ενδιαφέροντος, δηλαδή μια φωτογραφία, τίτλο, περιγραφή, τοποθεσία, ιστοσελίδα αν υπάρχει, τρόπος επικοινωνίας κλπ.

Για παράδειγμα η λίστα θα δίνεται σε μορφή scroll up-down όπως φαίνεται παρακάτω σε μια αφηρημένη αναπαράσταση

<p>Φωτογραφία Επιλογής 1</p> <p>Τίτλος :Παράδειγμα 1</p>	☐
<p>Φωτογραφία Επιλογής 2</p> <p>Τίτλος :Παράδειγμα 2</p>	
<p>Φωτογραφία Επιλογής 3</p> <p>Τίτλος :Παράδειγμα 3</p>	

Ο χρήστης θα πρέπει να μπορεί να επιστρέψει πίσω ή να συνεχίσει να επιλέγει άλλες ενότητες. Επιθυμητή είναι η παροχή πληροφοριών τοποθεσίας και ενημέρωση για τις παρακείμενες τοποθεσίες ενδιαφέροντος. Η πλοήγηση μεταξύ των σημείων ενδιαφέροντος θα πρέπει να γίνεται εύκολα, με κατανοητό τρόπο, ενώ και η αισθητική της εφαρμογής θα πρέπει να είναι τέτοια που να μην αποσπά την προσοχή του χρήστη, αλλά να παραμένει αποκλειστικά προσηλωμένος στη χρήση της.

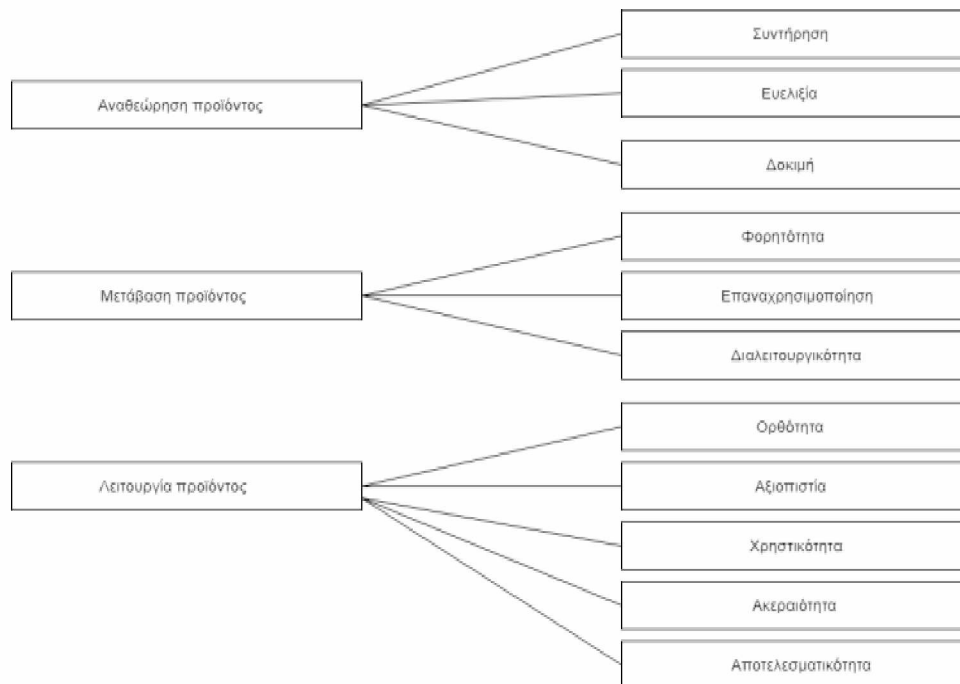
Η ανάπτυξη θα πρέπει να γίνει με τη χρήση ελεύθερου ή δωρεάν λογισμικού, προκειμένου να μπορεί να επαναληφθεί από τους αναγνώστες της διπλωματικής εργασίας ή ερευνητές. Επιπλέον θα πρέπει να είναι δυνατή η υποστήριξη πολλαπλών λειτουργικών συστημάτων κινητών τηλεφώνων, όπως το iOS και το Android.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ανάλυση απαιτήσεων

Η ποιότητα του λογισμικού είναι σημαντική, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε ορισμένα συστήματα, όπως τα ενσωματωμένα συστήματα, τα συστήματα πραγματικού χρόνου, τα συστήματα ελέγχου κ. ά. Η ποιότητα ενός λογισμικού, ορίζεται από το σύνολο των χαρακτηριστικών του, που εμπεριέχονται σε ένα συγκεκριμένο μοντέλο ποιότητας.

Το μοντέλο ποιότητας λογισμικού McCall γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ των χρηστών και των προγραμματιστών των συστημάτων, εστιάζοντας σε ένα αριθμό παραγόντων ποιότητας λογισμικού που υποδεικνύουν τις απόψεις τόσο των χρηστών, όσο και των προγραμματιστών. Η προσαρμοσμένη, στα χαρακτηριστικά του συστήματος της πτυχιακής εργασίας, δομή του μοντέλου ποιότητας McCall είναι τρεις μεγάλες κατηγορίες (αναθεώρηση προϊόντος, προϊόν μετάβασης, λειτουργία προϊόντος), όπου κάθε τύπος χαρακτηριστικών ποιότητας αποτελείται από ένα σύνολο γνωρισμάτων. Η κατηγορία της αναθεώρησης του προϊόντος αποτελείται από τη δυνατότητα συντήρησης, ευελιξίας και δοκιμής. Η κατηγορία της μετάβασης, αποτελείται από τη φορητότητα, την επαναχρησιμοποίηση και τη διαλειτουργικότητα. Ενώ η κατηγορία της λειτουργίας του προϊόντος, αποτελείται από την ορθότητα, την αξιοπιστία, τη χρηστικότητα, την ακεραιότητα και την αποτελεσματικότητα.

Εικόνα 9: Το προσαρμοσμένο μοντέλο ποιότητας λογισμικού McCall.

5.3 Κατηγοριοποίηση των απαιτήσεων

Οι απαιτήσεις του συστήματος διαφοροποιούνται ως εξής:

5.3.1 Απαιτήσεις του χρήστη (Α.Χ)

Σε αυτές περιγράφονται με απλή και φυσική γλώσσα οι υπηρεσίες που παρέχει το σύστημα, καθώς και οι λειτουργικοί περιορισμοί του. Στο υπό σχεδίαση σύστημά μας αυτές είναι:

- A.X.1. Να σχεδιαστεί ένα φιλικό σύστημα για τα σημεία Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος του Δήμου Λαμιέων.
- A.X.2. Να αναγνωρίζεται η θέση του.

5.3.2 Απαιτήσεις του συστήματος (Α.Σ)

Σε αυτές περιγράφονται τι πρέπει να υλοποιηθεί:

- A.Σ.1. Κεντρικοποιημένο οικιακό σύστημα.
- A.Σ.2. Σύστημα χαμηλού κόστους.

5.3.3 Λειτουργικές απαιτήσεις (Λ.Α)

Σε αυτές περιγράφεται τι ακριβώς κάνουν οι λειτουργίες του συστήματος. Στο υπό σχεδίαση σύστημά μας, αυτές είναι:

- Λ.Α.1. Σύνδεση
- Λ.Α.2. Είσοδος στο Lamia sights.
- Λ.Α.3. Επιλογή από μενού.
- Λ.Α.4. Επιλογή από κατηγορία
- Λ.Α.5. Ενημέρωση στοιχείων θέσης του χρήστη.
- Λ.Α.6. Δυνατότητα αναζήτησης.
- Λ.Α.7. Δυνατότητα check ins.
- Λ.Α.8. Δυνατότητα κοινοποίησης-επισύναψης.
- Λ.Α.9. Επιλογή αξιοθέατου.
- Λ.Α.10 Παρουσίαση περιγραφής για το επιλεγμένο αξιοθέατο.

5.3.4 Μη λειτουργικές απαιτήσεις (Μ.Λ)

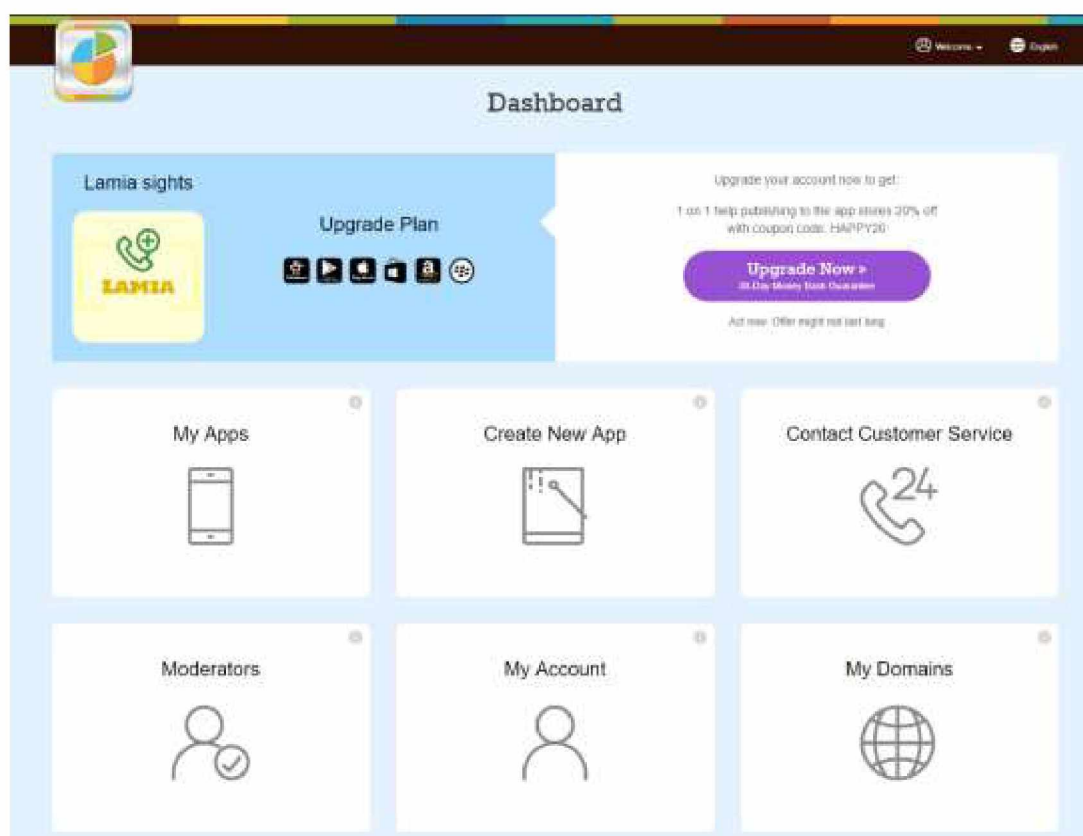
Σε αυτές περιγράφονται με ακρίβεια οι περιορισμοί στις λειτουργίες του συστήματος. Στο υπό σχεδίαση σύστημά μας, είναι οι ακόλουθες:

- Μ.Λ.1. Απόκριση σε 15msec.
- Μ.Λ.2. Πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Μ.Λ.3. Πρόσβαση σε GPS.

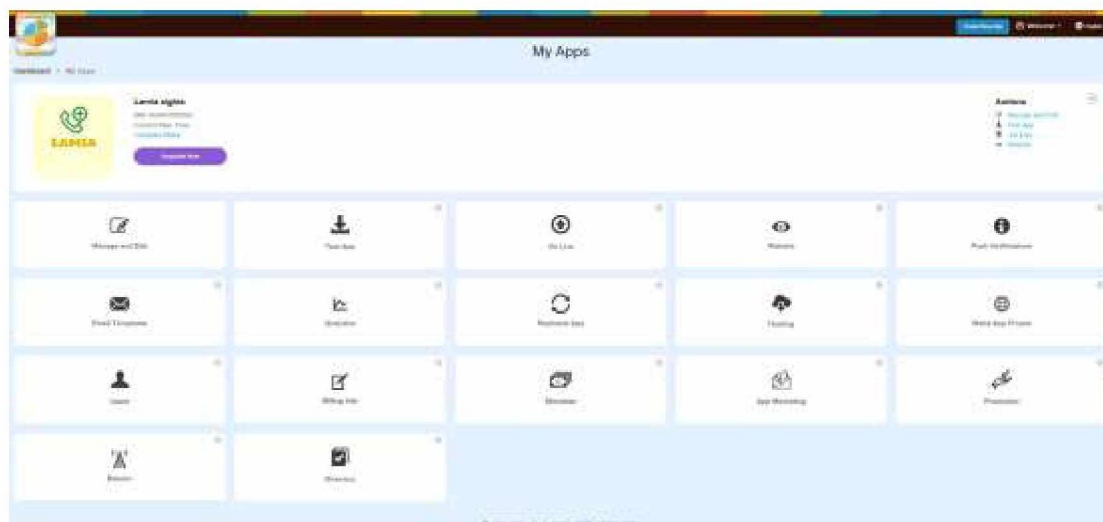
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Υλοποίηση συστήματος

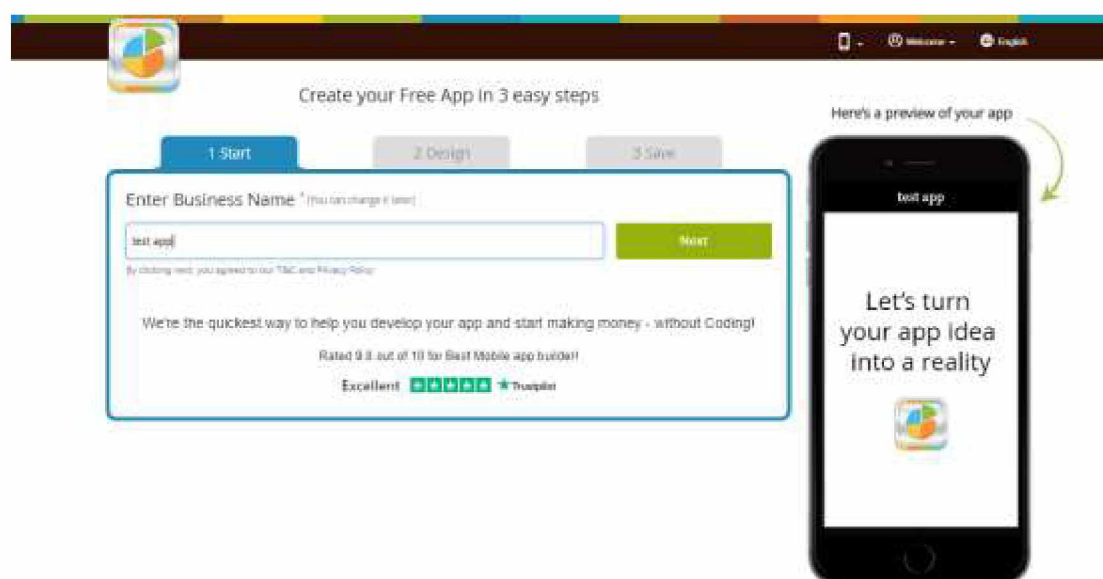
Για την υλοποίηση του συστήματος επιλέχτηκε να γίνει συνδυασμός έτοιμων εργαλείων, ελεύθερων στη χρήση, καθώς και κώδικα ο οποίος χρησιμοποιείται κυρίως για τη μορφοποίηση. Επιλέχτηκε ως βασικό εργαλείο ανάπτυξης της εφαρμογής το διαδικτυακό Appy pie το οποίο επιτρέπει, με περιορισμούς, την υλοποίηση εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας.

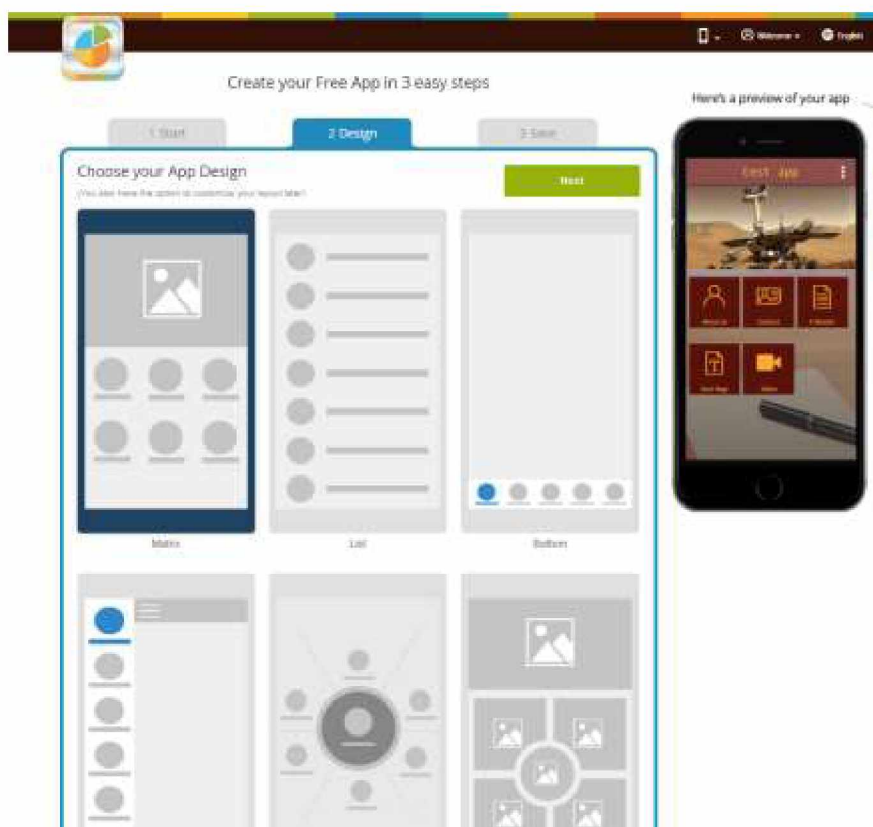
Εικόνα 10 : Η εισαγωγική εικόνα της εφαρμογής δημιουργίας

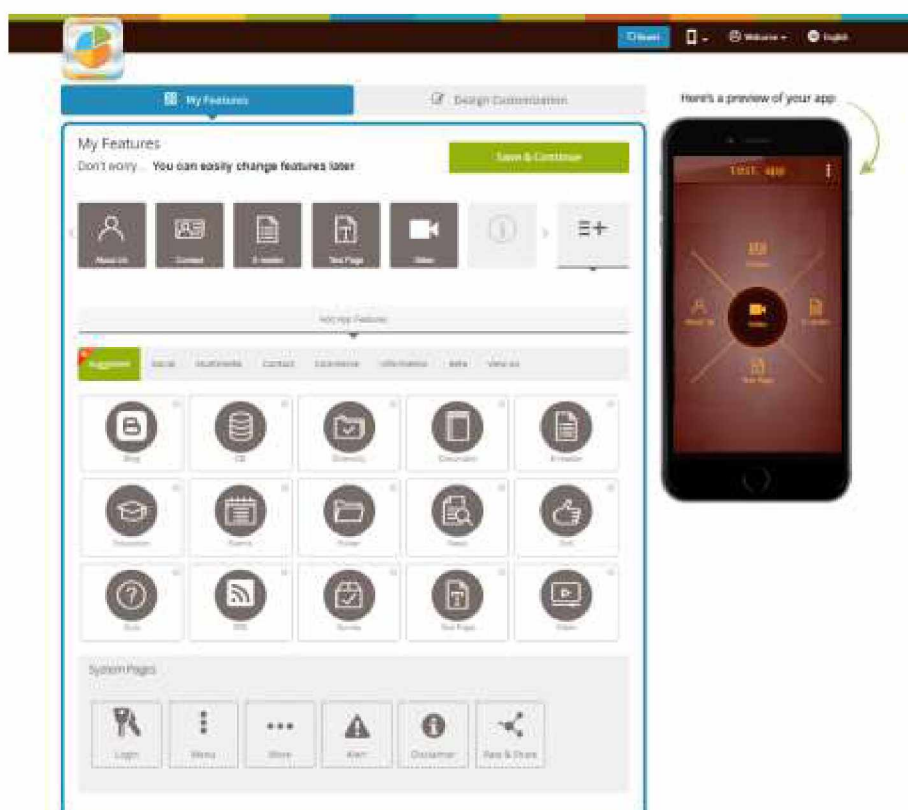
Εικόνα 11 : Η επιλογή My apps

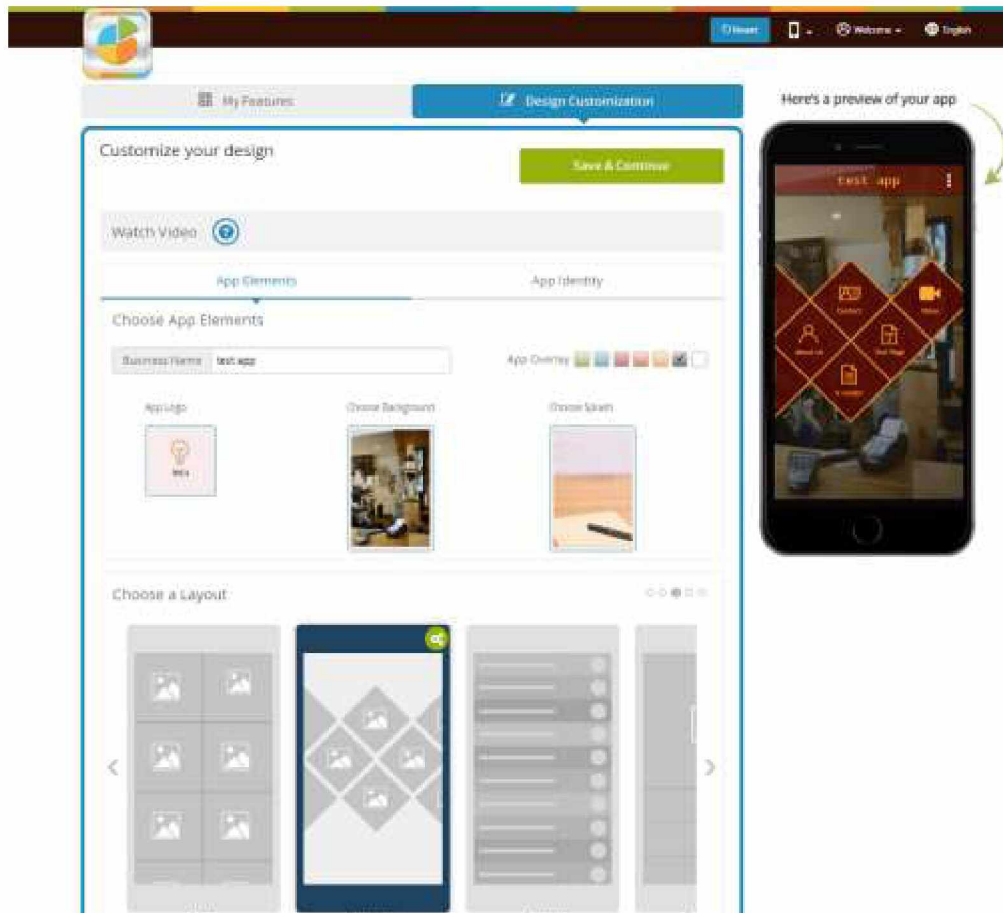
Εικόνα 12 : Η επιλογή της δημιουργίας νέας εφαρμογής, αποτελείται από 3 βασικές επιλογές, το όνομα

Εικόνα 13 : Η επιλογή προτύπου για τις οθόνες (template) της εφαρμογής

Εικόνα 14: Η επιλογή των στοιχείων που θέλουμε να ενσωματώσουμε στην εφαρμογή (ρύθμιση μέσω scripts)

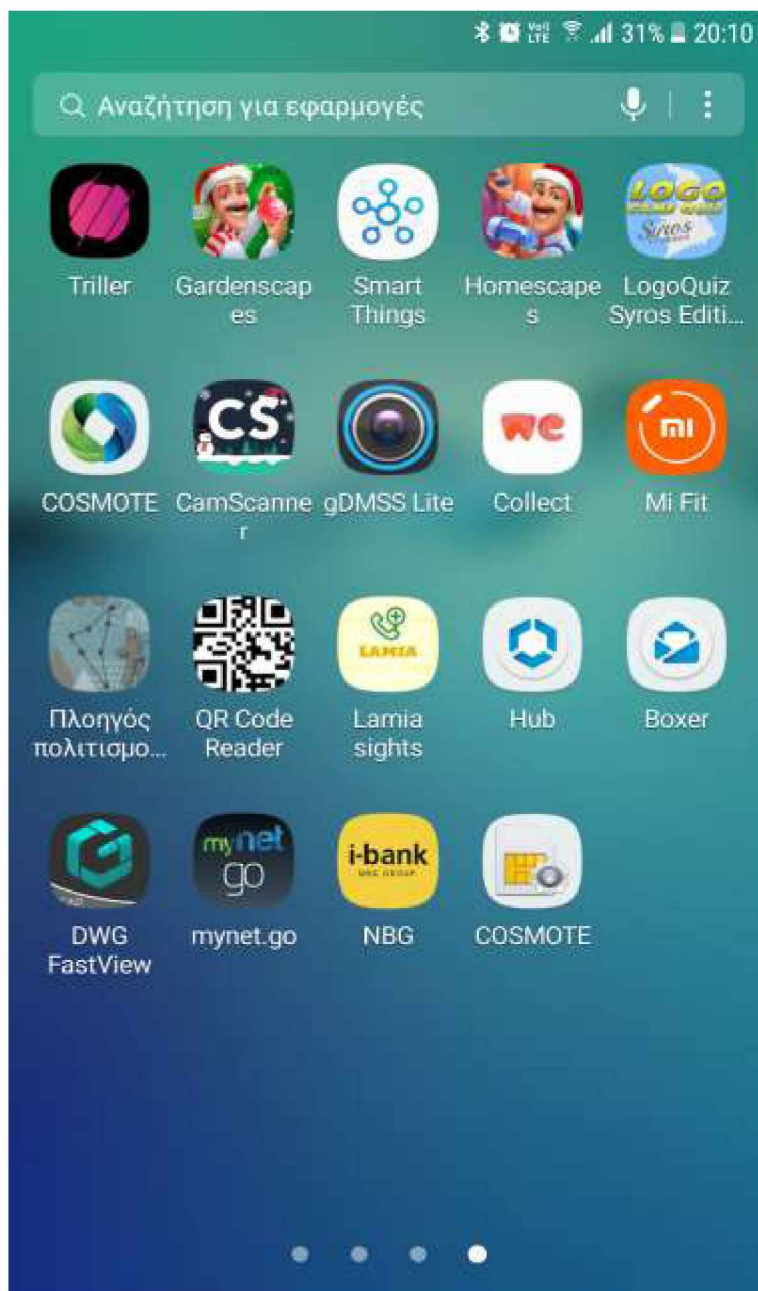
Εικόνα 15 : Στοιχεία σχεδιασμού

Οι παραπάνω επιλογές αξιοποιήθηκαν κατ' επανάληψη, μέχρι να δημιουργηθεί ο σωστός συνδυασμός. Η βασική δομή της εφαρμογής μοιάζει με αυτή μιας ιστοσελίδας, καθώς ο κώδικας ο οποίος παράγεται είναι HTML 5. Στη συνέχεια, οποιαδήποτε δυνατότητα (feature) προστίθεται είτε με ρυθμίσεις στις προϋπάρχουσες επιλογές ή αναπτύχθηκε κώδικας (τροποποίηση έτοιμων snippets) για την ενσωμάτωση των νέων δυνατοτήτων.

Στη συνέχεια το έργο γίνεται build για την πλατφόρμα που επιθυμούμε (στην περίπτωσή μας επιλέχτηκε η κοινά χρησιμοποιούμενη Android) προκειμένου να γίνει διαθέσιμη προς τους χρήστες αλλά και για να αξιολογηθεί ως προς τα λειτουργικά της χαρακτηριστικά.

Στη συνέχεια ακολουθούν τα βήματα της χρήσης της εφαρμογής, έτσι όπως προέκυψε μετά και από το τελικό build. Οι εικόνες είναι πραγματικά στιγμιότυπα (snapshots) από την εφαρμογή η οποία τρέχει σε ένα κινητό τηλέφωνο Android.

1. Επιλογή από τις εφαρμογές το εικονίδιο “ Lamia sights”

Εικόνα 16: Πρώτη οθόνη κινητού

Η εφαρμογή, αφού εγκατασταθεί από το Market στο οποίο είναι ανεβασμένη (ή μέσω QR code για την μεταφόρτωσή της), μπορεί να επιλεγεί από το δικό της εικονίδιο εφαρμογής στην επιφάνεια εργασίας του κινητού

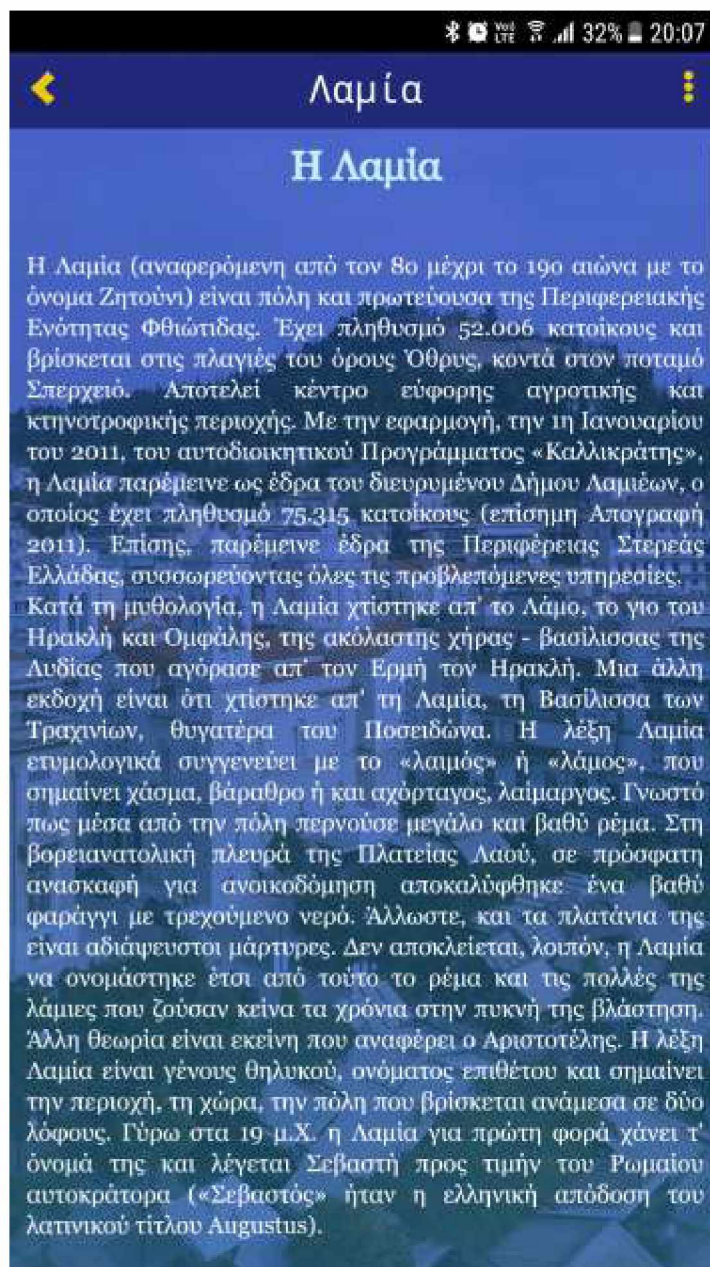
2.Εισαγωγή στην εφαρμογή και περιήγηση στην εφαρμογή

Εικόνα 17 : Οργάνωση επιλογών χρήστη

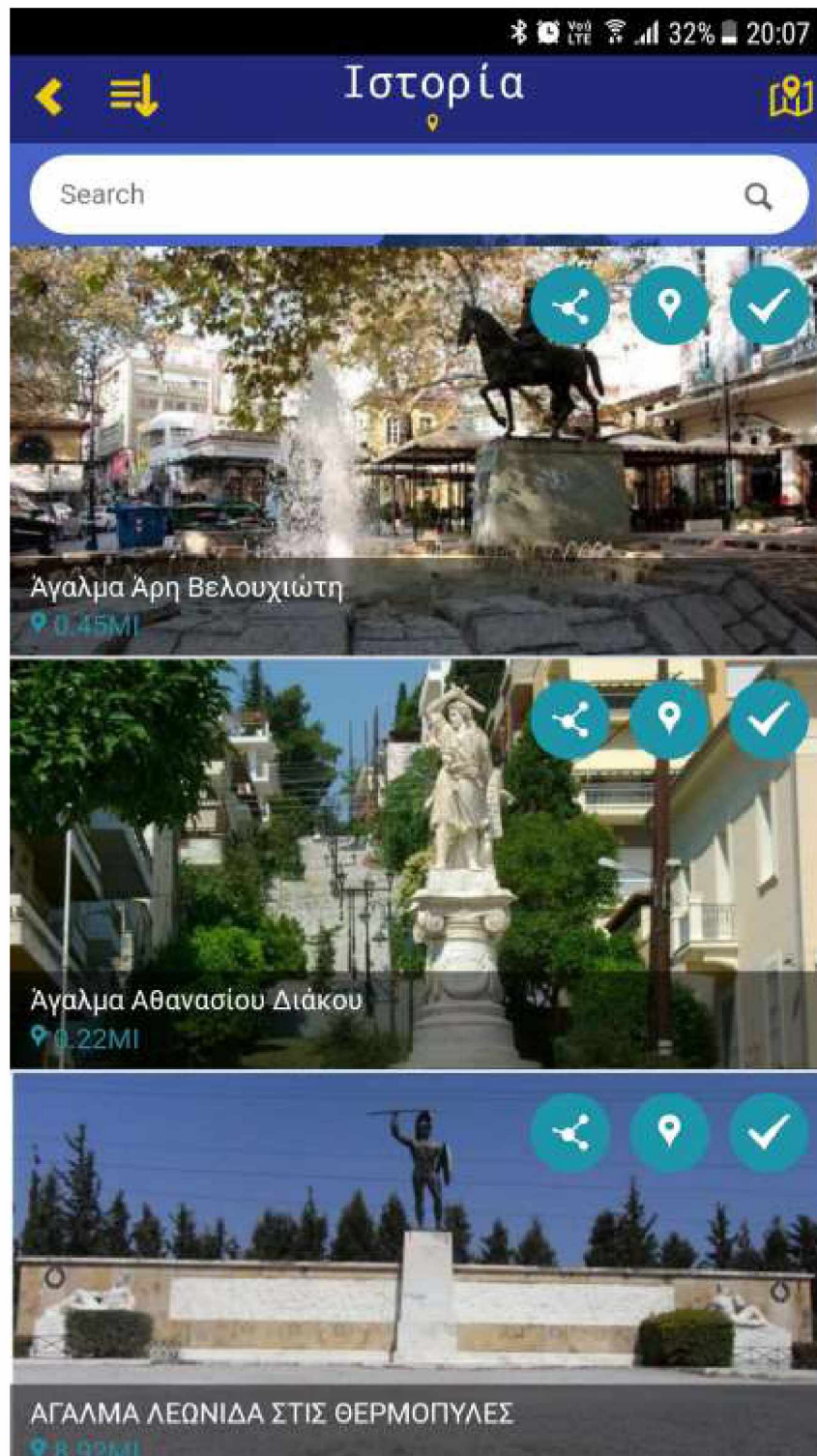
Η κεντρική οθόνη είναι λιτή και περιλαμβάνει μόνο τις κατηγορίες πληροφοριών που είναι διαθέσιμες για το χρήστη. Η τοποθέτησή τους γίνεται σύμφωνα με το πρότυπο

που επιλέχτηκε από την αρχή της δημιουργίας και το οποίο φαίνεται παραπάνω (δομή ρόμβου). Τέλος δίνονται επιλογές και για άλλες πληροφορίες, όπως το σχετικά. Για παράδειγμα, η επιλογή του κουμπιού «Λαμία» μας γίνει την δυνατότητα να ενημερωθούμε για γενικές πληροφορίες της πόλη μας.

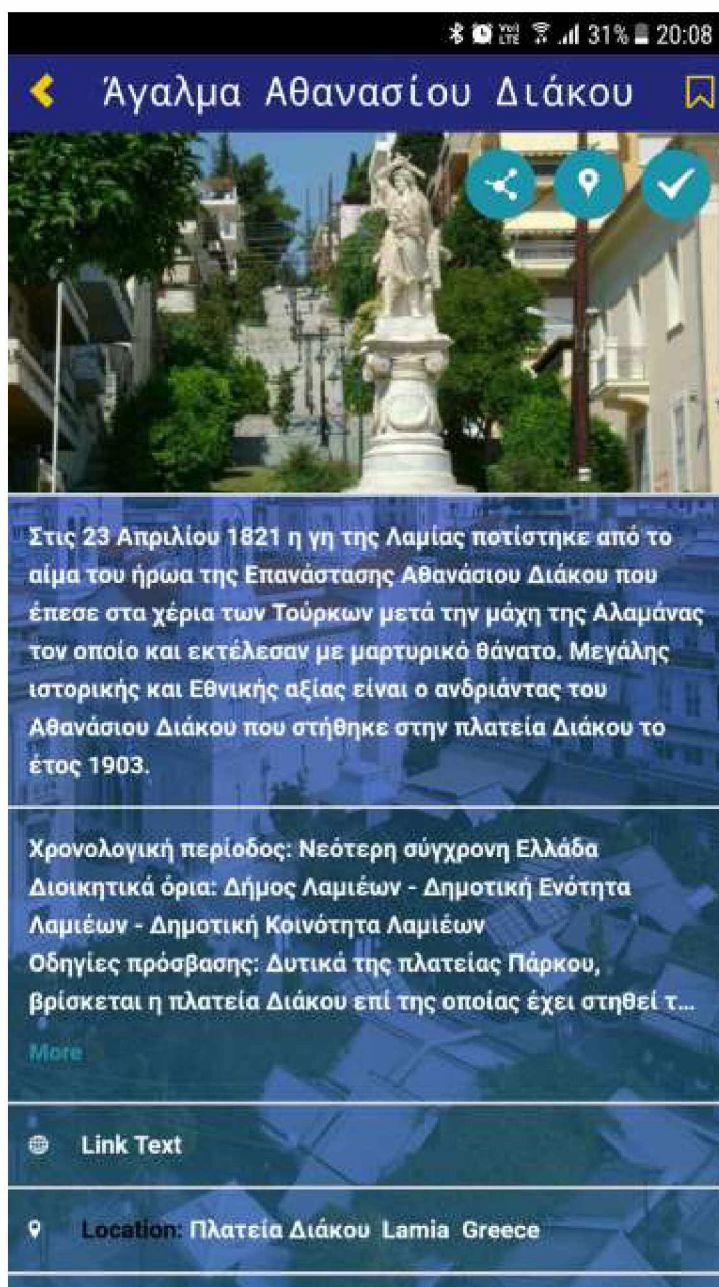
Εικόνα 18: Επιλογή «Λαμία» από την αρχική οθόνη

Επιστρέφοντας στην αρχική οθόνη και επιλέγοντας την «Ιστορία» μπορώ να περιηγηθώ τα σημεία του ιστορικού ενδιαφέροντος για τον Δήμο μας.

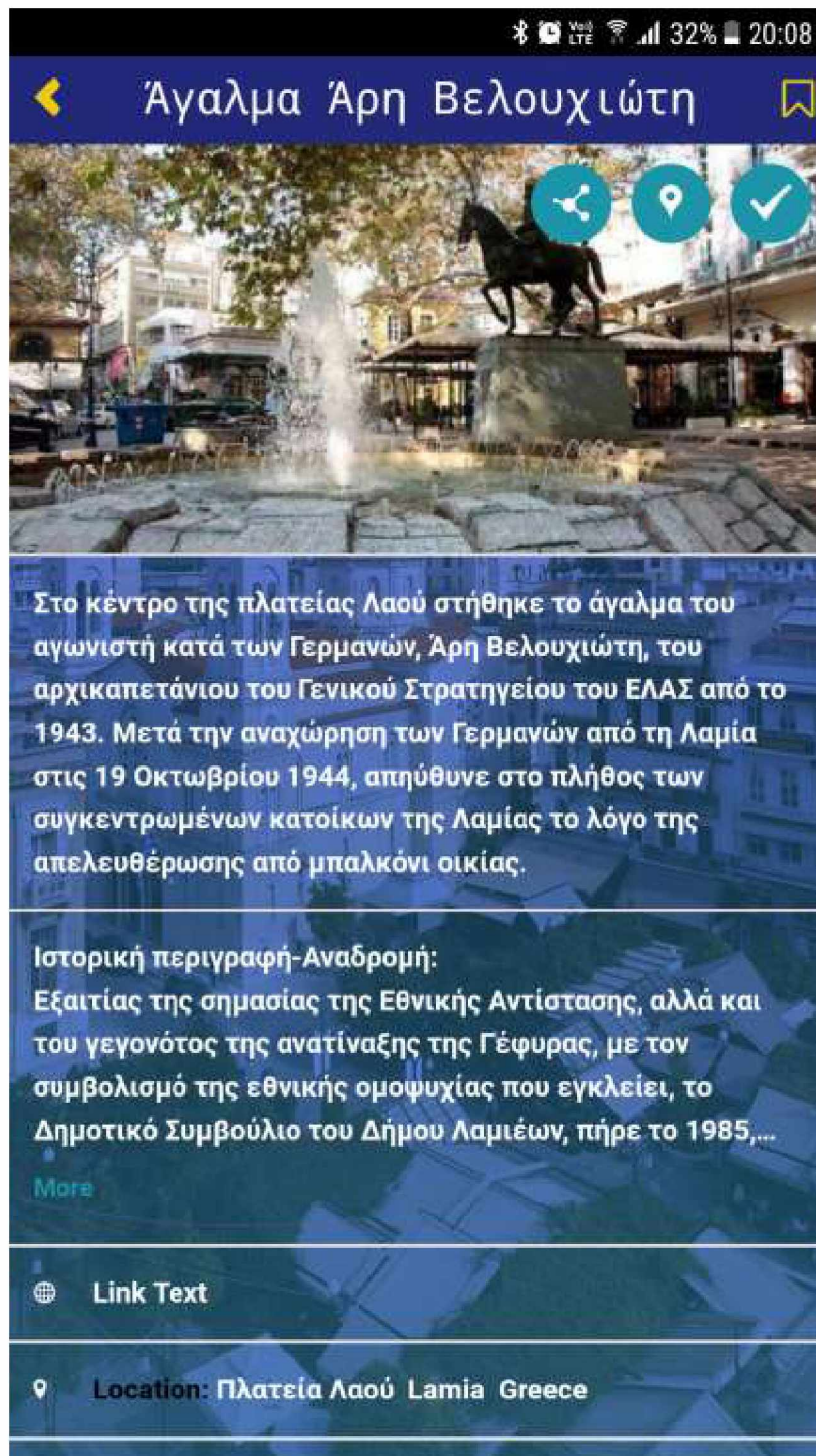

Εικόνα 19 : Επιλογή «Ιστορία» από την αρχική οθόνη

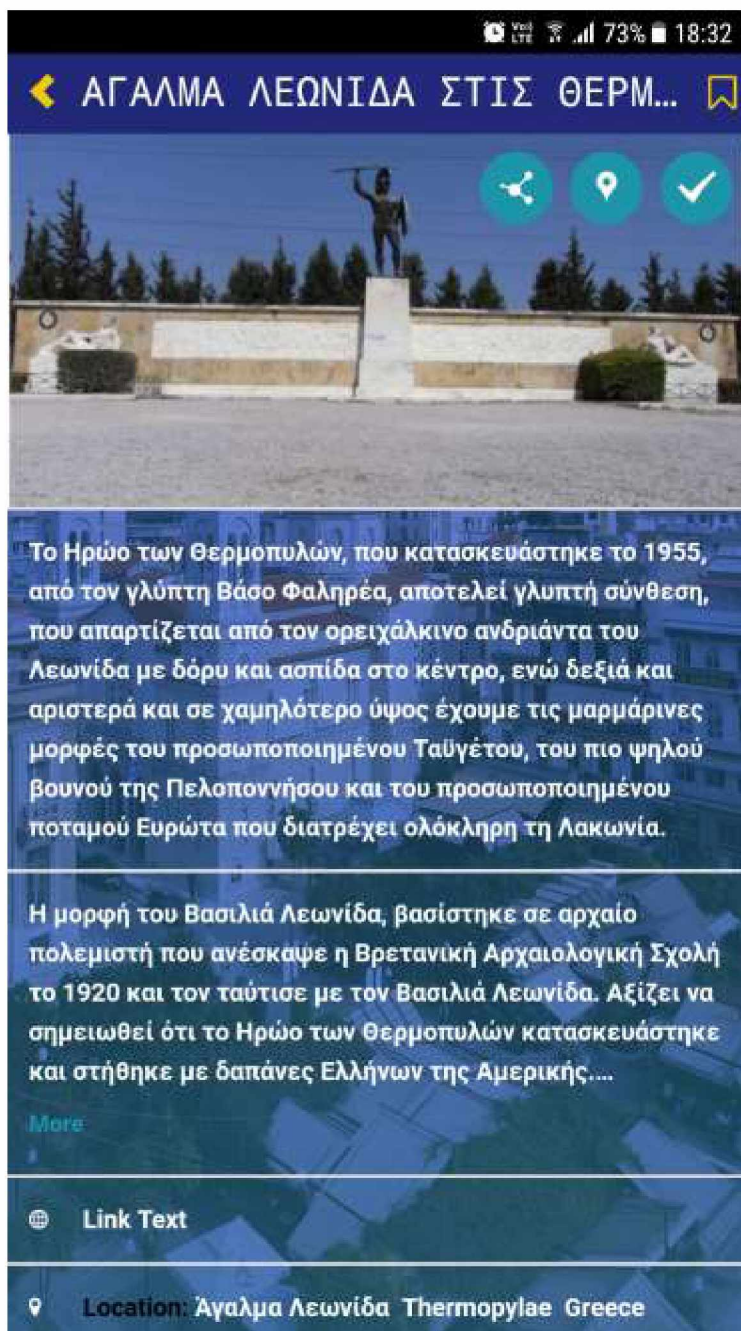
Επιλέγοντας το κάθε ένα επιμέρους μπορώ να δω επιπλέον πληροφορίες για το κάθε ένα σημείο όπως: ιστορική αναδρομή-περιγραφή, την τοποθεσία στον χάρτη, την ιστοσελίδα στον χάρτη αν υπάρχει, τρόπος επικοινωνίας.

Εικόνα 20 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Αγαλμα Αθανασίου Διάκου»

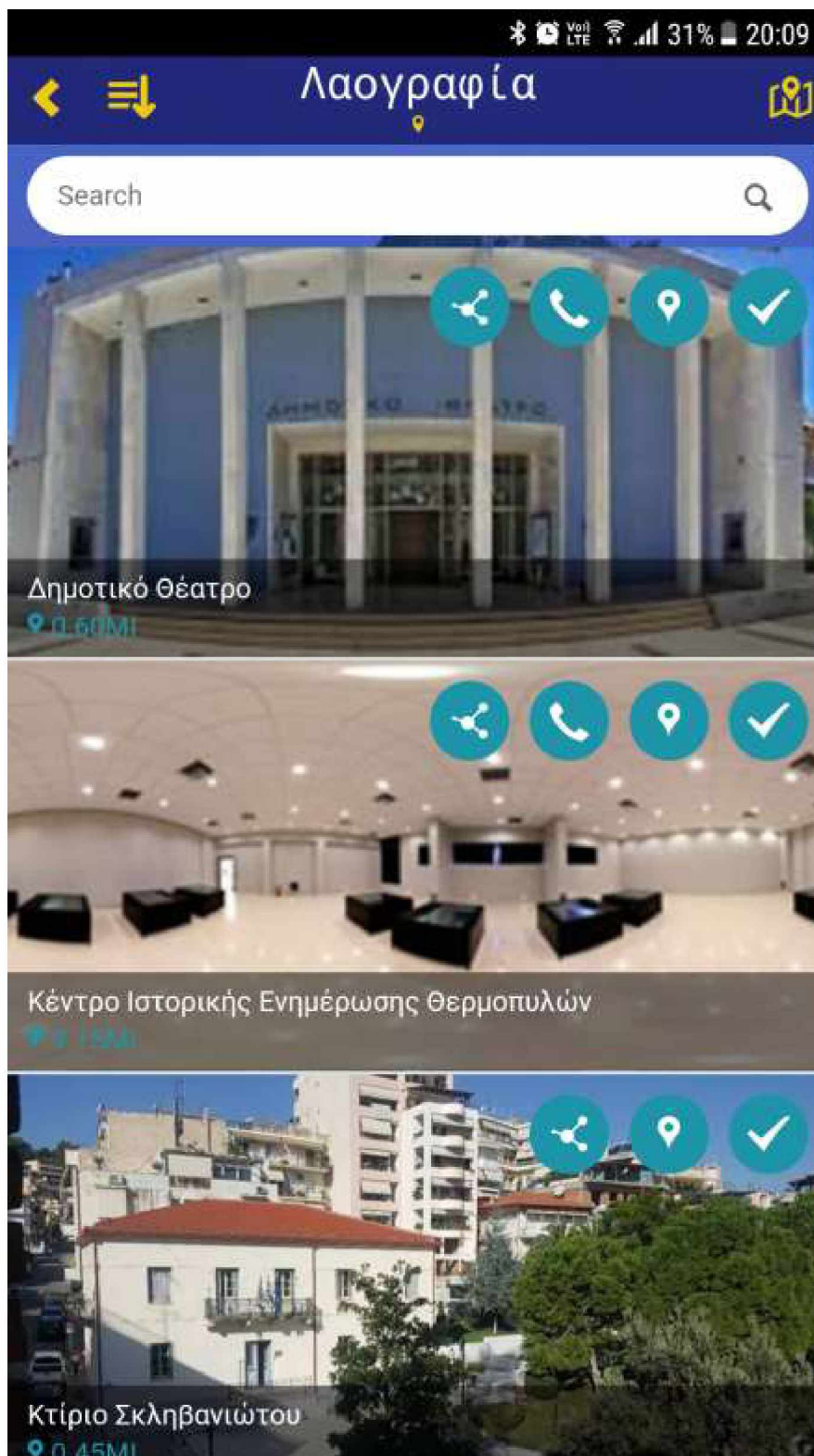

Εικόνα 21 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Άγαλμα Άρη Βελουχιώτη»

Εικόνα 22 : Επιλογή από την «Ιστορία» του σημείου αναφοράς «Άγαμμα Λεωνίδα»

Ομοίως εφόσον θέλω να λάβω πληροφορίες για τα σημεία λαογραφικού ενδιαφέροντος, μεταβαίνω στο αρχικό μενού και επιλέγω την «Λαογραφία».

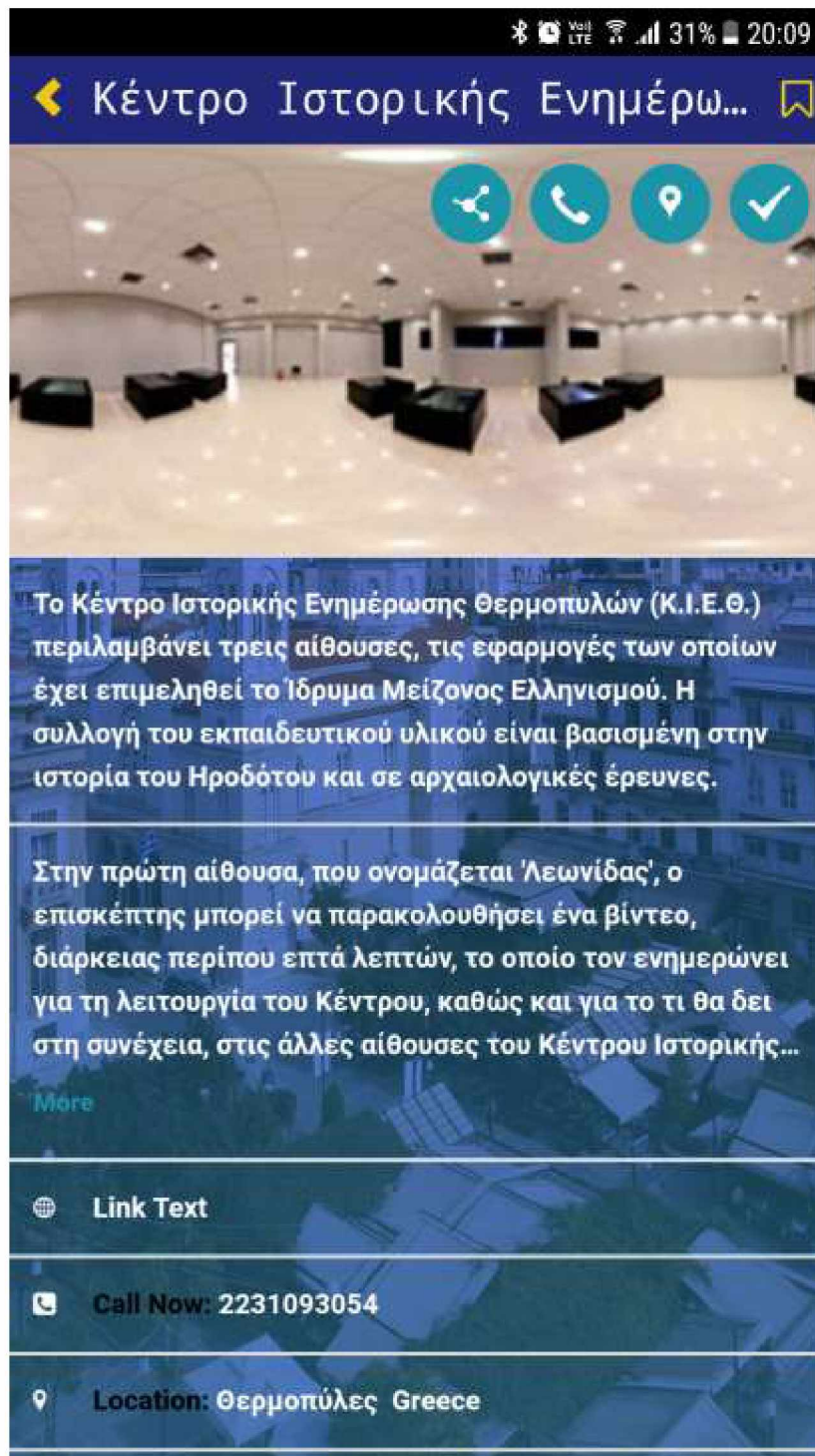

Εικόνα 23 : Επιλογή «Λαογραφία» από την αρχική οθόνη

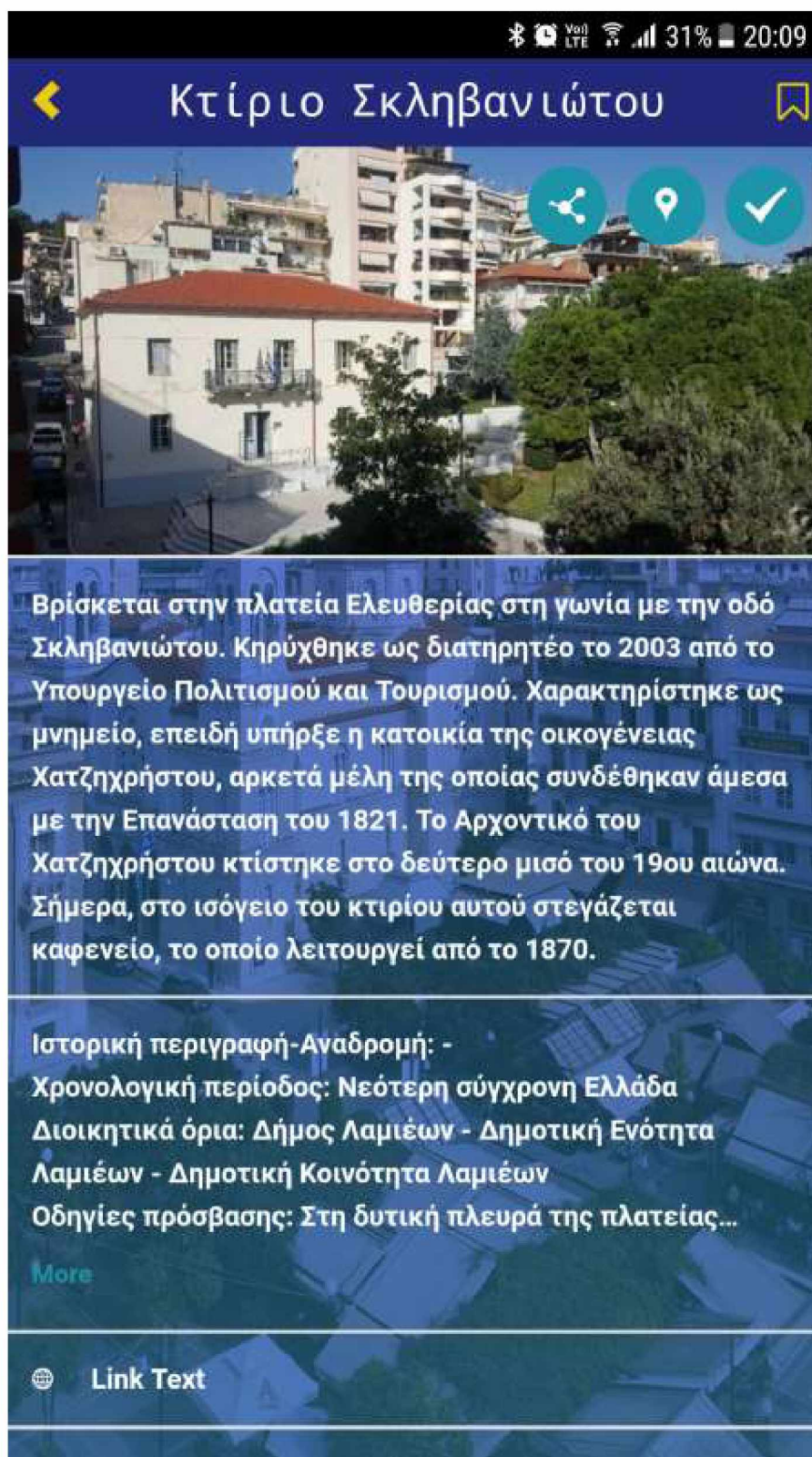
Η κάθε επιμέρους επιλογή μας δίνει ομοίως και την δυνατότητα να ενημερωθούμε τα επιπλέον πληροφορίες.

Εικόνα 24 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Δημοτικό Θέατρο»

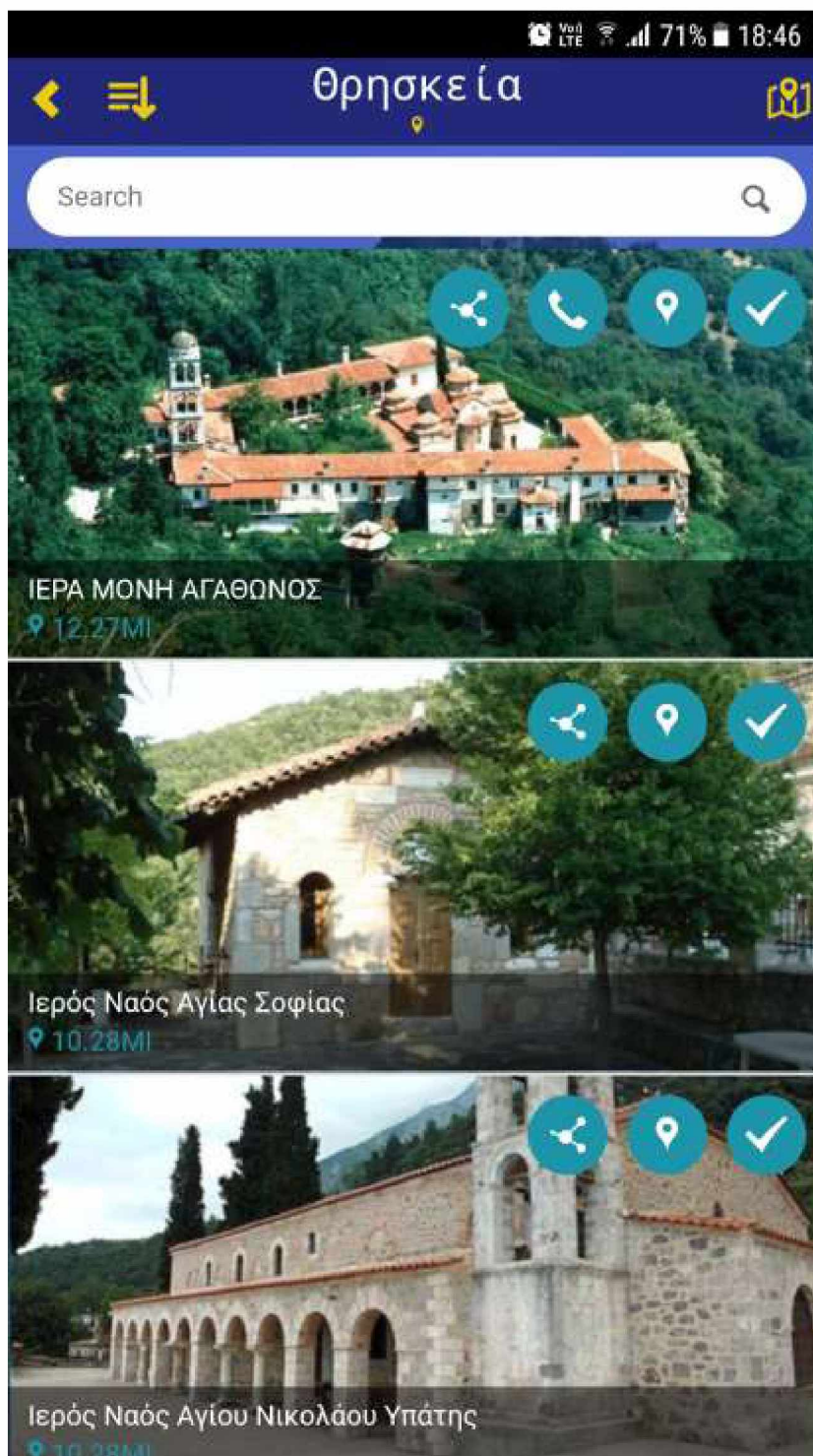

Εικόνα 25 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης Θερμοπυλών»

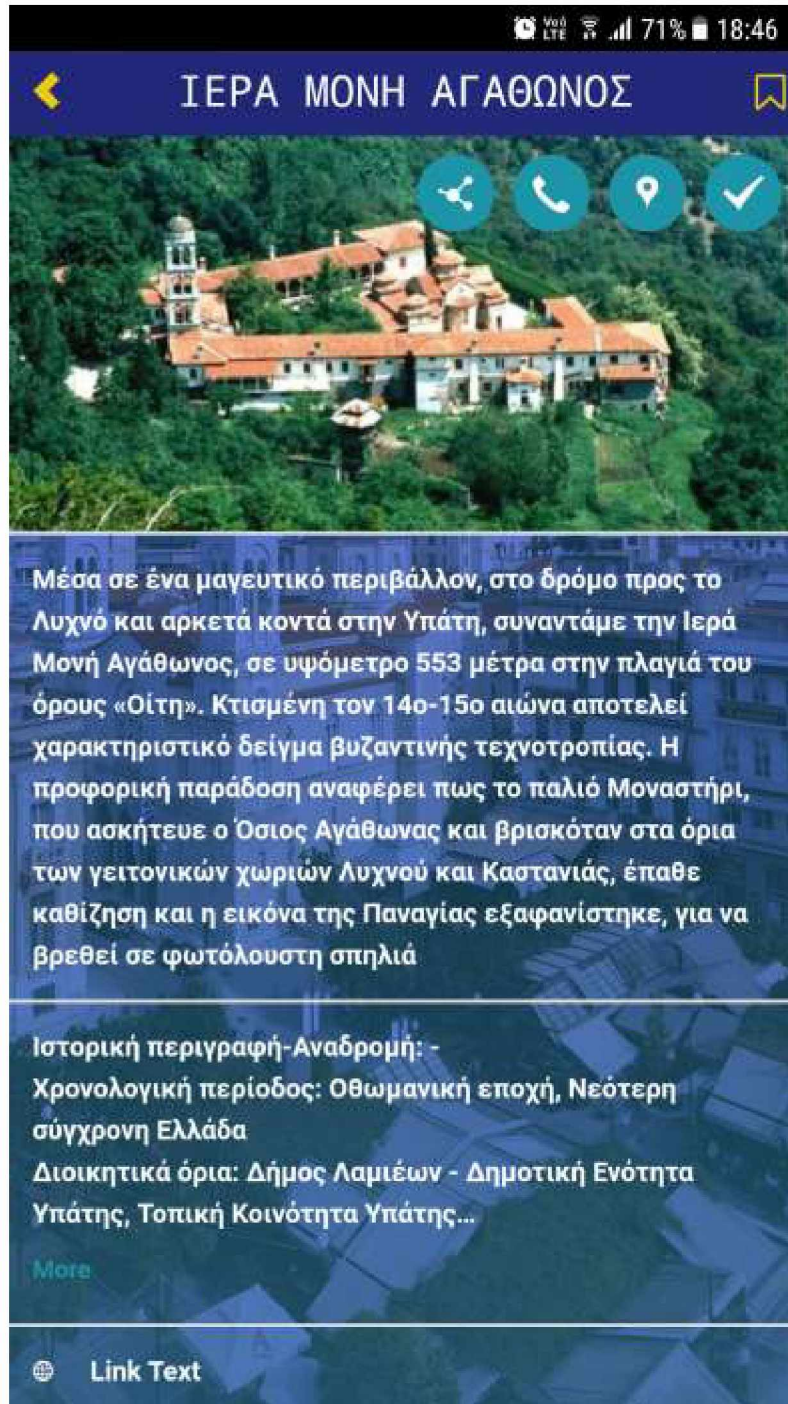
Εικόνα 26 : Επιλογή από τη «Λαογραφία» του σημείου αναφοράς «Κτίριο Σκληβανιώτου»

Επιλέγοντας από το αρχικό μενού την «θρησκεία» έχει ως αποτέλεσμα τα δω την παρακάτω εικόνα.

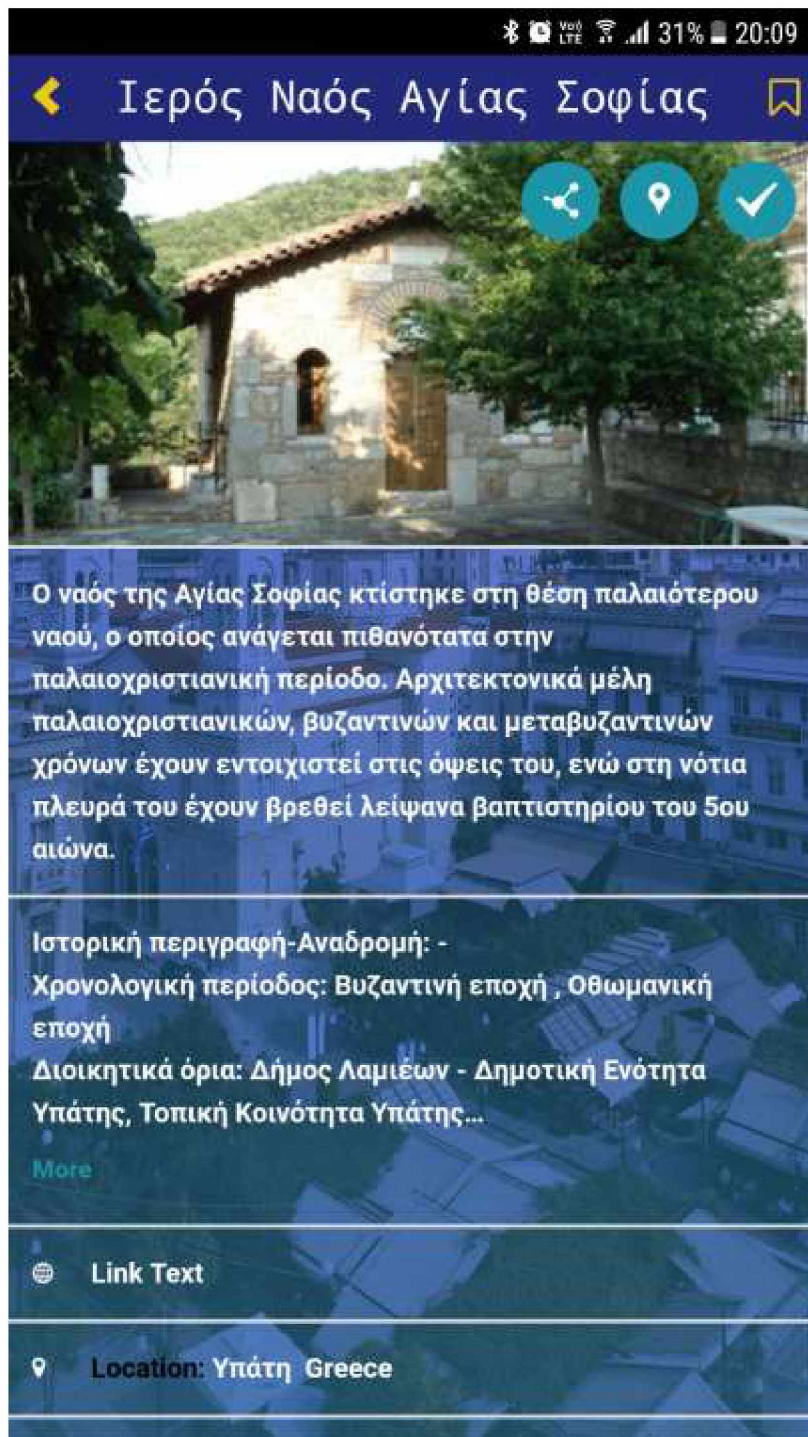

Εικόνα 27 : Επιλογή «Θρησκεία» από την αρχική οθόνη

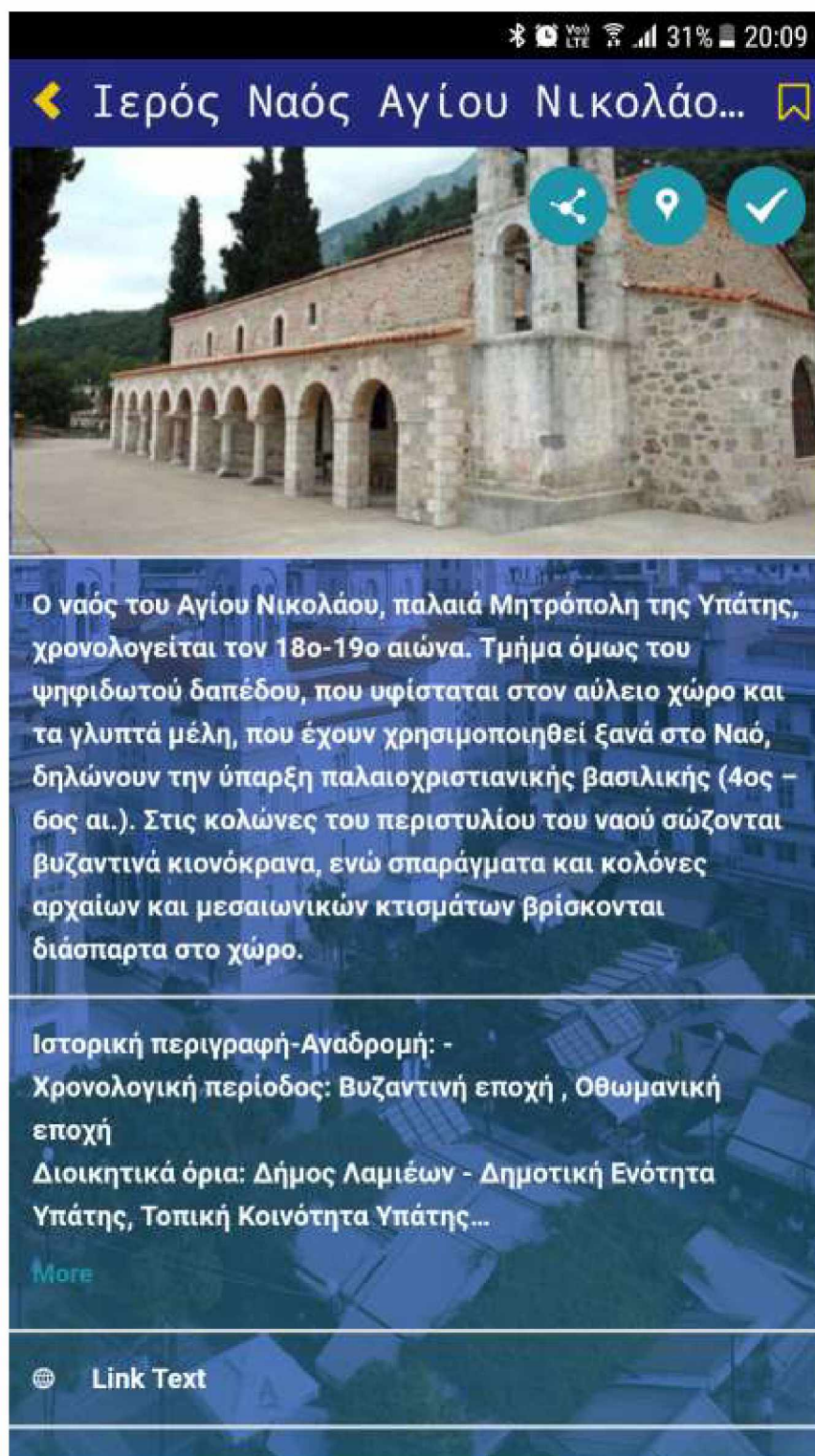
Επιλέγοντας μία από τις επιλογές που έχω ενημερώνομαι επιπλέον για το κάθε ένα αντίστοιχα σημείο θρησκευτικού ενδιαφέροντος, όπως φαίνεται στις παρακάτω εικόνες.

Εικόνα 28 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Μονή Αγάθωνος»

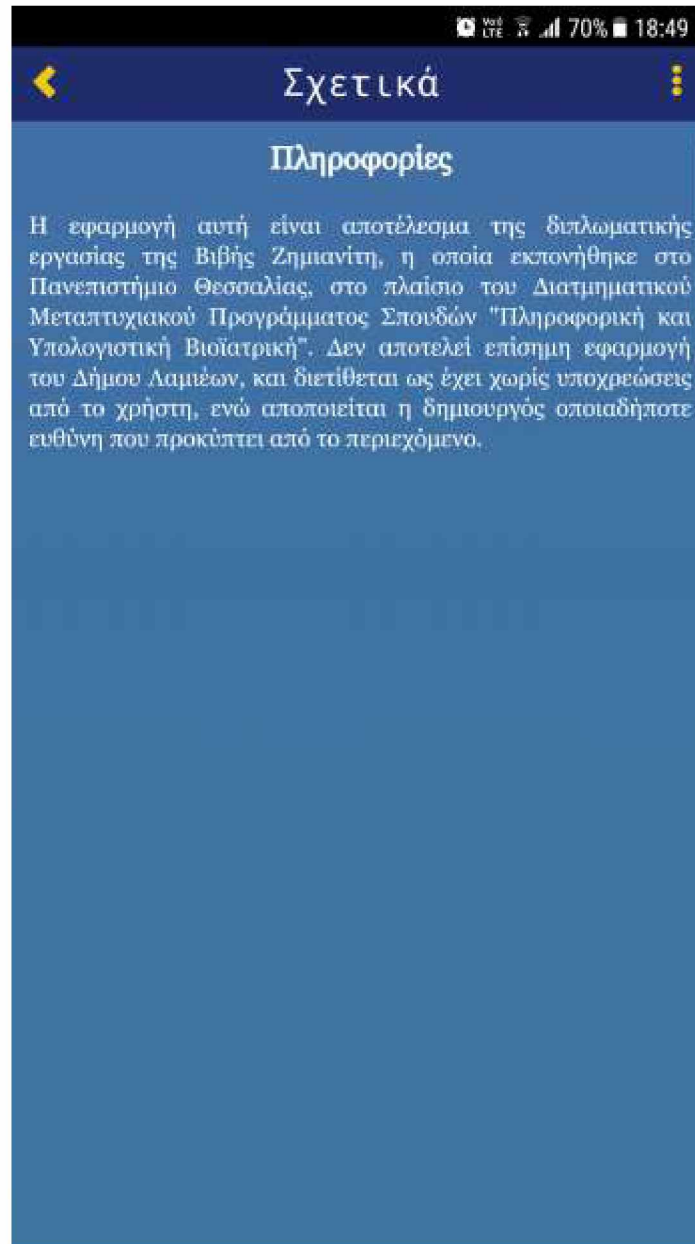

Εικόνα 29 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Ιερός Ναός Αγίας Σοφίας»

Εικόνα 30 : Επιλογή από τη «Θρησκεία» του σημείου αναφοράς «Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου»

Η επιλογή «σχετικά» μας δίνει πληροφορίες για τον λόγο που δημιουργήθηκε η εφαρμογή αυτή.

Εικόνα 31 : Επιλογή από τη «Σχετικά»

Με τις παραπάνω οθόνες συνοψίζονται οι διαθέσιμες επιλογές που υπάρχουν στην εφαρμογή που αναπτύχθηκε. Αξιοποιήθηκαν στο μέγιστο οι δυνατότητες που δίνονταν από το Appy Pie στο πλαίσιο της δωρεάν χρήσης, και ενσωματώθηκαν κώδικες snippets με μικρές τροποποιήσεις προκειμένου να διατίθεται η δυνατότητα ελέγχου τοποθεσίας, προβολής χάρτη κ.ο.κ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συμπεράσματα

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας μελετήθηκε η αξιοποίηση ελεύθερου λογισμικού ή λογισμικού ανοικτού κώδικα για την προβολή σημείων ενδιαφέροντος σε ένα Δήμο και συγκεκριμένα στο Δήμο Λαμιέων. Σκοπός είναι η ανάδειξη της ευκολίας με την οποία μπορεί να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος και ο τρόπος με τον οποίο υλοποιείται με τις σύγχρονες υπηρεσίες.

Παρουσιάστηκε η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, δηλαδή η περιγραφή της ιδέας και η μελέτη των λύσεων που βρέθηκαν στη διεθνή και εθνική βιβλιογραφία. Στη συνέχεια, καταγράφηκαν οι απαιτήσεις της εφαρμογής, λειτουργικές και μη-λειτουργικές και έγινε η πρώτη παρουσίαση της εφαρμογής όπως αναμενόταν να υλοποιηθεί, αλλά σε αφαιρετικό επίπεδο.

Στη συνέχεια επιλέχτηκε ένα εργαλείο ελεύθερου λογισμικού/ανοικτού λογισμικού (το Arpy Pie είναι ελεύθερο λογισμικό, ενώ αφήνει την τροποποίηση μόνο σε κάποιες περιπτώσεις). Η εφαρμογή υλοποιήθηκε αξιοποιώντας ως υλικό το επίσημο υλικό που διατίθεται από το Δήμο Λαμιέων, προκειμένου να είναι έγκυρα τα δεδομένα και ακριβή.

Η ανάπτυξη της προτεινόμενης εφαρμογής αποδείχτηκε εύκολη, ενώ το αποτέλεσμα ήταν εύχρηστο, καλαίσθητο και συμβατό με μεγάλο πλήθος λειτουργικών συστημάτων κινητών συσκευών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 2012 45th Hawaii International Conference on System Sciences_ Understanding Smart Cities: An Integrative Framework
- Smart Cities and the Future Internet: Towards Cooperation Frameworks for Open Innovation_ Hans Schaffers, Nicos Komninos, Marc Pallot, Brigitte Trousse, Michael Nilsson, Alvaro Oliveira
- The Proceedings of the 12th Annual International Conference on Digital Government Research_ Conceptualizing Smart City with Dimensions of Technology, People, and Institutions
- ΕΛΛΑΚ
- <https://tvxs.gr/news/%CE%AD%CE%BE%CF%85%CF%80%CE%BD%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CF%80%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B5-%C2%AB%CE%AD%CE%BE%CF%85%CF%80%CE%BD%CE%B5%CF%82%2%BB-%CF%80%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1>
- <https://www.reporter.gr/Eidhseis/317289-Odhgos-stoys-dhmoys-gia-%C2%ABexypnes-poleis%C2%BB-Ta-ellhnika-paradeigmata>

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

[1] Washburn, D., Sindhu, U., Balaouras, S., Dines, R. A., Hayes, N. M., & Nelson, L. E. (2010). Helping CIOs Understand "Smart City" Initiatives: Defining the Smart City, Its Drivers, and the Role of the CIO. Cambridge, MA: Forrester Research, Inc. Available from http://public.dhe.ibm.com/partnerworld/pub/smb/smartplanet/forr_help_cios_und_smart_city_initiatives.pdf.

[2] Giffinger, R., Fertner, C., Kramar, H., Kalasek, R., Pichler-Milanović, N., & Meijers, E. (2007). Smart Cities: Ranking of European Medium-Sized Cities. Vienna, Austria: Centre of Regional Science (SRF), Vienna University of Technology. Available from http://www.smartcities.eu/download/smart_cities_final_report.pdf.

[3] Natural Resources Defense Council. What are smarter cities?, Available from <http://smartercities.nrdc.org/about>.

[4] Hall, R. E. (2000). The vision of a smart city. In Proceedings of the 2nd International Life Extension Technology Workshop (Paris, France, Sep 28). Available

at <http://www.osti.gov/bridge/servlets/purl/773961-oyxp82/webviewable/773961.pdf>.

[5] IBM. (2010). Smarter Thinking for a Smarter Planet. Available at http://www.ibm.com/smarterplanet/global/files/us__en_us__1oud__ibmlbn0041_transtasman_book.pdf.

[6] Rios, P. (2008). Creating “the smart city”. Available at http://dspace.udmercy.edu:8080/dspace/bitstream/10429/20/1/2008_rios_smart.pdf.

[7] Partridge, H. (2004). Developing a human perspective to the digital divide in the smart city. In Proceedings of the Biennial Conference of Australian Library and information Association (Queensland, Australia, Sep 21-24). Available at <http://eprints.qut.edu.au/1299/1/partridge.h.2.paper.pdf>.

[8] Dirks, S., & Keeling, M. (2009). A Vision of Smarter Cities: How Cities Can Lead the Way into a Prosperous and Sustainable Future. Somers, NY: IBM Global Business Services. Available from <ftp://public.dhe.ibm.com/common/ssi/ecm/en/gbe03227usen/GBE03227USEN.PDF>.

[9] Williams, M. (2010, Nov 18). 2010 digital cities survey winners announced. Government Technology. Available at <http://www.govtech.com/e-government/2010-Digital-Cities-Survey-Winners-Announced.html>.

[10] Widmayer, P. (1999). Building digital metropolis: Chicago’s future networks. *IT Professional*, 1(4), 40-46.

[11] Malek, J. A. (2009). Informative global community development index of informative smart city. In Proceedings of the 8th WSEAS International Conference on Education and Educational Technology (Genova, Italy, Oct 17-19).

[12] Komninos, N., & Sefertzi, E. (2009). Intelligent cities: R&D offshoring, Web 2.0 product development and globalization of innovation systems. Paper presented at the Second Knowledge Cities Summit 2009. Available at <http://www.urenio.org/wpcontent/uploads/2008/11/>

[13] Winters, J. V. (2010). Why are smart cities growing? Who moves and who stays. *Journal of Regional Science*, 20(10), 1-18.

[14] Švob-Đokić, N. (Ed.). (2007). *The Creative City: Crossing Visions and New Realities in the Region*. Zagreb, Croatia: Institute for International Relations, Available at http://www.culturelink.org/publics/joint/cultid08/Svob-Djokic_Creative_City.pdf.

[15] Campbell, T. (2009). Learning cities: Knowledge, capacity and competitiveness. *Habitat International*, 33(2), 195-201.

[16] Al-Hader, M., Rodzi, A., Sharif, A.R., & Ahmad, N. (2009). SOA of smart city geospatial management. In Proceedings of the 3rd UKSim European Symposium on Computer Modeling and Simulation, Athens, Greece, November 25-27.

[17] IBM. (2010). Smarter Thinking for a Smarter Planet. Available at http://www.ibm.com/smarterplanet/global/files/us__en_us__1oud__ibmlbn0041_transtasman_book.pdf.

[18] Ebrahim, Z., & Irani, Z. (2005). E-government adoption: Architecture and barriers. *Business Process Management Journal*, 11(5), 589-611.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Σημεία Ενδιαφέροντος

ι) Λαμία ...λίγα λόγια για την πόλη μας

Η Λαμία (αναφερόμενη από τον 8ο μέχρι το 19ο αιώνα με το όνομα Ζητούνι) είναι πόλη και πρωτεύουσα της Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας. Έχει πληθυσμό 52.006 κατοίκους και βρίσκεται στις πλαγιές του όρους Όθρυς, κοντά στον ποταμό Σπερχειό. Αποτελεί κέντρο εύφορης αγροτικής και κτηνοτροφικής περιοχής. Με την εφαρμογή, την 1η Ιανουαρίου του 2011, του αυτοδιοικητικού Προγράμματος «Καλλικράτης», η Λαμία παρέμεινε ως έδρα του διευρυμένου Δήμου Λαμιέων, ο οποίος έχει πληθυσμό 75.315 κατοίκους (επίσημη Απογραφή 2011).[2] Επίσης, παρέμεινε έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, συσσωρεύοντας όλες τις προβλεπόμενες υπηρεσίες.

Κατά τη μυθολογία, η Λαμία χτίστηκε απ' το Λάμο, το γιο του Ηρακλή και Ομφάλης, της ακόλαστης χήρας - βασίλισσας της Λυδίας που αγόρασε απ' τον Ερμή τον Ηρακλή. Μια άλλη εκδοχή είναι ότι χτίστηκε απ' τη Λαμία, τη Βασίλισσα των Τραχινίων, θυγατέρα του Ποσειδώνα. Η λέξη Λαμία ετυμολογικά συγγενεύει με το «λαιμός» ή «λάμος», που σημαίνει χάσμα, βάραθρο ή και αχόρταγος, λαίμαργος. Γνωστό πως μέσα από την πόλη περνούσε μεγάλο και βαθύ ρέμα. Στη βορειανατολική πλευρά της Πλατείας Λαού, σε πρόσφατη ανασκαφή για ανοικοδόμηση αποκαλύφθηκε ένα βαθύ φαράγγι με τρεχούμενο νερό. Άλλωστε, και τα πλατάνια της είναι αδιάψευστοι μάρτυρες. Δεν αποκλείεται, λοιπόν, η Λαμία να ονομάστηκε έτσι από τούτο το ρέμα και τις πολλές της λάμιες που ζούσαν κείνα τα χρόνια στην πυκνή της βλάστηση. Άλλη θεωρία είναι εκείνη που αναφέρει ο Αριστοτέλης. Η λέξη Λαμία είναι γένους θηλυκού, ονόματος επιθέτου και σημαίνει την περιοχή, τη χώρα, την πόλη που βρίσκεται ανάμεσα σε δύο λόφους. Γύρω στα 19 μ.Χ. η Λαμία για πρώτη φορά χάνει τ' όνομά της και λέγεται Σεβαστή προς τιμήν του Ρωμαίου αυτοκράτορα («Σεβαστός» ήταν η ελληνική απόδοση του λατινικού τίτλου Augustus).

Πότε ξαναπήρε το όνομα Λαμία δε γνωρίζουμε, όπως επίσης δε γνωρίζουμε πότε και από ποιους μετονομάστηκε Ζητούνι. Ίσως αυτή η αλλαγή να έγινε στους χρόνους του Ιουστινιανού. Την πρωτοαπαντάμε σαν Ζητούνι στην Η΄ Οικουμενική Σύνοδο, στα 869. Εμφανίζεται δε με μια ποικιλία παραλλαγών, όπως: Ζητούνιον, Ζηρτούνιον, Ζητόνιον, Gipton (κατά τους βυζαντινούς χρόνους), Situn (κατά την περίοδο της φραγκοκρατίας), El Sito (κατά την σύντομη κατοχή των Καταλανών), και Iznτίν κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας. Πολλοί ιστορικοί προσπάθησαν να δώσουν κάποια εξήγηση όσον αφορά στην προέλευση της λέξης. Μερικοί πιστεύουν πως προέρχεται απ' το τούρκικο ή αραβικό Zeitun που πάει να πει ελιά. Άλλοι λένε πως προέρχεται απ' τη σλαβική λέξη σιτόνιον, που σημαίνει η σιτοβόλος περιοχή ή "πέραν του ποταμού κειμένη χώρα".[3]

ii) Ιστορία : ιστορικά αξιοθέατα του Δήμου μας

1.Άγαλμα Αθανασίου Διάκου

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στις 23 Απριλίου 1821 η γη της Λαμίας ποτίστηκε από το αίμα του ήρωα της Επανάστασης Αθανασίου Διάκου που έπεσε στα χέρια των Τούρκων μετά την μάχη της Αλαμάνας τον οποίο και εκτέλεσαν με μαρτυρικό θάνατο. Μεγάλης ιστορικής και Εθνικής αξίας είναι ο ανδριάντας του Αθανασίου Διάκου που στήθηκε στην πλατεία Διάκου το έτος 1903

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή:

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Δυτικά της πλατείας Πάρκου, βρίσκεται η πλατεία Διάκου επί της οποίας έχει στηθεί το άγαλμα του ήρωα της επανάστασης του '21, Αθανασίου Διάκου

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες:

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/7

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/agalma-athanasioy-diakoy-1>

2.Άγαλμα Άρη Βελουχιώτη

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στο κέντρο της πλατείας Λαού στήθηκε το άγαλμα του αγωνιστή κατά των Γερμανών, Άρη Βελουχιώτη, του αρχικαπετάνιου του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ από το 1943. Μετά την αναχώρηση των Γερμανών από τη Λαμία στις 19 Οκτωβρίου 1944, απηύθυνε στο πλήθος των συγκεντρωμένων κατοίκων της Λαμίας το λόγο της απελευθέρωσης από μπαλκόνι οικίας, από τον εξώστη της οποίας κρεμόταν πανό με το σύνθημα .

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή:

Εξαιτίας της σημασίας της Εθνικής Αντίστασης, αλλά και του γεγονότος της ανατίναξης της Γέφυρας, με τον συμβολισμό της εθνικής ομοψυχίας που εγκλείει, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Λαμιέων, πήρε το 1985, ομόφωνα την απόφαση για την κατασκευή του ανδριάντα, που βρίσκεται σήμερα τοποθετημένος στην Πλατεία Λαού. Η απόφαση αυτή, προκάλεσε στη συνέχεια, Πανελλήνιο καλλιτεχνικό διαγωνισμό, με την παρουσία εκπροσώπων του Εικαστικού και του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Το πρώτο βραβείο απέσπασε ο γλύπτης Κώστας Καζάκος, στον οποίον ανατέθηκε η κατασκευή του ανδριάντα.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βόρεια της πλατείας Πάρκου, επί της πλατείας Λαού, έχει στηθεί το άγαλμα στη μνήμη του Άρη Βελουχιώτη

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/8

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/agalma-ari-beloyhioti>

3. Άγαλμα Λεωνίδα στις Θερμοπύλες

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Ηρώο των Θερμοπυλών, που κατασκευάστηκε το 1955, από τον γλύπτη Βάσο Φαληρέα, αποτελεί γλυπτή σύνθεση, που απαρτίζεται από τον ορειχάλκινο ανδριάντα του Λεωνίδα με δόρυ και ασπίδα στο κέντρο, ενώ δεξιά και αριστερά και σε χαμηλότερο ύψος έχουμε τις μαρμάρινες μορφές του προσωποποιημένου Ταυγέτου, του πιο ψηλού βουνού της Πελοποννήσου και του προσωποποιημένου ποταμού Ευρώτα που διατρέχει ολόκληρη τη Λακωνία. Η μορφή του Βασιλιά Λεωνίδα, βασίστηκε σε αρχαίο πολεμιστή που ανέσκαψε η Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή το 1920 και τον ταύτισε με τον Βασιλιά Λεωνίδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ηρώο των Θερμοπυλών κατασκευάστηκε και στήθηκε με δαπάνες Ελλήνων της Αμερικής.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Η θυσία του Λεωνίδα και των 300 συμπολεμιστών του έγινε διαχρονικό σύμβολο και στη θέση που έπεσε ο Λεωνίδας και οι συμπολεμιστές του οι αρχαίοι έστησαν μνημείο με χαραγμένο πάνω του το γνωστό επίγραμμα του Σιμωνίδη: Ὡ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι. Που σημαίνει: "Ξένε, πες στους Λακεδαιμόνιους ότι κειτόμεθα εδώ, πιστοί στους νόμους τους", εννοώντας: "πεθάναμε εδώ ακολουθώντας τις σπαρτιατικές παραδόσεις". Μετά τη μάχη στις Θερμοπύλες στήθηκε ένας πέτρινος λέοντας για να θυμούνται όλοι το όνομα του βασιλιά που έπεσε στο σημείο εκείνο. Τα λείψανά του στάλθηκαν για ταφή στη Σπάρτη το 440 π.Χ.. Σήμερα, δεν σώζεται ούτε ο πέτρινος Λέοντας, ούτε το επίγραμμα του Σιμωνίδη. Αντίγραφο του επιγράμματος έχει τοποθετηθεί στην κορυφή του Λόφου του Κολωνού απέναντι από το Ηρώο, όπου "παίχτηκε" η τελευταία πράξη της Μάχης.

Χρονολογική περίοδος: Κλασική εποχή, Ελληνιστική εποχή, Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων, Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Ερχόμενοι από Αθήνα επί της Ε.Ο. με κατεύθυνση προς Λαμία, μετά τα διόδια της Αγίας Τριάδας ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

2. Ερχόμενοι από Θεσσαλονίκη με κατεύθυνση προς Αθήνα μετά την Λαμία ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διαθέτει Χώρο Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες:

Περιοχή: Θερμοπύλες

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/29

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/mnimeio-leonida-0>

4.Αλαμάνα

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Είναι ο τόπος, όπου ο Αθανάσιος Διάκος με τα παλικάρια του έπεσαν ηρωικά στις τουρκικές ορδές του Ομέρ Βρυώνη στις 22 Απριλίου 1822 στη γέφυρα, που φέρει το όνομά του. Την επόμενη μέρα ο Αθανάσιος Διάκος τραυματισμένος μεταφέρθηκε στη Λαμία, όπου βρήκε μαρτυρικό θάνατο. Επί της

Εθνικής Οδού υπάρχει και το μνημείο του Διάκου προς τιμήν της μάχης της Αλαμάνας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων, Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Παράδρομος Ε.Ο. με κατεύθυνση προς Ανθήλη, ακολουθούμε διαδρομή προς Τοπική Κοινότητα Δαμάστας. Λίγα μέτρα μετά στρίβουμε δεξιά προς Αλαμάνα. 2. Από Π.Ε.Ο. Λαμίας - Αθηνών με κατεύθυνση προς Θερμοπύλες, στρίβουμε αριστερά προς Αλαμάνα.

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/27

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/perioghi-alamanas>

5. Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας στεγάζεται στον 1ο όροφο του Στρατώνα που βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο του κάστρου Λαμίας. Ο στρατώνας, εντός των τειχών του κάστρου, χτίστηκε στην κορυφή του απόκρυμνου λόφου, ο οποίος λειτουργούσε ως ακρόπολη της αρχαίας πόλης. Ο λόφος, ο οποίος τειχίστηκε ήδη από τον 5ο αι. π.Χ., συνέχισε να παίζει σημαντικό ρόλο έως και την εποχή του Όθωνα. Το κτίριο όπου στεγάζεται το αρχαιολογικό μουσείο είναι διατηρητέο και δεν επιδέχεται επεκτάσεις, παρά μόνο επισκευές που σκοπό έχουν τη συντήρηση και την ενίσχυσή του. Περιλαμβάνει αρχαιολογικά ευρήματα από τους Νομούς Φθιώτιδας και Ευρυτανίας που

κλιμακώνονται χρονολογικά από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι την ύστερη αρχαιότητα.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Το κτίριο των στρατώνων κατασκευάστηκε την εποχή του Όθωνα και χρησιμοποιήθηκε για στρατιωτικούς λόγους μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1871 το κτίσμα καταστράφηκε από έκρηξη στην πυριτιδαποθήκη. Το 1973 ο χώρος και το κτίριο του Στρατώνα παραδόθηκαν από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στο Υπουργείο Πολιτισμού. Το 1984 ο Δήμος Λαμιέων ανέλαβε την επισκευή του κτιρίου για τη στέγαση του Αρχαιολογικού Μουσείου, το οποίο εγκαινιάστηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 1994.

Χρονολογική περίοδος: Κλασσική εποχή, Ελληνιστική εποχή, Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Η πόλη της Λαμίας βρίσκεται στο κέντρο της Στερεάς Ελλάδας και συνδέεται με τον κεντρικό αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ. Από την πόλη περνούν οδικοί άξονες που τη συνδέουν με την Ευρυτανία και τη δυτική Στερεά Ελλάδα (υπάρχει σήμανση). Υπάρχουν μέσα μαζικής συγκοινωνίας (λεωφορείο του ΚΤΕΛ Φθιώτιδας, ΟΣΕ), μέχρι το κέντρο της Λαμίας, απ' όπου με Ι.Χ., αυτοκίνητο ή ΤΑΞΙ γίνεται η μετάβαση στο Κάστρο Λαμίας και στο Αρχαιολογικό Μουσείο.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο μέχρι το κέντρο της πόλης και στη συνέχεια με Ι.Χ. ή ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Διαθέτει Χώρο Στάθμευσης πλησίον εισόδου Κάστρου

Περίοδος λειτουργίας: Τρίτη έως Κυριακή 08:00- 15:00

Εποπτεούν φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: ΙΔ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Κάστρο Λαμίας, Τ.Κ. 35100, Λαμία (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: +30 22310 29992 Φαξ: +30 22310 46106 Email: idepka@culture.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Ολόκληρο: 2€ Μειωμένο: 1€ Μαθητές, φοιτητές και ανήλικοι : Δωρεάν

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/1

Πηγές: Δακορόνια Φ., "Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας", ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ 72 1999 http://odysseus.culture.gr/index_gr.html(link is external) <http://www.lamia.gr/el/content/arhaiologiko-moyseio>

6.Βυζαντινό Κάστρο Υπάτης

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Η Υπάτη οχυρώθηκε για πρώτη φορά τους ύστερους - κλασσικούς πρώιμους ελληνιστικούς χρόνους. Τμήματα αυτής της οχύρωσης έχουν ανευρεθεί σε πολλά σημεία γύρω από το Κάστρο και τον σύγχρονο οικισμό. Η οχύρωση ανανεώθηκε την παλαιοχριστιανική εποχή από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό (527-565 μ.Χ.). Το 869 η Υπάτη αναφέρεται σε εκκλησιαστική σύνοδο για πρώτη φορά με το όνομα Νέα Πάτρα μαζί με τη Λαμία, που ονομαζόταν τότε Ζητούνι. Το 1393 καταλήφθηκε από τους Τούρκους, που είχαν επικεφαλής το Σουλτάνο Βαγιαζήτ. Την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας ονομαζόταν Πατρατζίκι (μικρή Πάτρα) και αποτελούσε έδρα ιδιαίτερης επαρχίας.

Αρκετά κατάλοιπα του πανίσχυρου αυτού κάστρου, οχυρωμένου δυνατά και από τη φύση, σώζονται σήμερα. Χαρακτηριστικό είναι το ερείπιο ενός στρογγυλού πύργου, η χρονολόγηση του οποίου αμφισβητείται – είναι άγνωστο δηλαδή- εάν το κατασκεύασαν Έλληνες, Φράγκοι ή Καταλανοί.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Το 869 η Υπάτη αναφέρεται σε εκκλησιαστική σύνοδο για πρώτη φορά με το όνομα Νέα Πάτρα μαζί με τη Λαμία, που ονομαζόταν τότε Ζητούνι. Το 1204 καταλήφθηκε από τους Φράγκους σταυροφόρους και το 1218 πέρασε στην κυριαρχία των βυζαντινών δεσποτών της Ηπείρου. Το 1267 κληροδοτήθηκε στον Ιωάννη Άγγελο Δούκα Κομνηνό το Νόθο, ο οποίος οχύρωσε εκ νέου το Κάστρο και κατέστησε την Υπάτη έδρα του κρατιδίου της Μεγάλης Βλαχίας, που εκτεινόταν μέχρι τη δυτική Μακεδονία. Το Κάστρο της Υπάτης δέχτηκε το 1275 την επίθεση του Ιωάννη Παλαιολόγου, βυζαντινού στρατηγού, επικεφαλής 30.000 ανδρών. Η ισχυρή οχύρωσή του εμπόδισε την κατάληψή του με έφοδο. Ο Ιωάννης απέδρασε και κάλεσε σε βοήθεια τον Φράγκο Δούκα των Αθηνών, ο οποίος έφτασε στις Νέες Πάτρες, επικεφαλής ιπποτών και διέλυσε την πολιορκία. Το Κάστρο παρέμεινε στην κυριαρχία των απογόνων του Ιωάννη μέχρι το 1318, οπότε πέρασε στα χέρια των Καταλανών, που σχημάτισαν το δουκάτο των Αθηνών και των Νέων Πατρών. Το 1393 καταλήφθηκε από τους Τούρκους, που είχαν επικεφαλής το Σουλτάνο Βαγιαζήτ. Την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας ονομαζόταν Πατρατζίκι (μικρή Πάτρα) και αποτελούσε έδρα ιδιαίτερης επαρχίας. Αρκετά

κατάλοιπα του πανίσχυρου αυτού κάστρου, οχυρωμένου δυνατά και από τη φύση, σώζονται σήμερα. Χαρακτηριστικό είναι το ερείπιο ενός στρογγυλού πύργου, η χρονολόγηση του οποίου αμφισβητείται – είναι άγνωστο δηλαδή- εάν το κατασκεύασαν Έλληνες, Φράγκοι ή Καταλανοί.

Χρονολογική περίοδος: Βυζαντινή εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Στην Ανατολική είσοδο της Υπάτης ακολουθούμε τον αγροτικό δρόμο προς Αγία Κυριακή, ο οποίος αρχικά είναι τσιμεντοστρωμένος, μετά από κάποια μέτρα στρίβουμε δεξιά με κατεύθυνση δυτικά.

Μέσα μεταφοράς: ΙΧ (4x4) μέχρι ενός σημείου

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: 24η Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Όθωνος 47 Λαμία 35 100 ή Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας Υπάτη (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: 22310-98079, Φαξ: 22310-98070

E.mail: 24eba@culture.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΟΧΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/26

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/byzantino-kastro-ypatis>

7.Βυζαντινό Μουσείο

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας στην Υπάτη λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 2007. Στεγάζεται στο κτήριο των λεγόμενων «Καποδιστριακών Στρατώνων», που ανεγέρθηκε το 1836 για τις ανάγκες του ελληνικού στρατού. Το

1982 το κτήριο, που στη διάρκεια της ιστορίας του γνώρισε και άλλες χρήσεις, χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό μνημείο και το 1998 παραχωρήθηκε από το Δήμο Υπάτης στο Υπουργείο Πολιτισμού, για να λειτουργήσει ως μουσείο. Στο Μουσείο, που αναπτύσσεται σε δύο ορόφους, παρουσιάζονται αντιπροσωπευτικά ευρήματα, που προέρχονται από διάφορες περιοχές της Φθιώτιδας και χρονολογούνται από τους παλαιοχριστιανικούς μέχρι τους υστεροβυζαντινούς χρόνους

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης - Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται Δυτικά της Πλατείας της Υπάτης.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο μέχρι την Πλατεία της Υπάτης και στη συνέχεια με Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Τρίτη - Κυριακή Χειμερινό ωράριο: 09:00- 15:00 Θερινό ωράριο: 10:00 - 17:00

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: 24η Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων Όθωνος 47 Λαμία 35 100 ή Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας Υπάτη (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: 22310-98079, Φαξ: 22310-98070

E.mail: 24eba@culture.gr (link sends e-mail)

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Τιμή Εισόδου: Ολόκληρο: 2€ Άτομα > 65 ετών: 1€ Μαθητές, φοιτητές, Πολύτεκνοι: Δωρεάν

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/20

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/byzantino-moyseio-ftiotidas> Α. Δούμα, Ν. Βασιλικού,, Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας, Υπάτη, Αθήνα 2007

8. Δημοτική Πινακοθήκη

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Η Δημοτική Πινακοθήκη Λαμίας «Αλέκος Κοντόπουλος», ιδρύθηκε το 1984 στο κτήριο της οδού Αινιάνων 6-8, στο κέντρο της Λαμίας, όπου στεγάζεται επίσης το Ιστορικό Αρχείο της πόλης, η Τράκειος Βιβλιοθήκη και η Αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου. Υπάγεται στο Δήμο Λαμιέων και πήρε το όνομα της, τιμής ένεκεν, από το όνομα του Λαμιώτη ζωγράφου Αλέκου Κοντόπουλου. Η συλλογή της Δημοτικής Πινακοθήκης της Λαμίας περιλαμβάνει 144 έργα και σχέδια του Αλέκου Κοντόπουλου, καθώς και μία σειρά από μοναδικά κεραμικά πιάτα, ζωγραφισμένα με ακρυλικές ύλες. Τα έργα της μόνιμης συλλογής είναι αντιπροσωπευτικά όλων των καλλιτεχνικών φάσεων από τις οποίες διήλθε ο καλλιτέχνης στην προσπάθειά του να διαμορφώσει το προσωπικό του ζωγραφικό ιδίωμα και σε αυτά εγγράφεται η πνευματική περιπέτεια ενός καλλιτέχνη ανήσυχου, που δε βολεύτηκε στις κατακτήσεις του καιρού του, αλλά αναζήτησε με πάθος την πνευματικότητα και την ειλικρίνεια στην τέχνη. Η μόνιμη έκθεση εκπληρώνει καταρχήν την ηθική υποχρέωση του Δήμου Λαμιέων προς τη μνήμη του καλλιτέχνη, ο οποίος αγαπούσε και τιμούσε την ιδιαίτερη πατρίδα του, τη Λαμία. Ταυτόχρονα, δίνει στην πόλη το προνόμιο να μετέχει δυναμικά στο σύγχρονο πολιτισμό, στον τομέα των εικαστικών, με αφορμή και εφαλτήριο την αξιόλογη συλλογή της μόνιμης έκθεσης που σηματοδοτεί σταθερά τη συνέχεια και την αλήθεια της καλλιτεχνικής αναζήτησης και έκφρασης. Οι λειτουργίες της πόλης αναζωογονούνται μέσα από αυτήν την προσφορά τέχνης και ενδυναμώνονται προς την επίτευξη του «ευ ζην» των πολιτών, το οποίο αποτελεί την ίδια την εντελέχεια της πόλης και της ζωής σε κοινωνία.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Από το 1950, ο Αλέκος Κοντόπουλος αναγνωρίζεται διεθνώς ως ένας από τους πρωτοπόρους της αφαιρετικής γραφής. Έχει χαρακτηριστεί από τους ιστορικούς τέχνης ως «ποιητής ζωγράφος» και «ζωγράφος του νέου Ουμανισμού», γιατί πασχίζει μέσα από την Τέχνη να βρει τη χαμένη ισορροπία και να οδηγηθεί ξανά στις πηγές του μαγικού που περιέχει ο άνθρωπος στην καρδιά του, στη βαθύτερη φύση του. Η τέχνη δεν είναι το μέσον για τη διάδοση και επιβολή θεωριών και ιδεολογιών. Είναι αξία από μόνη της και προτείνει στον άνθρωπο τη δημιουργική ρέμβη, την παύση της φλύαρης σκέψης μπροστά στις αισθήσεις και το μυστήριο.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Αινιάνων 6-8.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Όταν πραγματοποιείται οποιαδήποτε περιοδική έκθεση είναι:
Πρωινά Δευτέρα- Παρασκευή: 09.00–13.00 Απογεύματα Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή: 18.00-21.00 Όταν δεν πραγματοποιούνται εκθέσεις η Δημοτική Πινακοθήκη Λαμίας είναι ανοιχτή μόνο τα πρωινά, από Δευτέρα έως και Παρασκευή 08.00-14.00.

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Έφορος: κα Παπαευθυμίου Ευφημία Διεύθυνση : Αινιάνων 6-8
Λαμία Τηλέφωνο : 22310-46887 Fax: 22310-46891 e-mail : pinakothiki@lamia-city.gr(link sends e-mail), galery@otenet.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Πινακοθήκη

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/44

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/dimotiki-pinakothiki-alekos-kontopoylos>

9. Ηρώο Πεσόντων

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Ηρώο, μνημείο που υπάρχει στο κέντρο της πόλης και στην ομώνυμη πλατεία, αφιερωμένο στα θύματα – εκτελεσθέντες κατά το Ολοκαύτωμα της 17ης Ιουνίου 1944 στην Υπάτη. Στις 17 Ιουνίου 1944, ημέρα Σάββατο, γράφτηκε ίσως η πιο μελανή σελίδα στην νεότερη ιστορία της πόλης. Οι δυνάμεις κατοχής των Γερμανών για να εκδικηθούν την Υπάτη, που ήταν ορμητήριο των Ανταρτών του ΕΛΑΣ, πυρπολούν, λεηλατούν και εκτελούν αμάχους και πατριώτες. Στρατιωτικά τμήματα της κεντρικής γερμανικής διοίκησης Λαμίας επιτέθηκαν κατά της Υπάτης,

εκτελώντας 28 άτομα, τραυματίζοντας 30, καταστρέφοντας 375 από τα 400 σπίτια της πόλης, βυζαντινές εκκλησίες και ιστορικά αρχοντικά. Ολοκαύτωμα. Για το λόγο αυτό η Υπάτη έχει ανακηρυχθεί Μαρτυρική Πόλη.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Γοργοποτάμου, Τοπική Κοινότητα Γοργοποτάμου

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στον Πεζόδρομο του Γοργοποτάμου

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Γοργοπόταμος

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/35

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/mnimeio-martyrikis-polis-ypatis>

10.Ιστορική γέφυρα Γοργοποτάμου

3D μοντέλα: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gis_3d/155

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Πάνω από το χωριό του Γοργοποτάμου βρίσκεται η ιστορική ομώνυμη γέφυρα, που ενώνει τις δύο πλαγιές της Οίτης και διαπερνά η σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών - Θεσσαλονίκης. Σ' αυτή την γέφυρα γράφτηκε μια από τις ενδοξότερες σελίδες της νεότερης ιστορίας. Την νύχτα της 25ης Νοεμβρίου του 1942 οι ενωμένες αντιστασιακές οργανώσεις του Ε.Α.Μ και του Ε.Δ.Ε.Σ μαζί με Αγγλους σαμποτέρ, ύστερα από απόφαση του συμμαχικού στρατηγείου της Μέσης Ανατολής, ανατίναξαν τη γέφυρα προκαλώντας μεγάλη καθυστέρηση στη διέλευση των Γερμανών, που πίεζαν τους συμμάχους στην Αφρική. Η γέφυρα ανακατασκευάστηκε το 1948. Έχει μήκος 211 μέτρα και ύψος 30 μέτρα. Στο μικρό

ύψωμα, που βρίσκεται σε απόσταση λίγων μέτρων, πραγματοποιείται επετειακή συγκέντρωση εκπροσώπων της πολιτείας και αντιστασιακών οργανώσεων, για να τιμηθεί το κατόρθωμα της 25ης Νοεμβρίου 1942, που εκφράζει εκτός των άλλων και την Ενότητα του αγώνα των χρόνων της Κατοχής εναντίον των δυνάμεων της βίας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Το νότιο βάθρο της Γέφυρας με φρουρά 80 Ιταλών και πλήρη οχύρωση ανέλαβε να καταλάβει τμήμα 60 ανταρτών του ΕΛ.Α.Σ με αρχηγό τον Κωστούλα, τους Ελασίτες θα ακολουθούσε ο υπασπιστής του Ζέρβα, Μ.Μυριδάκης με 8-10 Εδεσίτες, για να εξουδετερώσει πιθανή αντίδραση του εχθρού που δεν θα είχε προβλεφθεί και στη συνέχεια να κόψει το δρόμο υποχώρησης των Ιταλών. Το βόρειο βάθρο της Γέφυρας, που φυλασσόταν από 30 Ιταλούς και είχε εγκατεστημένα δύο δίκανα αντιαεροπορικά, ικανά να χρησιμοποιηθούν και κατά επίγειων στόχων, ανέλαβε τμήμα 30 ανταρτών του Ε.Δ.Ε.Σ, με επικεφαλής τους ανθυπολοχαγούς Παπαχρήστου και Πετροπουλάκη. Την υπονόμηση και ανατίναξη της Γέφυρας, ανέλαβαν οι ειδικευμένοι Άγγλοι σαμποτέρ, στους οποίους δόθηκε βοήθεια λίγων εκπαιδευμένων ανδρών, τύπου ΕΛ.Α.Σ και Ε.Δ.Ε.Σ. Επίσης, δύο ομάδες του ΕΛ.Α.Σ με 15 άνδρες η καθεμία και ένα Βρετανό σαμποτέρ, ανέλαβαν να υπονομεύσουν την σιδηροδρομική γραμμή ένα χιλιόμετρο περίπου προς το νότο και ένα προς το βορρά, ώστε να αποκλειστεί η δυνατότητα αποστολής ενισχύσεων στον εχθρό, με τρένο. Αρχηγός της μίας τέθηκε ο Διαμαντής (Γιάννης Αλεξάνδρου), και της άλλης ο Ηρακλής (Κώστας Σκαρμούτσος). Μία ακόμη ομάδα 15 Ελασιτών, ανέλαβε να κάψει με βενζίνη την ξύλινη οδική γέφυρα του ποταμού, σε περίπτωση που έκαναν την εμφάνισή τους από εκεί, εχθρικές δυνάμεις. Τέλος, γενική εφεδρεία ορίστηκε ομάδα 30 ανταρτών του ΕΛ.Α.Σ με αρχηγό τον Νικηφόρο. Χρόνος έναρξης της επιχείρησης ορίστηκε η 11η βραδινή και η γενική αρχηγία ανατέθηκε στον Ζέρβα. Όλη η επιχείρηση στέφθηκε με επιτυχία και ολοκληρώθηκε στις 2.21 ώρα, της 26ης Νοεμβρίου. Για να γίνει όμως αυτό κατορθωτό, ρίχτηκε στη μάχη η εφεδρική δύναμη του Νικηφόρου, αφού οι δυνάμεις του Ε.Δ.Ε.Σ, που είχαν αναλάβει το βόρειο βάθρο της Γέφυρας τρόμαξαν μπροστά στα ιταλικά πυρά και υποχώρησαν. Δυο μέρες μετά οι Ιταλοί, προχώρησαν σε αντίποινα, για εκφοβισμό του λαού. Παρέλαβαν από τις φυλακές της Λαμίας, 14 πατριώτες από τους οποίους τους 7 εκτέλεσαν μπροστά στη γκρεμισμένη γέφυρα και άλλους 7 στο χωριό Καστέλλια Παρνασσίδος από όπου κατάγονταν, μαζί με 10 ακόμη κατοίκους του χωριού. Η ανατίναξη της Γέφυρας του Γοργοποτάμου, θεωρήθηκε ως μία από τις δύο σημαντικότερες αντιστασιακές ενέργειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, μαζί με το σαμποτάζ του βαρέος ύδατος στο Ρζουκάν της Νότιας Νορβηγίας. Ο Τσόρτσιλ στα Απομνημονεύματά του αναφέρεται στο γεγονός της ανατίναξης της Γέφυρας, ενώ στην υψηλή αποτίμηση του γεγονότος συμφωνούν και οι Γερμανοί ιστορικοί, μάλιστα ο Borckenau αναγορεύει τον Γοργοπόταμο ως τη «σημαντικότερη αντάρτικη επιχείρηση σε ολόκληρη την Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο».

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Γοργοποτάμου, Τοπική Κοινότητα Γοργοποτάμου

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Ακολουθώντας την Π.Ε.Ο. Λαμίας-Αθήνας στη διασταύρωση του Μοσχοχωρίου στρίβουμε δεξιά προς Γοργοπόταμο, ακολουθώντας τη σήμανση προς Δυό Βουνά και προβάλλεται μπροστά σας η Ιστορική Γέφυρα. 2. Ακολουθώντας την επαρχιακή οδό Λαμίας- Γοργοπόταμου και αφού φτάσουμε στην πλατεία του χωριού, βλέπετε την Γέφυρα.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί μέχρι την Πλατεία του Γοργοποτάμου

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Γοργοπόταμος

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/31

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/h-gefyra-toy-gorgopotamoy>

11.Κάστρο Λαμίας

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Κάστρο της Λαμίας στην κορυφή ενός βραχώδους λόφου, δεσπόζει και ελέγχει την κοιλάδα του Σπερχειού μέχρι τον Μαλιακό κόλπο και το πέρασμα που οδηγεί δια μέσου της Όθρυος στην Θεσσαλία. Το μέσον του κεντρικού πλατώματός του καταλαμβάνει ο οθωνικός στρατώνας, στον οποίο στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας. Πρόσφατες ανασκαφικές έρευνες εντός των τειχών της ακρόπολης απέδειξαν ότι η θέση κατοικούνταν τουλάχιστον από την εποχή του Χαλκού (2800-1100 π.Χ.) και ιδιαίτερα κατά την Μυκηναϊκή Περίοδο. Η ακρόπολη αποτελούσε το κέντρο του αμυντικού συστήματος της Λαμίας κατά την

Κλασική/Ελληνιστική περίοδο και συνδεόταν με τα τείχη της κάτω πόλης. Το αρχαίο τείχος διατηρείται σε όλη του την έκταση σε πολύ καλή κατάσταση λόγω της συνεχούς χρήσης και των διαδοχικών επισκευών. Ο σωζόμενος οχυρωματικός περίβολος έχει κάτοψη τριγωνική και περίμετρο που φτάνει τα 600μ. και το ύψος του ποικίλει φτάνοντας στη ΒΔ γωνία τα 13 μέτρα. Το πάχος της τοιχοποιίας είναι κατά μέσο όρο 1,35μ. και απολήγει σε οδοντωτές επάλξεις. Το Κάστρο έχει δυο πύλες, μια στα ΝΑ, τη λεγόμενη και "σιδηρά πύλη", μέσω της οποίας επικοινωνούσε με την κάτω πόλη και μια στα ΒΑ που οδηγούσε προς την Όρθρυ. Ενισχυτικοί πύργοι υψώνονται κοντά στις πύλες, στις γωνίες του τείχους και σε όλα τα ασθενή για την άμυνα σημεία. Εσωτερικά ο χώρος διαιρούνταν με δυο εγκάρσιους τοίχους σε τρία μέρη. Το βόρειο τμήμα (ακροπύργιο) βρίσκεται ψηλότερα και χρησίμευε ως το έσχατο καταφύγιο των υπερασπιστών του Κάστρου. Το αρχαιότερο τμήμα του περιβόλου της είναι κτισμένο κατά το πολυγωνικό σύστημα και χρονολογείται στα τέλη του 5ου αι. π.Χ., όταν η Λαμία έγινε πρωτεύουσα του κράτους των Μαλιέων και γνώρισε σημαντική άνθιση από το 413 π.Χ.. Στη βάση του ΒΔ πύργου απαντά ισόδομο τραπεζιόσχημο σύστημα δόμησης που μπορεί να χρονολογηθεί από τα τέλη του 5ου ως τις αρχές του 4ου αι. π.Χ. Ισόδομο ορθογώνιο σύστημα απαντά σε αρκετά άλλα σημεία της βάσης του τείχους. Παραμένει αβέβαιο αν υπήρξε κάποια ανακαίνιση του τείχους στην εποχή του Ιουστινιανού. Τα τμήματα αργολιθοδομής με ενδιάμεση χρήση συνδετικού κονιάματος και κεραμιδιών ανήκουν σε επισκευές πιθανόν των βυζαντινών χρόνων, αλλά επίσης των Φράγκων και των Καταλανών. Το πλάτωμα της ΝΔ γωνίας χρησίμευε στο Μεσαίωνα ως προμαχώνας και διέθετε δεξαμενή. Νέες συμπληρώσεις και επισκευές πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Η πόλη της Λαμίας μετά τα μέσα του 4ου αι. π.Χ. τέθηκε κάτω από την κυριαρχία του Φιλίππου Β΄. Το 302 π.Χ. απελευθερώθηκε από τον Δημήτριο τον Πολιορκητή και μέχρι την κατάληψή της από τους Ρωμαίους παρέμεινε κάτω από την επιρροή των Θεσσαλών και των Αιτωλών. Κατά τον Λαμιακό πόλεμο (323/22 π.Χ.) ο στρατηγός των Αθηναίων Λεωσθένης σκοτώθηκε έξω από τα τείχη της Λαμίας ενώ πολιορκούσε τους Μακεδόνες που υπερασπίζονταν την Λαμία. Το 190 π.Χ. ο ύπατος Μάνιος Ακίλιος Γλαβρίων κατέλαβε και λεηλάτησε άγρια την πόλη. Τον 13ο και 14ο αι. πέρασε διαδοχικά στα χέρια των ξένων κατακτητών του Μεσαίωνα, Φράγκων και Καταλανών και πήρε την ονομασία «Κάστρο». Το 1446 κατελήφθη οριστικά από τους Τούρκους και παρέμεινε στην κατοχή τους μέχρι την απελευθέρωση της Λαμίας το 1833. Την εποχή του Όθωνα κτίστηκε στο κεντρικό πλάτωμα στρατώνας για τις ανάγκες των παραμεθορίων δυνάμεων. Από το 1884 μέχρι και το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το Κάστρο χρησιμοποιήθηκε ως στρατώνας. Το 1973 ο χώρος παραδόθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στο Υπουργείο Πολιτισμού και το 1984 ο Δήμος της Λαμίας ανέλαβε την ανάπλασή του και την επισκευή του στρατώνα, με σκοπό τη στέγαση εκεί του Αρχαιολογικού Μουσείου της πόλης.

Χρονολογική περίοδος: Κλασική εποχή, Ελληνιστική εποχή, Υπομυκηναϊκή εποχή, Μυκηναϊκή εποχή, Βυζαντινή εποχή, Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Μελίνας Μερκούρη με κατεύθυνση ανατολικά.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο μέχρι το κέντρο της πόλης και στη συνέχεια με Ι.Χ. ή ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Διαθέτει Χώρο Στάθμευσης πλησίον εισόδου Κάστρου

Περίοδος λειτουργίας: Καθημερινά : 08:00- 15:00

Εποπτεύων φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: ΙΔ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων Κάστρο Λαμίας, Τ.Κ. 35100, Λαμία (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: +30 22310 29992 Φαξ: +30 22310 46106 Email: iderka@culture.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: Ναι

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Αρχαιολογικός Χώρος

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/15

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/kastro-lamias-0> http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1444

12.Κενοτάφιο Αθανασίου Διάκου

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το έτος 1886, με πρόταση του Ταγματάρχη Ρούβαλη και αργότερα το 1889 με ενέργειες του Δημάρχου Λαμιέων Σκληβανιώτου, κατασκευάστηκε το κενοτάφιο αυτό σε ανάμνηση της τραγικής θυσίας του Αθανάσιου Διάκου, μια από τις πιο συγκλονιστικές μορφές του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων. Είναι ένας Γολγοθάς, δηλαδή συσσώρευση μεγάλων λίθων, που έχει στην κορυφή του μαρμάρινο Σταυρό, τον οποίο περιβάλλουν φύλλα δάφνης. Στην πρόσοψη του Γολγοθά υπάρχει η επιγραφή: "Ούτος ο τόπος ένθα τήν 23ην Απριλίου 1821 υπό των Τούρκων ανασκολοπισθείς εμαρτύρησε υπέρ Πίστεως και Ελευθερίας ο Αθανάσιος Διάκος." Σε άλλη πλάκα, που τοποθετήθηκε το 1930 με τη συμπλήρωση 100 χρόνων ελεύθερης Λαμίας, ο ποιητής Κωστής Παλαμάς έγραψε τους ακόλουθους στίχους: "Καί των ηρώων καύχημα στήν δόξα του Κυρίου Θανάση Διάκο σ' εφερεν ο δαρμός του μαρτυρίου, καί ενω σο' υ σπάραζε κακή φωτιά τό τίμιο σωμα τραγούδι αγγελικό φιλί σου μύρωνε τό στόμα."

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Ο Αθανάσιος Διάκος επέλεξε να υπερασπιστεί τη γέφυρα της Αλαμάνας, έτσι, στις 22 Απριλίου του 1821, με 48 άντρες έδωσε μια απελπισμένη, σώμα με σώμα, μάχη. Άλλωστε, η επανάσταση στη Ρούμελη είχε ήδη ξεσπάσει και η Λιβαδειά, ελεύθερη πια, είχε σηκώσει την ελληνική σημαία στο κάστρο της, στις 4 Απριλίου του 1821. Η επιλογή του αυτή εμψύχωνε κι άλλους Έλληνες στον αγώνα για την εθνική απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό και έδινε χρόνο στους εξεγερμένους Έλληνες της Τριπολιτσάς, εμποδίζοντας την ενίσχυση των Τούρκων της Πελοποννήσου, με επιπλέον στρατιωτικές δυνάμεις. Εναντίον των εξεγερμένων της Ρούμελης, είχαν καταφτάσει ο Ομέρ-Βρυώνης και ο Κιοσέ-Μεχμέτ, επικεφαλής 8.000 πεζών και 900 ιππέων Τούρκων, με διαταγή να καταπνίξουν την επανάσταση στη Ρούμελη και στη συνέχεια να προχωρήσουν στην Πελοπόννησο, για να καταστείλουν την επανάσταση στην Τριπολιτσά. Αν και ο Διάκος αγωνίστηκε ηρωικά μέχρι τέλους, έπεσε στα χέρια των Τούρκων, αφού όπως προαναφέρθηκε τέτοιες πολεμικές αναμετρήσεις είχαν προδιαγεγραμμένη έκβαση. Οι Τούρκοι του έταξαν τιμές και αξιώματα, εάν απαρνούσαν τον αγώνα και προσχωρούσε στο τουρκικό στρατόπεδο. Ο Διάκος αρνήθηκε, απαντώντας με την ιστορική φράση : «Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θε να πεθάνω» και οι Τούρκοι τον θανάτωσαν με μαρτυρικό τρόπο, παλουκώνοντάς τον, ζωντανό.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Το Κενοτάφιο βρίσκεται στον πεζόδρομο "Καλύβα-Μπακογιάννη", με κατεύθυνση από πλατεία Πάρκου για πλατεία Λαού, δεξιά.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο μέχρι το κέντρο της πόλης

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης (πεζόδρομος)

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/6

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/kenotafio-athanasioy-diakoy>

13.Κεντρικός Σιδηροδρομικός Σταθμός

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Η σύνδεση της Λαμίας με το Σιδηροδρομικό Δίκτυο της χώρας γίνεται από τον Κεντρικό Σιδηροδρομικό Σταθμό. Από εκεί οι επιβάτες μεταφέρονται στο Σταθμό Λειανοκλαδίου, όπου υπάρχει ανταπόκριση για ολόκληρη τη χώρα. Επίσης κατά τη διάρκεια της ημέρας πραγματοποιούνται δρομολόγια που εξυπηρετούν τόσο τους κατοίκους, όσο και τους επισκέπτες της περιοχής, που θέλουν να μετακινηθούν από το Λειανοκλάδι προς το κέντρο της Λαμίας, τις συνοικίες Μεγάλη Βρύση Φθιώτιδας και Αγία Μαρίνα, με τελικό προορισμό την κωμόπολη της Στυλίδας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Πριν από 130 χρόνια περίπου, η Ελλάδα ήταν πολύ μικρότερη κι αδύναμη, και τα σύνορα έφταναν λίγο πιο έξω από τη Λαμία. Δεν υπήρχαν ούτε αμαξητοί δρόμοι ούτε το βασικό και προσιτό σήμερα μεταφορικό μέσον, το αυτοκίνητο, Ι.Χ., λεωφορείο ή φορτηγό. Το σιδηροδρομικό δίκτυο είχε αρχίσει να σχεδιάζεται και να διαμορφώνεται, αλλά δεν είχε τεθεί σε πλήρη λειτουργία. Το 1900 ξεκίνησαν οι εργασίες κατασκευής ενός μεγάλου δικτύου "διεθνούς" γραμμής, με διαδρομή Πειραιά- Θήβα- Λειβαδιά- Λιανοκλάδι- Λάρισα- Παπαπούλι (τα τότε ελληνοτουρκικά σύνορα). Μήκος διαδρομής περίπου 400 χιλιόμετρα. Εκτός από το βασικό δίκτυο κατασκευάστηκαν και δύο διακλαδώσεις: Σχηματάρι- Χαλκίδα και Λιανοκλάδι-Λαμία- Στυλίδα με μήκος 22 χιλιόμετρα η κάθε μία. Οι εργασίες κατασκευής ολοκληρώθηκαν το 1909.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Κατευθυνόμενοι δυτικά επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως συναντάμε τον Κεντρικό Σιδηροδρομικό Σταθμό, αριστερά.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό λεωφορείο, ΟΣΕ, αστικό λεωφορείο με Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/12

14.Λόφος Κολωνού Θερμοπύλες

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Απέναντι από το σύγχρονο μνημείο του Λεωνίδα, βρίσκεται χαμηλός λόφος, που έχει ταυτιστεί με τον Κολωνό, όπου διεξήχθη η τελική φάση της μάχης των Θερμοπυλών. Η μορφή του λόφου του Κολωνού, όπου έλαβε χώρα η τελική φάση της μάχης του 480 π.Χ. έχει αλλάξει ριζικά από την αρχαιότητα έως σήμερα, λόγω κατασκευής αλλεπάλληλων αμυντικών έργων στο χώρο, σε διάφορες εποχές, γεγονός που βεβαιώνει τη σπουδαιότητά του ως στρατηγικού σημείου άμυνας. Η μικρή ανασκαφική έρευνα του 1939 στον παραπάνω λόφο απέδωσε πλήθος σιδερένιων και χάλκινων λογχών και αιχμών βελών του 5ου αι. π.Χ., πολλές από τις οποίες ανήκουν σε ανατολικούς τύπους. Σύμφωνα με την αφήγηση του Ηρόδοτου εκεί τάφηκαν οι πεσόντες της μάχης των Θερμοπυλών και προς τιμή τους στήθηκε λίθινος λέων και τρία ενεπίγραφα μνημεία. Σήμερα την κορυφή του λόφου κοσμεί αναπαράσταση του επιγράμματος του Σιμωνίδη του Κείου.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Κλασσική εποχή, Ελληνιστική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων, Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Ερχόμενοι από Αθήνα επί της Ε.Ο. με κατεύθυνση προς Λαμία, μετά τα διόδια της Αγίας Τριάδας ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

2. Ερχόμενοι από Θεσσαλονίκη με κατεύθυνση προς Αθήνα μετά την Λαμία ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διαθέτει Χώρο Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Θερμοπύλες

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Αρχαιολογικός Χώρος

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/30

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/lofos-kolonoy-thermopyles>

15. Μνημείο Άγνωστου Στρατιώτη

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στο πέραςμα των χρόνων πολλοί στρατιώτες έδωσαν τη ζωή τους και έπεσαν στα πεδία μαχών χωρίς να αναγνωριστούν ή να ανεβρεθούν οι σωροί τους. Η ανάγκη να εκπροσωπηθούν όλοι οι άγνωστοι πεσόντες και να επιτευχθεί η απονομή επίσημης συνολικής τιμής στη μνήμη των υπερ πατρίδος πεσόντων στρατιωτών οδήγησε τα έθνη στη δημιουργία ενός συμβολικού μνημείου, τον τάφο του άγνωστου στρατιώτη. Ο τάφος του αγνώστου στρατιώτη εξωτερικεύει την έννοια της φιλοπατρίας, συγκεντρώνει τα στοιχεία μιας υψηλής πατριωτικής πράξεως και αποτελεί τη φανερότερη εκδήλωση του οφειλόμενου επαίνου και της δόξας που πρέπει να ακολουθεί τη μνήμη των πεσόντων και την εθελουσία τους υπέρ της πατρίδας. Ο Εύζωνας που βρίσκετε στη πλατεία Πάρκου στο Κέντρο της πόλης, είναι μνημείο στον Άγνωστο Στρατιώτη του Βαλκανικού Πολέμου.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Επί της πλατείας Πάρκου, στο κέντρο της πόλης βρίσκεται το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/4

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/mnimeio-agnostoy-stratioti> <http://www.army.gr/default.php?pname=IstoriaAgnwstouStratiwtith&la=1>

16.Μνημείο Εθνικής Αντίστασης

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Μνημείο Εθνικής Αντίστασης αναπαριστά τον πρωτοκαπετάνιο των ανταρτών κατά του κατακτητή, Άρη Βελουχιώτη με άλλες μορφές ανταρτών και ανταρτισσών. Το όλο σύμπλεγμα διακοσμείται και από άλλες σκηνές της αντίστασης.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων – Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Στη δυτική είσοδο της Λαμίας και στο ύψος του ΚΕΥΠ θα συναντήσει κανείς το Μνημείο εθνικής Αντίστασης.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

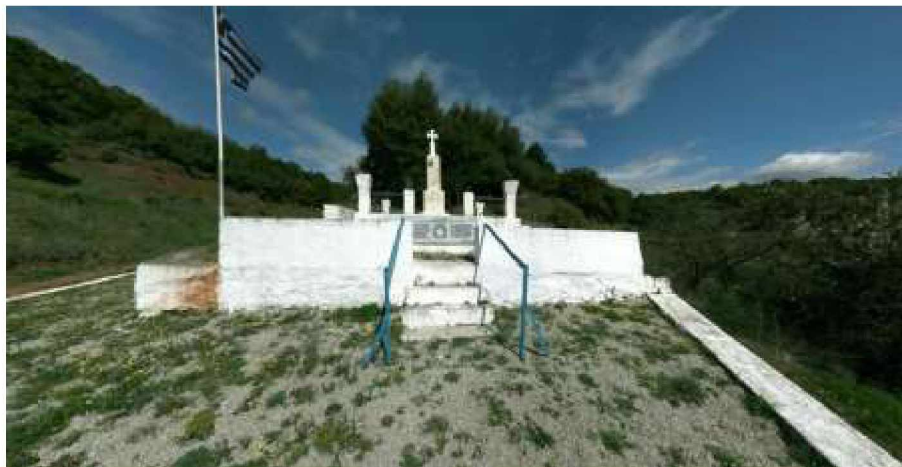
Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/3

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/mnimeio-ethnikis-antistasis>

17. Μνημείο Καμηλόβρυσης

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στο σημείο αυτό το 1897 σταμάτησαν την προέλασή τους οι Τούρκοι στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βορειοανατολικά της Λαμίας, στο δρόμο προς Δομοκό συναντάει κανείς το μνημείο που είναι αφιερωμένο στη μάχη της Καμηλόβρυσης

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/5

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/mnimeio-kamilovrysis>

18. Μνημείο Μάχης Παύλιανης

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Την 3 Ιουνίου του 1943, λίγο πριν το μεσημέρι μια ομάδα διακοσίων (200) μαχητών του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ τέθηκε αντιμέτωπη με μια Ιταλική φάλαγγα που ενεργούσε επιχειρήσεις εκκαθάρισης στις ορεινές περιοχές. Μέχρι να νυχτώσει οι Έλληνες με υψηλό φρόνημα είχαν κατατροπώσει τους Ιταλούς αποδεκατίζοντάς τους. Παρά το ότι οι συνέπειες της μάχης ήταν βαρύτερες για τον άμαχο πληθυσμό, τελικά οι ιταλικές δυνάμεις αποκρούστηκαν και εγκατέλειψαν οριστικά την περιοχή μετά από νέα μάχη, που έλαβε χώρα αργότερα στην περιοχή της Καλοσκοπής. Η προσπάθεια τους να εκμηδενίσουν τις αντάρτικες δυνάμεις απέτυχε παταγωδώς, κοστίζοντας τους σοβαρότατες απώλειες.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Παύλιανης, Τοπική Κοινότητα Παύλιανης

Οδηγίες πρόσβασης: Ακολουθούμε τον επαρχιακό δρόμο Οίτης-Παύλιανης και πριν την Παύλιανη δεξιά βρίσκεται το μνημείο.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο μέχρι την Πλατεία της Παύλιανης, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Παύλιανη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/41

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/mahi-tis-paylianis>

19. Μνημείο Οπλαρχηγών στις Κομποτάδες

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στην πλατεία του χωριού, που αποτελεί και ιστορικό πάρκο, μπορεί κανείς να θαυμάσει τα αιωνόβια πλατάνια, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί μνημεία της φύσης. Στα πλατάνια αυτά έγινε η σύσκεψη των οπλαρχηγών Διάκου, Πανουργιά και Δυοβουνιώτη για το πώς θα αντιμετωπίσουν τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη και του Κιοσέ Μεχμέτ, που κατέβαιναν στην Πελοπόννησο. Σχετική αναμνηστική στήλη υπάρχει στη θέση Τέσσερα Πλατάνια. Στο σημείο αυτό θα δείτε εκτός της στήλης και ομάδα πέντε γέρικων πλατάνων, που έχουν αναγνωριστεί ως μνημεία της φύσης ιδιαίτερης προστασίας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Κομποτάδων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην Πλατεία των Κομποτάδων.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Κομποτάδες

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/22

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/istoriki-plateia-kompotadon>

20. Μνημείο πεσόντων

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Το Ηρώο, μνημείο που υπάρχει στο κέντρο της πόλης και στην ομώνυμη πλατεία, είναι αφιερωμένο στα θύματα – εκτελεσθέντες κατά το Ολοκαύτωμα της 17ης Ιουνίου 1944 στην Υπάτη. Στις 17 Ιουνίου 1944, ημέρα Σάββατο, γράφτηκε ίσως η πιο μελανή σελίδα στην νεότερη ιστορία της πόλης. Οι δυνάμεις κατοχής των Γερμανών για να εκδικηθούν την Υπάτη, που ήταν ορμητήριο των Ανταρτών του ΕΛΑΣ, πυρπολούν, λεηλατούν και εκτελούν αμάχους και πατριώτες. Στρατιωτικά τμήματα της κεντρικής γερμανικής διοίκησης Λαμίας επιτέθηκαν κατά της Υπάτης, εκτελώντας 28 άτομα, τραυματίζοντας 30, καταστρέφοντας 375 από τα 400 σπίτια της πόλης, βυζαντινές εκκλησίες και ιστορικά αρχοντικά. Ολοκαύτωμα. Για το λόγο αυτό η Υπάτη έχει ανακηρυχθεί Μαρτυρική Πόλη.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται Βόρεια της πλατείας της Υπάτης.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο μέχρι την Πλατεία της Υπάτης και στη συνέχεια με Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη/Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/23

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/mnimeio-martyrikis-polis-ypatis>

21. Προτομές-Αδριάντες

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Υπάρχουν στο κέντρο της Υπάτης και στην ομώνυμη πλατεία οι προτομές του Δημήτριου Αινιάνα, του Ιωάννη Παπαρρόδου και του Ιωάννη Παπακυριαζή.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται Βόρεια της Πλατείας της Υπάτης

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/36

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/route/i-ypati-me-mia-matia>

22. Σπηλιά Αγ. Ιερουσαλήμ

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Απέναντι από το Κάστρο της Υπάτης, κοιτάζοντας στην Οίτη, αντικρίζεις την σπηλιά της Αρσαλής. Εκεί πάνω στα ψηλόμετα της ελατοσκεπάστης Οίτης, μια σπηλιά πελώρια ανάμεσα στα βράχια και στα έλατα, φαντάζει σαν μάτι Κύκλωπα, που αγρυπνάει για το βασίλειό του. Είναι η σπηλιά της Αρσαλής (Αγίας Ιερουσαλήμ) όπου οι Υπαταίοι, τιμώντας την μνήμη της διαμόρφωσαν ένα μέρος του εσωτερικού της, σε Εκκλησούλα και την γιορτάζουν την Πέμπτη της Διακαινησίμου, με χαρακτήρα πανηγυρικό, σύμφωνα με τα τοπικά έθιμα. Εκεί, μεταφέρθηκε από πιστούς η εικόνα της Αγίας, με σκοπό τη διαφύλαξη της από τους αλλόθρησκους. Μόνο άντρες ανεβαίνουν την περίοδο αυτή στη σπηλιά ,ενώ οι γυναίκες και όσοι δεν μπόρεσαν ν' ανέβουν συγκεντρώνονται την Πέμπτη το πρωί στην πανέμορφη τοποθεσία ‘ Περιβόλια’ που παρουσιάζει μια εικόνα φυσικής αντίθεσης, σε σχέση με την αγριότητα του βουνού, γιατί είναι κατάφυτη από περιβόλια και δένδρα, άγρια και ήμερα. Στο πλάτωμα της τοποθεσίας αυτής είναι η βρύση, που τρέχει άφθονο και γάργαρα νερό, που πηγάζει από τα σπλάχνα της Οίτης και λίγο πιο πέρα ένας αιωνόβιος πλάτανος, με μια μεγάλη κουφάλα στον κορμό του, που μέσα σ' αυτήν μπορεί κανείς να ξεκουραστεί. Όταν τελειώσει η λειτουργία στην σπηλιά, δίνεται το σύνθημα της αναχώρησης και όλοι κατηφορίζουν στα Περιβόλια, όπου γίνεται γλέντι. Μετά όλοι μαζί κατεβαίνουν στην πλατεία, όπου γίνεται περιφορά της εικόνας, την οποία φέρνουν από την σπηλιά, και ο αγιασμός. Το βράδυ χορεύουν οι Αρσαλιώτες και όλα τα αγόρια περιμένουν με ανυπομονησία να πάρουν το βάπτισμα του πυρρός και να γίνουν Αρσαλιώτες. Άλλωστε, όποιος έρχεται στην Υπάτη είναι δεδομένο ότι γίνεται Αρσαλιώτης.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Στην Ανατολική είσοδο της Υπάτης ακολουθούμε τον αγροτικό δρόμο, ο οποίος αρχικά είναι τσιμεντοστρωμένος, προς Αγ. Κυριακή, στην περιοχή Περιβόλια, ακολουθούμε το μονοπάτι διαδρομής 3 ωρών για αρχάριους.

Μέσα μεταφοράς: ΙΧ (4x4) μέχρι ενός σημείου

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΟΧΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/43

Πηγές: <http://www.imfth.gr/content/spilaiodeis-naoi-toy-oroys-oiti>

23. Στάδιο Αμφικτυονιών

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Αμφικτυονίες ήταν η εξωτερική συνένωση και συνδιοίκηση μεταξύ των πόλεων, με εσωτερική σε κάθε πόλη ανεξαρτησία, ελευθερία και αυτοδιοίκηση. Ό,τι ακριβώς είναι και σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάμεσα στις πρώτες Αμφικτυονίες ήταν και αυτή της Ανθήλης, η οποία ήταν αφιερωμένη στην Θεά Δήμητρα. Το στάδιο αποτελεί το χώρο όπου λάμβαναν μέρος τα Αμφικτυονικά Συνέδρια, τα οποία ήταν συγκεντρώσεις επίσημων αντιπροσώπων πόλεων - κρατών, σε τακτικά χρονικά διαστήματα. Στα συνέδρια αυτά συζητούνταν συγκεκριμένα θέματα, που αφορούσαν στις ευρύτερες ανάγκες της ζωής, συμπεριφοράς και διαβίωσης, στα διάφορα φύλα τόσο εσωτερικά, όσο και μεταξύ τους.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Η εδαφική συνέχεια και ομοιομορφία της γης κατά περιοχές, επέβαλε τη δημιουργία ξεχωριστών πολιτειών και συνέπεια αυτού, την ίδρυση πολλών μικρών συνενώσεων σε αμφικτυονίες, που αργότερα από πολλές, συγχωνεύτηκαν σε λιγότερες, αλλά με περισσότερους αμφικτυόνες. Κάθε μικροπολιτεία ήταν ένα τμήμα του ευρύτερου ελληνικού λαού, που χαρακτηριζόταν και συνδεόταν μεταξύ του, με το όμαιμο, το ομόγλωσσο, το ομότροπο και το ομόθρησκο, στοιχεία που παρουσιάζονταν εκδηλωτικά κυρίως σε θρησκευτικές συγκεντρώσεις. Ο θεσμός των Αμφικτυονιών δημιουργήθηκε πριν από την ίδρυση των Ελληνικών Πόλεων, όταν στο χώρο κατοικούσαν διάφορα φύλα αρχαιοελληνικά, τα μέλη των οποίων συγκεντρώνονταν σε ένα μέρος, όπως το Στάδιο Αμφικτυονιών, μια προκαθορισμένη ημέρα, για να λατρέψουν έναν Θεό και πιθανόν τον Πελασγικό Δία, αρχικά.

Χρονολογική περίοδος: Κλασσική εποχή, Ελληνιστική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμίας, Τοπική Κοινότητα Ανθήλης

Οδηγίες πρόσβασης: Ακολουθούμε την Ε.Ο. Λαμίας - Αθηνών, στην έξοδο προς Θερμοπύλες ακολουθούμε τον χωμάτινο δρόμο με κατεύθυνση νότια

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: ΙΔ' Εφορεία προϊστορικών & κλασικών αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Ανθήλη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Αρχαιολογικός Χώρος

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/40

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/arhaia-anthili-pylaia-amfiktyonia>

24. Τρίκλιτη βασιλική στα Βαρκά Υπάτης

3D μοντέλα: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gis_3d/151

Κατηγορία: Ιστορία

Γενική περιγραφή: Στη θέση "Βαρκά" των Λουτρών Υπάτης εντοπίστηκαν και ανασκάφηκαν κατά διαστήματα από το 1968 ως το 1973 τα ερείπια μιας τρίκλιτης βασιλικής και ενός κοσμικού κτιρίου, που χαρακτηρίστηκε ως λουτρό. Ο αρχαιολογικός χώρος προς το παρόν δεν είναι διαμορφωμένος, ώστε να καταστεί επισκέψιμος αλλά τα μνημεία είναι ορατά. Το ψηφιδωτό δάπεδο, που κάλυπτε τον ανατολικό χώρο του λεγόμενου λουτρού, αποκολλήθηκε και συντηρήθηκε στα εργαστήρια της 7ης Ε.Β.Α., όπου και φυλάσσεται, έως ότου τοποθετηθεί στο χώρο κατάλληλο στέγαστρο.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Βυζαντινή εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Λουτρών Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην Επαρχιακή Οδό Λ. Υπάτης-Ν. Υπάτη, αριστερά, με κατεύθυνση νότια σε απόσταση 200μ.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: 24η Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Όθωνος 47 Λαμία 35 100 ή Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας Υπάτη (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: 22310-98079, Φαξ: 22310-98070
E.mail: 24eba@culture.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μνημείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/24

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/barka-ypatis>

iii) Θρησκεία : θρησκευτικά αξιοθέατα του Δήμου

1. I.N. Αγ. Νικολάου

Κατηγορία: Θρησκεία

Γενική περιγραφή: Ο ναός του Αγίου Νικολάου, παλαιά Μητρόπολη της Υπάτης, χρονολογείται τον 18ο-19ο αιώνα. Τμήμα όμως του ψηφιδωτού δαπέδου, που υφίσταται στον αύλειο χώρο και τα γλυπτά μέλη, που έχουν χρησιμοποιηθεί ξανά στο Ναό, δηλώνουν την ύπαρξη παλαιοχριστιανικής βασιλικής (4ος – 6ος αι.). Στις κολώνες του περιστυλίου του ναού σώζονται βυζαντινά κιονόκρανα, ενώ σπαράγματα και κολώνες αρχαίων και μεσαιωνικών κτισμάτων βρίσκονται διάσπαρτα στο χώρο.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Βυζαντινή εποχή , Οθωμανική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Στην Κεντρική Πλατεία της Υπάτης, ακολουθούμε την ανηφορική οδό νότια, σε απόσταση 250μ.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο μέχρι την Πλατεία της Υπάτης, I.X., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Ναός

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/38

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/naos-agiou-nikolaou-kai-psifidoto>

2. I.N. Αγ. Σοφίας

Κατηγορία: Θρησκεία

Γενική περιγραφή: Ο ναός της Αγίας Σοφίας κτίστηκε στη θέση παλαιότερου ναού, ο οποίος ανάγεται πιθανότατα στην παλαιοχριστιανική περίοδο. Αρχιτεκτονικά μέλη παλαιοχριστιανικών, βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων έχουν εντοιχιστεί στις όψεις του, ενώ στη νότια πλευρά του έχουν βρεθεί λείψανα βαπτιστηρίου του 5ου αιώνα.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Βυζαντινή εποχή, Οθωμανική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Στην Κεντρική Πλατεία της Υπάτης, ακολουθούμε την ανηφορική οδό νότια, στρίβουμε δεξιά στην οδό Αγία Σοφίας, σε απόσταση 150μ.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο μέχρι την Πλατεία της Υπάτης, I.X., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: -

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Ναός

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/37

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/palaiio-kastro-kai-byzantinos-naos-agias-sofias>

3.Ιερά Μονή Αγάθωνος

Κατηγορία: Θρησκεία

Γενική περιγραφή: Μέσα σε ένα μαγευτικό περιβάλλον, στο δρόμο προς το Λυχνό και αρκετά κοντά στην Υπάτη, συναντάμε την Ιερά Μονή Αγάθωνος, σε υψόμετρο 553 μέτρα στην πλαγιά του όρους «Οίτη». Κτισμένη τον 14ο-15ο αιώνα αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα βυζαντινής τεχνοτροπίας. Η προφορική παράδοση αναφέρει πως το παλιό Μοναστήρι, που ασκήτευε ο Όσιος Αγάθωνας και βρισκόταν στα όρια των γειτονικών χωριών Λυχνού και Καστανιάς, έπαθε καθίζηση και η εικόνα της Παναγίας εξαφανίστηκε, για να βρεθεί σε φωτόλουστη σπηλιά και εκεί, κοντά στη σημερινή του θέση, να χτίσει ο Όσιος το μοναστήρι τον 14ο με 15ο αιώνα. Ακόμη και σήμερα οι κάτοικοι των γύρω χωριών και κυρίως αυτοί του κοντινού Λυχνού μιλούν για την ύπαρξη «στα παλιά χρόνια» μοναστηριού στο νοτιοδυτικό μέρος του χωριού σε κοντινή θέση, που καλείται «Παλιομονάστηρο». Στο μοναστήρι αυτό, πάντοτε σύμφωνα με την παράδοση, ασκήτευε ο μοναχός Αγάθωνας, άγνωστο πότε. Η Μονή μετά το θάνατο του Οσίου Αγάθωνα ονομάστηκε από τους μοναχούς, μονή του Αγάθωνα. Ακολουθώντας τις καταστροφές από τους κατά καιρούς επιδρομείς στην περιοχή της Υπάτης, η Ιερά Μονή Αγάθωνος υπέστη και αυτή καταστροφές, με κυριότερη το 1822 από τον Δράμαλη, που πυρπόλησε το καθολικό. Ι.Μ. Αγάθωνος. Διασώζονται στη Μονή πολλά πολύτιμα κειμήλια και τίμια λείψανα. Τα ιερά κειμήλια, που υπάρχουν σήμερα στο Μουσείο της Μονής, είναι πολλά και ενδιαφέροντα. Δεκάδες σταυροί, ιερά σκεύη, αρτοφόρια, άγια λείψανα, ιερές εικόνες, άμφια, κώδικες, βιβλία, συλλέχθηκαν από τους ναούς και τις διαλυμένες μονές της περιοχής από τον Ηγούμενο Γερμανό Δημάκο και μ' αυτό τον τρόπο διασώθηκαν από τους αρχαιοκάπηλους. Το πιο παλαιό βιβλίο της βιβλιοθήκης είναι ένα σύγγραμμα του Ιουστίνου, Φιλοσόφου και Μάρτυρα, του 1551. Είναι δωρεά του Επισκόπου Ζητουνίου, Φιλόθεου προς τη Μονή. Σε πολλά λειτουργικά βιβλία της Μονής υπάρχουν ενδιαφέρουσες ενθυμήσεις Ηγουμένων και Μοναχών, οι οποίες έχουν μεγάλη ιστορική αξία για τη ζωή της Μονής και των γύρω χωριών. Η προσφορά της Μονής στους χρόνους της επανάστασης του 1821 είναι πολύ μεγάλη. Για την επιτυχία του αγώνα διέθεσε και τους ίδιους τους μοναχούς της, οι οποίοι συστρατεύτηκαν με τους αγωνιστές του Πατρατζικιώτη σπλαρχηγού, Μήτσου Κοντογιάννη. Στη Μονή γίνονταν τακτικές συγκεντρώσεις επί δεκαετίες, ηγούμενος της Μονής διατέλεσε ο αρχιμανδρίτης Γερμανός Δημάκος, ο θρυλικός αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης, ο "παπα-Ανυπόμονος", ο στενός συνεργάτης του Άρη

Βελουχιώτη. Σήμερα στο χώρο της Ιεράς Μονής, αλλά και στο ευρύτερο περιβάλλοντα χώρο, ο επισκέπτης έχει την χαρά, όχι μόνο να απολαύσει τη φύση, αλλά και να βιώσει έντονα το θρησκευτικό συναίσθημα και να νιώσει την προσπάθεια, που έγινε στο πέρασμα του χρόνου για την προστασία και τη διαφύλαξη της Εθνικής Συνείδησης. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να θαυμάσει τον μοναδικό βιότοπο με τα παγώνια, τους φασιανούς, τις πέρδικες, τις πάπιες και διάφορα αλλά είδη πτηνών. Έχει τη χαρά να δει ελάφια, φασιανούς, αγριοπρόβατα και πέρδικες σε έναν ειδικό χώρο 1.200 περίπου στρεμμάτων, που αποτελεί και το Εκτροφείο της Ιεράς Μονής Αγάθωνος. Έχει, επίσης, τη δυνατότητα να επισκεφτεί το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, στις αίθουσες του οποίου εκτίθενται τα κυριότερα είδη της πανίδας και της χλωρίδας του Εθνικού Δρυμού της Οίτης.

Κατά καιρούς στη Μονή λειτούργησαν διάφορες σχολές, ιερατική, γεωργική και δασική. Σήμερα λειτουργεί εκτροφείο θηραμάτων και μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Οίτης (1953). Γιορτάζει την 6η και την 15η Αυγούστου.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Οθωμανική εποχή, Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται χτισμένη στους πρόποδες του όρους Οίτη σε υψόμετρο 553 μέτρων και 7 χιλιόμετρα δυτικά της Υπάτης. Έχουμε τη δυνατότητα να ακολουθήσουμε δύο διαδρομές, με αφητηρία τα Λουτρά Υπάτης. Στην πρώτη περίπτωση ακολουθούμε τη διαδρομή Λουτρά Υπάτης - Αργυροχώρι - Υπάτη - Καπνοχώρι. Στη δεύτερη περίπτωση ακολουθούμε τη διαδρομή Λουτρά Υπάτης - Λαδικού - Βασιλικά - Συκά.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διατίθεται Χώρος Στάθμευσης πλησίον εισόδου Μουσείου

Περίοδος λειτουργίας: Από την Ανατολή έως τη Δύση του Ηλίου

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22310 - 95218

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Ναός

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/34

Πηγές: <http://www.imfth.gr/content/koimiseos-tes-theotokoy-agathonos>

4. Μοναστήρι Δαμάστας

Κατηγορία: Θρησκεία

Γενική περιγραφή: Η Ιερά Μονή Δαμάστας, αφιερωμένη στο Γεννέθλιον της Θεοτόκου, βρίσκεται στο Δ.Δ. Δαμάστας στις πλαγίες του Καλλίδρομου σε ύψος 580 μ., μέσα σε ένα μαγευτικό περιβάλλον και είναι γυναικεία. Η πρόωπη ιστορία της είναι άγνωστη. Το καθολικό είναι του 11ου αιώνα με Αγιογραφίες του 1818. Μία επιγραφή, που βρίσκεται πάνω από το εσωτερικό ανώφλι της κεντρικής πύλης, πληροφορεί τον επισκέπτη, ότι ο Ναός έχει αναγερθεί δαπάνης του Καπετάν Ιωάννη Δυοβουνιώτη. Η Μονή έχει υποστεί πολλές καταστροφές με τη μεγαλύτερη να καταγράφεται στα χρόνια του '21, όταν πυρπολήθηκε από τους Τούρκους. Τότε καταστράφηκαν τα πολύτιμα κειμήλια και η βιβλιοθήκη της. Η ανοικοδόμησή της Μονής οφείλεται σε προσφορές ευσεβών χριστιανών. Παναηγυρίζει στις 8 Σεπτεμβρίου. Μια εκδοχή θέλει η ονομασία «Δαμάστα» να προήλθε από την πόλη Δαμασκό, απ' όπου, όπως κάποιοι πιστεύουν, ήρθε η Ιερά εικόνα της Παναγίας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Βυζαντινή εποχή , Οθωμανική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Γοργοποτάμου, Τοπική Κοινότητα Γοργοποτάμου

Οδηγίες πρόσβασης: Ακολουθώντας την Ε.Ο. Λαμίας - Άμφισας, περνώντας τον κόμβο του Μπράλου, μετά από λίγα μέτρα, στρίβουμε αριστερά.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διατίθεται Χώρος Στάθμευσης πλησίον εισόδου Μοναστηριού

Περίοδος λειτουργίας: Από την Ανατολή έως τη Δύση του Ηλίου

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22310-82586

Περιοχή: Δαμάστα

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Ναός

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/39

Πηγές: <http://www.imfth.gr/content/genesiouy-tes-theotokoy-damastas>

5. Παναγία Αρχοντική

Κατηγορία: Θρησκεία

Γενική περιγραφή: Κάτω από το Κάστρο της Λαμίας έχει κτιστεί κατά το 18ο αιώνα ο Ι.Ν. της Παναγίας της Αρχοντικής. Αποτελεί το δεύτερο μετά το Κάστρο σε αρχαιολογική σημασία μνημείο. Οφείλει το όνομά της στους προύχοντες και άρχοντες της Λαμίας, που εκκλησιάζονταν αποκλειστικά εκεί στο παρελθόν. Έχει χτιστεί πάνω σε παλιότερη εκκλησία, που καταστράφηκε από πυρκαγιά.

Ανοικοδομήθηκε το 1760 και φιλοτεχνήθηκε το 1762. Η τοιχοδομία του Ναού είναι απλή. Ο Νάρθηκας προστέθηκε αργότερα, γι' αυτό δεν έχει τοιχογραφίες, όπως ο κυρίως Ναός. Εσωτερικά ο Ναός είναι κατάγραφος με τέσσερις σειρές θεμάτων - ζώνες. Η πρώτη έχει μαρτύρια Αγίων της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Η δεύτερη ιστορεί από τον Ιερόν Νιπτήρα μέχρι την Ανάσταση. Η τρίτη περιλαμβάνει τριάντα Αγίους και η Τέταρτη ολόσωμους Αγίους άνδρες και γυναίκες.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: -

Χρονολογική περίοδος: Οθωμανική εποχή

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Υπάρχουν μέσα μαζικής συγκοινωνίας (λεωφορείο του ΚΤΕΛ Φθιώτιδας, ΟΣΕ), μέχρι το κέντρο της Λαμίας, απ' όπου με Ι.Χ., αυτοκίνητο ή ΤΑΞΙ γίνεται η μετάβαση στο Κάστρο Λαμίας, το οποίο βρίσκεται πλησίον της Παναγίας Αρχοντικής, στο μονοπάτι ανατολικά.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο μέχρι το κέντρο της πόλης και στη συνέχεια με Ι.Χ. ή ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: 24η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Γενικές πληροφορίες: Ιερά Μητρόπολη Φθιώτιδας Τηλ. 22310-50551

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Ναός

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/19

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/ekklisia-arhontiki>

iv) Λαογραφία : λαογραφικά αξιοθέατα του Δήμου

1. Δημοτικό Θέατρο

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Η δραστηριότητα του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης αναπτύσσεται σε τρεις σκηνές, την Κεντρική Σκηνή, την Πειραματική Σκηνή και την Παιδική Σκηνή. Στην Κεντρική Σκηνή έχουν ανέβει μεταξύ άλλων έργα των Αισχύλου, Ευριπίδη, Αριστοφάνη, Σαίξπηρ, Τζόνσον, Μολιέρου, Γκολντόνι, Φεϋντώ, Λόρκα, Μίλλερ, Ουίλλιαμς. Έμφαση δόθηκε και στο νεοελληνικό θέατρο με έργα των Καμπανέλλη, Κεχαΐδη-Χαβιαρά, Σκούρτη, Κορρέ, Μποστ κ.α. Στην Πειραματική Σκηνή έχουν ανέβει μεταξύ άλλων έργα των Ρίντλεϊ, Λάμπιουτ, Ντούκοσφκι, Τομά, Τσικληρόπουλου, Κοβάτσεβιτς, κ.α. Ενώ στην Παιδική Σκηνή έχουν ανέβει έργα των Αριστοφάνη, Αρμένη, Τσιάνου, Τριβιζά, Μπραουδάκη, Καλογεροπούλου, Ρουγγέρη, Μπάουμ, Τουέιν, Γουέι, Γκαρθία Λόρκα, Κένι, κ.α. Από το 1998 το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης διοργανώνει κάθε χρόνο το Φεστιβάλ για Σολίστες και Πρωταγωνιστές φιλοξενώντας μονοπρόσωπες παραστάσεις.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης με έδρα τη Λαμία, το μοναδικό στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, εντάχθηκε στο δίκτυο των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. του Υπουργείου Πολιτισμού το 1983 (ΦΕΚ 756/28-12-1983, σύσταση Νομικού Προσώπου με όνομα Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ρούμελης στο Δήμο Λαμιέων) και εγκαινίασε τη δραστηριότητα του το 1985 με την παράσταση «Η αυλή των θαυμάτων» του Ιάκωβου Καμπανέλλη. Από τότε μέχρι το 1988 αποτελούσε αυτόνομο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του Δήμου. Το 1988 (ΦΕΚ 432/21-6-1988) το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης μετατρέπεται σε Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Λαμιέων, νομική μορφή με την οποία λειτούργησε ως τον Απρίλιο του 2008 (ΦΕΚ 960/23-5-2008) οπότε και μετετράπη σε Δημοτική Κοινωνική Επιχείρηση του Δήμου Λαμιέων και ως τέτοια λειτουργεί ως σήμερα. Η δραστηριότητα του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης αναπτύσσεται σε τρεις σκηνές, την Κεντρική Σκηνή, την Πειραματική Σκηνή και την Παιδική Σκηνή. Στην Κεντρική Σκηνή έχουν ανέβει μεταξύ άλλων έργα των Αισχύλου, Ευριπίδη, Αριστοφάνη, Σαίξπηρ, Τζόνσον, Μολιέρου, Γκολντόνι, Φεϋντώ, Λόρκα, Μίλλερ, Ουίλλιαμς. Έμφαση δόθηκε και στο νεοελληνικό θέατρο με έργα των Καμπανέλλη, Κεχαΐδη-Χαβιαρά, Σκούρτη, Κορρέ, Μποστ κ.α. Στην Πειραματική Σκηνή έχουν ανέβει μεταξύ άλλων έργα των Ρίντλεϊ, Λάμπιουτ, Ντούκοσφκι, Τομά, Τσικληρόπουλου, Κοβάτσεβιτς, κ.α. Ενώ στην Παιδική Σκηνή έχουν ανέβει έργα των Αριστοφάνη, Αρμένη, Τσιάνου, Τριβιζά, Μπραουδάκη, Καλογεροπούλου, Ρουγγέρη, Μπάουμ, Τουέιν, Γουέι, Γκαρθία Λόρκα, Κένι, κ.α. Από το 1998 το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης διοργανώνει κάθε χρόνο το

Φεστιβάλ για Σολίστες και Πρωταγωνιστές φιλοξενώντας μονοπρόσωπες παραστάσεις.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Υψηλάντη σε απόσταση 150μ. περίπου από την Πλ. Ελευθερίας

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Λειτουργία ανάλογα με το πρόγραμμα των παραστάσεων

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Διεύθυνση : Υψηλάντου 17 Τηλέφωνο: 22310-33325 Φαξ: 22310-32215 E-mail: dipether@otenet.gr(link sends e-mail)

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: Ναι

Κόστος: Τιμή εισιτηρίου: Ανάλογα την παράσταση

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Θέατρο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/14

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/dipethe-roymelis> <http://www.dipetheroumelis.gr/>

2.Εικαστικά Εργαστήρια

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Τα Εικαστικά Εργαστήρια του Δήμου Λαμιέων ιδρύθηκαν το 1999 με τη συνεργασία του Συλλόγου Καλλιτεχνών Εικαστικών Τεχνών Κεντρικής Ελλάδας (ΣΚΕΤΚΕ) και κατέχουν μια από τις καλύτερες θέσεις πανελλαδικά για τη μεγάλη συμμετοχή των πολιτών στις δράσεις του. Το Μάιο του 2002 εντάχθηκαν με προγραμματική σύμβαση στο Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου συμμετέχουν και συνεργάζονται μεταξύ τους 30 οργανωμένα Εικαστικά Εργαστήρια σε όλη την Ελλάδα. Στόχος του Εργαστηρίου είναι να προσφέρει τη δυνατότητα σε μικρούς και μεγάλους να αποκτήσουν γνώσεις, που θα τους βοηθήσουν να καλλιεργήσουν τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες και να αξιοποιήσουν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Αριστοτέλους 1 στην Πλατεία Λαού.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: 17:00- 22:00 Εγγραφές από 1 Σεπτεμβρίου Πραγματοποίηση μαθημάτων: 1 Οκτωβρίου έως 31 Μαΐου

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Διεύθυνση : Αριστοτέλους 1, πλατεία Λαού, Λαμία Τηλέφωνο & fax : 22310-66066 e-mail : eikerglam@hotmail.com(link sends e-mail)

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΟΧΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη Εγγραφή: 10€ Δίδακτρα: 20€ Ειδικές Προσφορές σε Πολύτεκνους, Φοιτητές, Άπορες Οικογένειες

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/17

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/eikastika-ergastiria-0>

3.Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης Θερμοπυλών

3D μοντέλα: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gis_3d/160

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης Θερμοπυλών (Κ.Ι.Ε.Θ.) περιλαμβάνει τρεις αίθουσες, τις εφαρμογές των οποίων έχει επιμεληθεί το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Η συλλογή του εκπαιδευτικού υλικού είναι βασισμένη στην ιστορία του Ηροδότου και σε αρχαιολογικές έρευνες. Στην πρώτη αίθουσα, που ονομάζεται 'Λεωνίδα', ο επισκέπτης μπορεί να παρακολουθήσει ένα βίντεο, διάρκειας περίπου επτά λεπτών, το οποίο τον ενημερώνει για τη λειτουργία του Κέντρου, καθώς και για το τι θα δει στη συνέχεια, στις άλλες αίθουσες του Κέντρου Ιστορικής Ενημέρωσης. Στη δεύτερη αίθουσα, που ονομάζεται 'Διηνέκης', ο επισκέπτης φορά τα ειδικά γυαλιά, για να παρακολουθήσει την ταινία εικονικής πραγματικότητας (virtual reality), διάρκειας δεκαπέντε λεπτών, στην οποία προβάλλονται ιστορικά στοιχεία για τη Μάχη, τον πολεμικό εξοπλισμό των Ελλήνων, τη διάβαση της Ανοπαίας οδού, την έκβαση της μάχης. Στη συγκεκριμένη σκηνή ο θεατής, αισθάνεται σα να είναι παρών και να παρακολουθεί τον Εφιάλτη να οδηγεί μέσα στη νύχτα, τους Πέρσες από την Ανοπαία Οδό στη Δυτική Πύλη και το λόφο του Κολωνού. Στην τρίτη αίθουσα, που ονομάζεται 'Θερμοπύλες', ο επισκέπτης μπορεί να ενεργοποιήσει με την αφή του τις οθόνες των ειδικών διαδραστικών τραπεζιών και να λάβει με τρόπο εύληπτο όλες τις πληροφορίες, σχετικά με την ιστορία της Μάχης, αλλά και το γενικό ιστορικό περίγραμμα των Περσικών Πολέμων, τα αίτια των Πολέμων, να δει τη ναυμαχία του Αρτεμισίου, να μάθει για τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα, ποιοι ήταν οι 300, πώς ήταν ο οπλισμός τους, ποιες ήταν οι κινήσεις των δύο στρατών και πώς παρατάχθηκαν την ώρα της μάχης καθώς και πολλά άλλα, με έναν τρόπο απρόσμενα διασκεδαστικό.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Η Μάχη των Θερμοπυλών διεξήχθη το 480 π.Χ. μεταξύ Ελλήνων και Περσών, παράλληλα με τη ναυμαχία του Αρτεμισίου. Στις αρχές Σεπτεμβρίου ο πολυάριθμος Περσικός στρατός με αρχηγό του τον Ξέρξη καταφτάνει στα στενά των Θερμοπυλών. Οι Έλληνες, έχουν προεπιλέξει το στρατηγικό αυτό σημείο, για να αντιμετωπίσουν την περσική επίθεση. Ο Ξέρξης απαίτησε από τον Λεωνίδα, τον αρχηγό του Ελληνικού στρατού, να του παραδώσει τα όπλα αλλά εκείνος απάντησε 'Μολών Λαβέ'. Επί δύο ημέρες οι Έλληνες αντιστέκονται ηρωικά. Την τρίτη μέρα ο Εφιάλτης προδίδει τους Έλληνες, υποδεικνύοντας στους Πέρσες το μονοπάτι, μέσω του οποίου θα βρεθούν στην πλάτη των Ελλήνων. Έτσι ο Περσικός στρατός περικυκλώνει τους Έλληνες. Ο Λεωνίδα παραμένει στο πεδίο της μάχης μαζί με 300 Σπαρτιάτες, 700 Θεσπιείς και 400 Θηβαίους, πιστός στους νόμους της πατρίδας. Πέφτει νεκρός από τα Περσικά βέλη. Ο Ελληνικός στόλος, αφού έμαθε τα νέα, απομακρύνεται από το Αρτεμισίο και υποχωρεί στη Σαλαμίνα, όπου αργότερα πέτυχε μια σημαντική νίκη. Η Μάχη των Θερμοπυλών θεωρείται μία από τις πιο

σημαντικές μάχες της Ελληνικής και Παγκόσμιας ιστορίας, διδάσκοντας αξίες όπως η ανδρεία, η αυτοθυσία και η υπακοή στην πατρίδα.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων, Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Ερχόμενοι από Αθήνα επί της Ε.Ο. με κατεύθυνση προς Λαμία, μετά τα διόδια της Αγίας Τριάδας ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

2. Ερχόμενοι από Θεσσαλονίκη με κατεύθυνση προς Αθήνα μετά την Λαμία ακολουθούμε διαδρομή δεξιά προς Τοπική Κοινότητα Θερμοπυλών.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διαθέτει Χώρο Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Καθημερινές (Δευτ.-Παρ.): 9:30-17:30 και σαβ/κα: 9:30-17:30

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22310- 93054

Περιοχή: Θερμοπύλες

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Έλληνες: 1€ | Αλλοδαποί: 3€ | Για ΑΜΕΑ, Φοιτητές, Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/28

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/kentro-istorikis-enimerosis-thermopylon>

4.Κτίριο Μακροπούλου

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το κτίριο στις οδούς Μακροπούλου και Αινιάνων αποτελεί ιδιοκτησία της Αθανασίας Μίχου. Κηρύχθηκε διατηρητέο το 1987 από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Κτίστηκε με προορισμό να χρησιμοποιηθεί ως οικία, ενώ σήμερα λειτουργεί ως Φροντιστήριο.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Δυτικά της πλατείας Ελευθερίας, η οδός Σκληβανιώτου διασταυρώνεται με την Μακροπούλου, στρίβοντας αριστερά, συναντάει κανείς το διατηρητέο κτίριο Μακροπούλου.

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/9

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/neoklassika-diatiritea-ktiria> <http://www.lamia.gr/el/content/periigisi-stin-poli-toy-simera-me-ta-mnimeia-toy-hthes-diplomatiki-tis-antonioy-dimitras>

5.Κτίριο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το κτίριο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας εντοπίζεται στην Πλατεία Ελευθερίας, στην οδό Υψηλάντη 1. Αποτελεί ιδιοκτησία του Δημοσίου. Κηρύχθηκε ως διατηρητέο μνημείο το 1991 από το Υπουργείο Πολιτισμού. Στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής στο οίκημα αυτό βρισκόταν το αρχηγείο των κατακτητών, ενώ προηγουμένως αποτελούσε κτίριο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας. Μετά το 1944, χρονιά κατά την οποία η πόλη αποδεδμεύτηκε από το ζυγό των Γερμανών, στεγάστηκε ο ΕΛΑΣ και το 1946 φιλοξενήθηκαν τα γραφεία της Στρατιωτικής Διοίκησης Λαμίας. Το 1950 η Τράπεζα το πούλησε στο Δημόσιο και σήμερα λειτουργεί η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Υψηλάντου 1 στην Πλ. Ελευθερίας.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 08:00- 15:00

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/18

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/neoklassika-diatiritea-ktiria>

6.Κτίριο Σκληβανιώτου

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Βρίσκεται στην πλατεία Ελευθερίας στη γωνία με την οδό Σκληβανιώτου. Κηρύχθηκε ως διατηρητέο το 2003 από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Χαρακτηρίστηκε ως μνημείο, επειδή υπήρξε η κατοικία της οικογένειας Χατζηχρήστου, αρκετά μέλη της οποίας συνδέθηκαν άμεσα με την Επανάσταση του 1821. Το Αρχοντικό του Χατζηχρήστου κτίστηκε στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Σήμερα, στο ισόγειο του κτιρίου αυτού στεγάζεται καφενείο, το οποίο λειτουργεί από το 1870.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Στη δυτική πλευρά της πλατείας Ελευθερίας βρίσκεται το διατηρητέο κτίριο Σκληβανιώτου.

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/10

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/neoklassika-diatiritea-ktiria>

7.Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας ανήκει στο γραφείο Μουσείων της αρμόδιας Διεύθυνσης του Δήμου Λαμιέων και ιδρύθηκε το 1984. Εκθέτει λαογραφικό υλικό μεγάλης σπουδαιότητας που βοηθά τον επισκέπτη να αναπλάσει την εικόνα της παραγωγής των αγαθών και της καθημερινής ζωής, στην προβιομηχανική κοινωνία. Στον πρώτο όροφο, παρουσιάζονται τα επαγγέλματα της ιστορικής περιόδου πριν τη Βιομηχανική Επανάσταση, όπως ο Γεωργός, ο Κτηνοτρόφος, ο Γανωματής, ο Τσαγκάρης, ο Αργυροχρυσοχόος κ. ά. Από τα επαγγέλματα αυτά, άλλα έχουν εξαλειφθεί σήμερα και άλλα διατηρούνται αλλά με τελείως διαφορετική μορφή, στα μέσα και τους τρόπους παραγωγής. Στο δεύτερο όροφο, παρουσιάζονται εκθέματα που φωτίζουν την καθημερινή ζωή, όπως οι ενδυμασίες διαφόρων περιοχών για τον άνδρα και τη γυναίκα, ο αργαλειός, η νυφική κρεββατοκάμαρα, η εστία και τα μαγειρικά σκεύη της παραδοσιακής οικίας κ. ά. Στο Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας, πραγματοποιούνται ξεναγήσεις καθημερινά από ειδικευμένο προσωπικό, για τους μαθητές κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Το Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας ανήκει στο γραφείο Μουσείων της αρμόδιας Διεύθυνσης του Δήμου Λαμιέων και ιδρύθηκε το 1984. Εκθέτει λαογραφικό υλικό μεγάλης σπουδαιότητας που βοηθά τον επισκέπτη να αναπλάσει την εικόνα της παραγωγής των αγαθών και της καθημερινής ζωής, στην προβιομηχανική κοινωνία. Στον πρώτο όροφο, παρουσιάζονται τα επαγγέλματα της ιστορικής περιόδου πριν τη Βιομηχανική Επανάσταση, όπως ο Γεωργός, ο Κτηνοτρόφος, ο Γανωματής, ο Τσαγκάρης, ο Αργυροχρυσοχόος κ. ά. Από τα επαγγέλματα αυτά, άλλα έχουν εξαλειφθεί σήμερα και άλλα διατηρούνται αλλά με τελείως διαφορετική μορφή, στα μέσα και τους τρόπους παραγωγής. Στο δεύτερο όροφο, παρουσιάζονται εκθέματα που φωτίζουν την καθημερινή ζωή, όπως οι ενδυμασίες διαφόρων περιοχών για τον άνδρα και τη γυναίκα, ο αργαλειός, η νυφική κρεββατοκάμαρα, η εστία και τα μαγειρικά σκεύη της παραδοσιακής οικίας κ. ά. Στο Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας, πραγματοποιούνται ξεναγήσεις καθημερινά από ειδικευμένο προσωπικό, για τους μαθητές κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Το Λαογραφικό μουσείο βρίσκεται στον πεζόδρομο "Καλύβα-Μπακογιάννη", με κατεύθυνση από πλατεία Πάρκου για πλατεία Λαού, αριστερά.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο μέχρι το κέντρο της πόλης

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης (πεζόδρομος)
Περίοδος λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00- 14:00
Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων
Γενικές πληροφορίες: Καλύβα - Μπακογιάννη 6 35100 Λαμία Phone: 22310 37832
Fax. 22310 37832 E-mail:lmflamia@otenet.gr(link sends e-mail)
Περιοχή: Λαμία
ΑΜΕΑ: ΝΑΙ
Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη
Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο
Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/2
Πηγές: <http://lmf.comyr.com/> <http://www.lamia.gr/el/content/laografiko-moyseio-lamias>

8.Λιθόκτιστο κτίριο σχολείο στις Κομποτάδες

Κατηγορία: Λαογραφία
Γενική περιγραφή: Το Δημοτικό Σχολείο χτίστηκε το 1903 από τον Εθνικό ευεργέτη Ανδρέα Συγγρού και λειτούργησε ως μονοθέσιο. Ο Δήμος, στην αρχή της λειτουργίας του σχολείου, είχε αναλάβει να παρέχει πόρους για τη συντήρησή του. Η παροχή γνώσεων στους μαθητές του Δημοτικού σχολείου Κομποτάδων - ανάγνωση, γραφή και αριθμητική - γίνονταν από τον εκάστοτε Ιερέα. Επειδή κατά την ίδρυση του Δημοτικού σχολείου και αργότερα, υπήρχε μεγάλος αριθμός μαθητών και δεν επαρκούσε η μοναδική αίθουσα του σχολείου, ιδρύθηκε χωριστά τμήμα θηλέων, που λειτούργησε αρχικά στην οικία Τόλια. Το έτος 1923 και επί προεδρίας του Αθανασίου Κ. Τζιβελέκη, μετά από έρανο των κατοίκων, ενισχύθηκε το σχολείο και άρχισε πλέον να λειτουργεί ως διθέσιο. Η λειτουργία του σχολείου συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του 1975. Το σχολείο βρισκόταν ανάμεσα σε δυο χείμαρρους και με τις αλληπάλληλες πλημμύρες άρχισε να παρουσιάζει ρωγμές με άμεσο κίνδυνο να καταρρεύσει. Για το λόγο αυτό κτίστηκε νέο σχολείο ανατολικά του χωριού και άρχισε να λειτουργεί τρία χρόνια αργότερα.
Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα
Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης, Τοπική Κοινότητα Κομποτάδων
Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται Νότια της Πλατείας των Κομποτάδων
Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί
Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης
Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό
Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων
Περιοχή: Κομποτάδες
ΑΜΕΑ: ΝΑΙ
Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη
Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/25

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/diatiriteo-dimotiko-sholeio-kompotadon>

9. Μουσείο Υδροκίνησης

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Μεταξύ της Άνω και Κάτω Παύλιανης, βρίσκεται το Μουσείο Υδροκίνησης. Ένα κτηριακό Πέτρινο συγκρότημα, το οποίο στεγάζει το Νεροπρίονο, τον Νερόμυλο, το Μαντάνι και την Νεροτριβή (Τρίστιλα).

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Παύλιανης, Τοπική Κοινότητα Παύλιανης

Οδηγίες πρόσβασης: Μεταξύ Άνω και Κάτω Παύλιανης στρίβουμε αριστερά στον χωμάτινο δρόμο.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί μέχρι την Πλατεία της Παύλιανης

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Τηλέφωνο: 22310- 59526, 22310- 59528

Περιοχή: Παύλιανη

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/42

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/ydrokinoymeno-viotehniko-parko>

10. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Οίτης

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Η προσπάθεια δημιουργίας Μουσείων Εθνικών Δρυμών στην Ελλάδα ξεκίνησε από το Υπουργείο Γεωργίας (Διεύθυνση Δασών) από το 1985.

Έτσι, αποφασίστηκε να δημιουργηθούν συνολικά δέκα μουσεία, δηλαδή όσοι είναι

και οι Εθνικοί μας Δρυμοί. Η Διεύθυνση Δασών Φθιώτιδας, αποφασισμένη να υλοποιήσει την απόφαση αυτή της Πολιτείας, άρχισε από τα μέσα του 1985 τις εργασίες δημιουργίας Μουσείου Φυσικής Ιστορίας της Οίτης στους πρόποδες του ομώνυμου όρους και μέσα στο χώρο του εκτροφείου της Ιεράς Μονής Αγάθωνος, σε μια περιοχή προικισμένη με αστείρευτη φυσική γοητεία, που απέχει από τον Εθνικό Δρυμό 20χλμ. περίπου. Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Οίτης, εμπλουτισμένο με τη γλωρίδα και την πανίδα της Οίτης, παρέχει πληροφορίες, που έχουν σχέση με τη Γεωλογία, Παλαιοντολογία, Κλιματολογία, Εδαφολογία και Οικολογία της περιοχής του Εθνικού Δρυμού Οίτης.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Υπάτης - Τοπική Κοινότητα Υπάτης

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται Δυτικά της εισόδου της Ι.Μ. Αγάθωνος.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Διατίθεται Χώρος Στάθμευσης πλησίον εισόδου Μουσείου

Περίοδος λειτουργίας: Καθημερινά: 10:00 - 14:00

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Γενικές πληροφορίες: Υπάτη (Νομός Φθιώτιδος) Τηλέφωνο: 22310-95236

Περιοχή: Υπάτη

ΑΜΕΑ: ΟΧΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Μουσείο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/21

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/moyseio-fysikis-istorias-oitis>

<http://www.imfth.gr/content/koimiseos-tes-theotokoy-agathonos>

11. Νερόμυλοι

3D μοντέλα: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gis_3d/157

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Δίπλα ακριβώς στο ποτάμι του Γοργοποτάμου και σχεδόν κάτω από την Ιστορική Γέφυρα βρίσκεται ο παραδοσιακός νερόμυλος του Παπανάγνου που λειτουργεί ακόμα και σήμερα. Κατασκευάστηκε το 1940 και πρώτος Ιδιοκτήτης ήταν ο Νικόλαος Τσάγκας. Πλησίον του πετρόμυλου υπάρχει νεροτριβή (ντριστελά), που λειτουργεί ακόμα και σήμερα κανονικά.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Γοργοποτάμου, Τοπική Κοινότητα Γοργοποτάμου

Οδηγίες πρόσβασης: Ακολουθούμε την επαρχιακή οδό Λαμίας - Γοργοπόταμου, 700μ. πριν την διασταύρωση Φραντζή, αριστερά.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Αστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Γοργοπόταμος

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Νερόμυλος

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/33

Πηγές: <http://www.gorgopotamosvillage.gr/paliaepoxi/neromyloi/asxolies2.htm>

12. Οι μύλοι του Μουζέλη

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Οι Μύλοι του Μουζέλη ή Κρόκου είναι ένα συγκρότημα κτιρίων, ένα ενδιαφέρον δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής, «αυτόπτης» μάρτυρας της ακμής της Λαμίας. Οι Μύλοι, ή «Μύλια», είναι συνδεδεμένοι με την μνήμη της πόλης όταν βρισκόταν σε οικονομικοπολιτιστική ακμή. Ιδρύθηκαν το 1936 από τον Κωνσταντίνο Κρόκο και τον Παναγιώτη Μουζέλη και απασχολούσαν περίπου 500 άτομα μέρα-νύχτα. Τα προϊόντα που παρήγαγαν οι νερόμυλοι ήταν: άλευρα, ρύζι, βαμβάκι και τα υποπροϊόντα τους. Επίσης παρήγαγαν κάθε είδους σπορέλαια και επεξεργάζονταν καπνά από την Ξάνθη, τα οποία εξήγαγαν στην Αμερική και την Αίγυπτο.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Στη γνωστή σήμερα θέση ή Μύλοι Λαμίας, προϋπήρχε ένα υδροκίνητο εργοστάσιο αλευροποιίας. Τα μεγάλα κτίρια των μύλων αυτών χρονολογούνται μετά το 1901, το έτος που αγοράστηκαν τα ακίνητα στην περιοχή αυτή. Μετά το 1921 και την εκποίηση της περιουσίας Αγαθοκλή, το εργοστάσιο και τα παραρτήματά τους αγοράστηκαν από τους Κ. Κρόκο και αδελφούς Μουζέλη. Με τους νέους ιδιοκτήτες πλέον, οι Μύλοι Κρόκου - Μουζέλη λειτουργούσαν με πετρελαιομηχανές, που έδιναν κίνηση στο μύλο, αλλά ταυτόχρονα,

με ηλεκτρική γεννήτρια παρήγαγαν και ηλεκτρικό ρεύμα. Το ηλεκτρικό ρεύμα για κίνηση και φωτισμό προερχόταν από μια γερμανική πετρελαιομηχανή μάρκας Cooper. Έτσι, όχι μόνο λειτουργούσε το εργοστάσιο και είχε φωτισμό, αλλά έδινε ρεύμα στην πόλη, μέσα από το δίκτυο της Ηλεκτρικής εταιρείας Λαμίας.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Νοτιοδυτικά της πλατείας Πάρκου, ξεκινάει η οδός Ελ. Βενιζέλου, η οποία στην δεύτερη διασταύρωση βρίσκει την οδό Έσλιν. Με κατεύθυνση δυτικά επί της οδού Έσλιν, συναντάμε μία διακλάδωση και ακολουθώντας τον αριστερό δρόμο βρισκόμαστε μπροστά στους ιστορικούς μύλους.

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/11

13. Παραδοσιακό κτήριο Πλατή

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το 1988 κηρύχθηκε ως διατηρητέο μνημείο από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Βρίσκεται στις οδούς Αχιλλέως και Δυοβουνιώτη. Πρόκειται για διώροφο, πέτρινο κτίριο, το οποίο κτίστηκε το 1860 προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία.

Κάποτε εδώ ήταν η οικία του Αλέκου Χατζίσκου, απογόνου μιας οικογένειας αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης. Την οικία αγόρασε κατόπιν η οικογένεια του δημάρχου και βουλευτή Γεωργίου Πλατή. Σήμερα, στους χώρους της στεγάζεται το Δημοτικό Ωδείο Λαμίας, το οποίο λειτουργεί από το 1938.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: Βρίσκεται στην οδό Αχιλλέως & Δυοβουνιώτη με κατεύθυνση νότια της Μακροπούλου.

Μέσα μεταφοράς: Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/16

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/neoklassika-diatiritea-ktiria>

14. Πέτρινο Γυμνάσιο Λαμίας

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Το 6ο Γυμνάσιο Λαμίας στεγάζεται από το 1979 σ' ένα επιβλητικό και μεγαλόπρεπο πετρόκτιστο σχολικό κτίριο, το οποίο είναι μάλλον το αρχαιότερο στον Κεντρικό Ελλαδικό χώρο. Από αρχιτεκτονικής άποψης έχει ξεχωριστά γνωρίσματα όπως το τριγωνικό αέτωμα, τα τόξα στα παράθυρα, η κεραμοσκεπή, τα μεγάλα ανοίγματα, η επιβλητική σιδερένια πόρτα επί της οδού Υψηλάντου.

Η ανέγερσή του κτιρίου άρχισε στα 1911 και ολοκληρώθηκε στα 1914, οπότε χρησιμοποιήθηκε ως Δημοτικό Σχολείο Θηλέων με το όνομα "Παρθεναγωγείο". Στα 1938 στεγάστηκε το Γυμνάσιο Αρρένων έως το 1978. Κηρύχθηκε το 1982, ως διατηρητέο νεότερο μνημείο και κτίσμα κοινής ωφελείας. Το κτήριο αυτό κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο τόσο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (νυν Υ.Π.Ε.Κ.Α.) όσο και από το Υπουργείο Πολιτισμού (νυν ΥΠ.ΠΟ.Τ.), σε μια συντονισμένη προσπάθεια διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς μιας πόλης με αξιοσημείωτη ιστορία και πολιτισμό.

Χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, επειδή κρίθηκε ότι επρόκειτο για ένα αρκετά ενδιαφέρον κτήριο από αρχιτεκτονικής απόψεως, χάρη στις αναλογίες

του. Θεμελιώθηκε από τον Όθωνα και την Αμαλία και υπήρξε το πρώτο Γυμνάσιο της Λαμίας.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμιέων - Δημοτική Κοινότητα Λαμιέων

Οδηγίες πρόσβασης: 1. Κατεύθυνση νότια στην Υψηλάντη, 2. Πλατεία Λαού-οδός Καραϊσκάκη δυτικά στην Καζούλη. 3. Περιφερειακός: Κατεύθυνση Ανατολικά Τσιριμώκου.

Μέσα μεταφοράς: Αστικό λεωφορείο, Ι.Χ., ΤΑΞΙ

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Λαμία

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Κτίριο

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/13

Πηγές: <http://www.lamia.gr/content/neoklassika-diatiritea-ktiria> http://6gym-lamias.fth.sch.gr/autosch/joomla15/index.php?option=com_content&view=article&id=3:2011-11-11-13-13-07&catid=20:2011-12-21-08-51-51&Itemid=2

15. Φραντζόμυλος

3D μοντέλα: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gis_3d/153

Κατηγορία: Λαογραφία

Γενική περιγραφή: Ο νερόμυλος που βρίσκεται στο Τ.Κ. Φραντζή είναι ένα κτίσμα ιδιαίτερης ιστορικής αξίας (ξύλινος τροχός, τμήμα παρασκευής πάγου της εποχής) για το λόγο αυτό κατά τη διάρκεια της αναστήλωσης και ανακαίνισης του έγινε προσπάθεια να διατηρηθούν αναλλοίωτα όλα τα αρχιτεκτονικά του στοιχεία (όψεις λιθοδομής, κουφώματα απομίμησης ξύλου, σιδηρά κιγκλιδώματα κλπ) προκειμένου να αναδειχτεί η πολιτιστική κληρονομιά χωρίς παράλληλα να αλλάξει το ύφος και ο χαρακτήρας του συγκροτήματος στο περιβάλλον.

Ιστορική περιγραφή-Αναδρομή: Για την κατασκευή ενός νερόμυλου, εκτός από άφθονο νερό, το σημείο όπου θα χτιζόταν έπρεπε να είναι προστατευμένο από άσχημες καιρικές συνθήκες, να είναι κοντά σε οικισμούς, με βατούς δρόμους για ανθρώπους και ζώα, έτσι ώστε να εξυπηρετεί 2 με 3 οικισμούς. Οι Νερόμυλοι στην Ελλάδα είναι ανατολικού ή ελληνικού τύπου. Βασίζονται στην υδροστατική πίεση. Η φτερωτή τους κάνει οριζόντια περιστροφή, ίδια με την κίνηση της επάνω μύλοπετρας. Ορθιες φτερωτές συναντώνται όπου υπάρχει άφθονο νερό, όπως στον Φραντζόμυλο.

Χρονολογική περίοδος: Νεότερη σύγχρονη Ελλάδα

Διοικητικά όρια: Δήμος Λαμιέων - Δημοτική Ενότητα Λαμίας, Τοπική Κοινότητα Φραντζή

Οδηγίες πρόσβασης: Ακολουθώντας την επαρχιακή οδό Λαμίας - Γοργοπόταμου, 700μ. πριν την διασταύρωση Φραντζή, στρίβετε αριστερά.

Μέσα μεταφοράς: Υπεραστικό Λεωφορείο, Αστικό Λεωφορείο, Ι.Χ., Ταξί

Χώρος στάθμευσης: Δεν διατίθεται Χώρος Στάθμευσης

Περίοδος λειτουργίας: Χωρίς περιορισμό

Εποπτεύων φορέας: Δήμος Λαμιέων

Περιοχή: Γοργοπόταμος

ΑΜΕΑ: ΝΑΙ

Κόστος: Είσοδος Ελεύθερη

Ετικέτες (ελεύθερη σήμανση): Νερόμυλος

Σχετικός σύνδεσμος: http://culture-wgis.lamia.gr/webgis/gr/poi_info/32

Πηγές: <http://www.lamia.gr/el/content/neromylos-frantzi>

v) Σχετικά

Η εφαρμογή αυτή είναι αποτέλεσμα της διπλωματικής εργασίας της Βιβής Ζημιανίτη, η οποία εκπονήθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος σπουδών "Πληροφορική και Υπολογιστική Βιοιατρική". Δεν αποτελεί επίσημη εφαρμογή του Δήμου Λαμιέων, και διατίθεται ως έχει χωρίς υποχρεώσεις από το χρήστη, ενώ αποποιείται η δημιουργός οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από το περιεχόμενο

